

సంపుటము-II

సమావేశము-2 - 15వ శాసన సభ

నంబరు. 1

వెల : రూ.16-00

12 జూలై, 2019

శుక్రవారం (రెండవ రోజు)

(శక సంవత్సరము-1941

అషాడం - 11)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ సూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	నభ ప్రారంభం (ఉ.గం.9.00 లకు)	01-01
2.	నభా కార్యక్రమం	01-42
3.	వాగ్రూప ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	42-48
4.	గౌరవ నభావతిచే ప్రకటనలు	48-48
	ఎ. బడ్జెట్ ప్రసంగపు కాపీలను ఎంఎస్ సెక్షన్ నుంచి తీసుకోవాలని	
	బి. ఆర్థిక వడ్డీలపై కోత ప్రతిపాదనల స్వీకరణ గురించి	
	సి. వ్యవసాయ శాఖామంత్రి శ్రీ కురసాల కన్నబాబు తరపున పురపాలక, పట్టణాభివృద్ధి శాఖామంత్రి శ్రీ బొత్తు సత్యనారాయణ నభలో వ్యవసాయ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టుట గురించి	
5.	2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరపు సాధారణ బడ్జెట్ను నభలో ప్రవేశపెట్టుట	48-92
6.	2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరపు వ్యవసాయ బడ్జెట్ను నభలో ప్రవేశపెట్టుట	92-113
7.	నభ వాయిదా(మ.2.53 ని.లకు)	113-113

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు

గౌరవ సభాపతి ః శ్రీ తమ్మినేని సీతారాం

గౌరవ ఉప సభాపతి :: శ్రీ కోన రఘువతి

కార్యదర్శి(ఇన్‌చార్జ్) :: శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు

[illegible]

సహాయ కార్యదర్శులు ః

శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి
శ్రీ కె.రాజకుమార్
శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి
శ్రీమతి డా.పై.కామేశ్వరి
శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు
శ్రీ డి.జగన్మోహన్ రావు
శ్రీ బి.ప్రభాకర్ రావు
శ్రీమతి కె. భారతి
శ్రీమతి డి. విజయకుమారి

චිත් රිපෝර් :: ශ්‍රී ලාංකික ආගම

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
వెలగపూడి, అమరావతి
శుక్రవారం, 12వ తేది జూలై 2019
(15వ శాసనసభ రెండవ సమావేశం)

(సభ ఉదయం 9.00 గంటలకు సమావేశమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

* * *

MR.SPEAKER: Question Hour, LAQ No.62

(సభ ప్రారంభం కాగానే ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడుగారు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: అచ్చెన్నాయుడుగారు.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU) (టెక్నాలజీ): అధ్యక్షా, నిన్న కరవు మీద చర్చ జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చారు. అందరి సలహాలు కూడా అడిగారు. మన సభలో సంప్రదాయం ఏమంటే, సభ్యులు మాట్లాడిన తర్వాత సంబంధిత మంత్రిగారు గాని, ముఖ్యమంత్రిగారు గాని మళ్ళీ ...

మిస్టర్ స్పీకర్: అచ్చెన్నాయుడుగారూ, నిన్నటి బిజినెస్ అయిపోయింది. మళ్ళీ దీనిని తిరిగి తోడుకుంటూ పోతే హౌస్ను రన్ చేయలేను.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): అధ్యక్షా, బిఎసి సమావేశంలో మేమే అడిగాము..

మిస్టర్ స్పీకర్: సంతృప్తిగా మీరు మాట్లాడారు. I have given lot of time to you to speak.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమ స్థానాల వద్ద నిలబడి కరవు పై చర్చను కొనసాగించాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు.)

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు సలహాలు అడిగారు, సలహాలు ఇచ్చేటప్పుడు దానికి రిస్పె ఇవ్వాలి. రిస్పె ఇచ్చిన

తర్వాత మాకు ఇంకేమైనా అనుమానాలు ఉంటే దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. దానిమీద మీరు వాయిదా వేయాలి గానీ, సడెన్ గా మీరు, ఎంత ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూ? బిఎసిలో మేమే అడిగిన ఇష్యూ మీద కనీసం మాకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వకుండా మీరు వెళ్లిపోయారు అది నంబర్ వన్. నంబరు 2, ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి ఛాలెంజ్ కు కూడా ఆయన పిలిచారు.

(అధికార వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు తమ అభ్యంతరాన్ని తెలియజేశారు)

MR.SPEAKER: Please. I am not allowing this. Yesterday business is over. అచ్చెన్నాయుడుగారూ నిన్నటి బిజినెస్ అయిపోయింది. ఇవాల్లి బిజినెస్ కు వెళ్లాలి. తర్వాత ఇవాళ బడ్జెట్ ఇంట్రడక్షన్ కూడా ఉంది.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు మాట్లాడుతూ ఈ సభలో కొన్ని సంప్రదాయాలు ఉన్నాయని అన్నారు)

No, please, I am not allowing this,

(అధికార పార్టీ సభ్యులు శ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డిగారు తమ స్థానం వద్ద నిలబడి తనకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

శ్రీధర్ రెడ్డిగారూ మీరు కూర్చోండి. I am not allowing..

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు మాట్లాడుతూ మాకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలి సర్., ఇవ్వకపోతే ఎలా అని అన్నారు)

మీకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలా వద్దా అనేది మీరు నాకెలా చెబుతారు?

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు (మైకు లేకుండా) మాట్లాడుతూ అది మా హక్కు అని అన్నారు)

మీ హక్కు, మీ హక్కు కాబట్టి నిన్న మీకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చాము. మీ హక్కు కాబట్టి ఇచ్చాం. That's all. మీ హక్కుల్ని ఎప్పుడూ కూడా ఇక్కడ మేము ఎవరం కూడా అణిచివేసే పరిస్థితి ఉండదు. నిన్న మీకు సఫీషియంట్ టైం ఇచ్చాను, మీరు మాట్లాడారు.. I am not allowing it.

LAQ No.62, Minister for Municipal Administration.

(మున్సిపల్ శాఖామంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేందుకు తన స్థానం నుండి లేచి నిలబడ్డారు)

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారితోపాటు మిగతా సభ్యులు కూడా మాట్లాడుతూ నిన్నటి ఇష్యూ క్లోజ్ చేస్తే ఎలా అని, ఒక నిమిషం మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని అన్నారు.)

I am sorry..

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు (మైకు లేకుండా) మాట్లాడుతూ మా రెస్పూక్ మీరు రావాలి, అప్పటి ప్రొసీడింగ్స్ అన్నీ చూడండి, ఎంత ఇంపార్టెంట్ అని అన్నారు.)

మీ రెస్పూక్ వచ్చే నేను చెబుతున్నాను. No, it's not correct..

(అధికార పార్టీ సభ్యులు శ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డిగారు తమ స్థానం వద్ద నిలబడి క్వశ్చన్ అవర్ సర్ అని అన్నారు)

శ్రీధర్ రెడ్డిగారూ మీరు కూర్చోండి. The Minister is on his legs. He is going to give the reply to the question. Please allow him to give the answer.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారితోపాటుమిగతా సభ్యులు కూడా మాట్లాడుతూ నిన్నటి ఇష్యూ క్లోజ్ చేస్తే ఎలా అని, ఒక నిమిషం మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని, ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి కదా! అని అన్నారు.)

No. The issue has been closed yesterday itself. Yesterday's session is over. The Business pertaining to that has been closed. I don't re-open the issue for discussion again. The issue is over. I am not allowing anybody. అచ్చెన్నాయుడుగారూ డిమాండ్స్ ఉన్నాయి, బిల్స్ ఉన్నాయి, వాటన్నింటి మీదా మీరు మాట్లాడండి. మీరేదైతే మాట్లాడాలనుకుంటున్నారో ఆ సమయంలో మాట్లాడండి. మినిస్టరు గారూ మాట్లాడండి.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు తన స్థానం వద్ద నిలబడి (మైకు లేకుండా) జీరో వడ్డీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఇవ్వలేదని, దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కట్టుబడి ఉంటారా లేదా అనేది చెప్పాలని, చర్చను కంటిన్యూ చేయాలని అన్నారు)

I am not allowing you. No, it's not going into records. Once it is over, మళ్ళీ దానిమీద చర్చ అంటే ఎలా? అచ్చెన్నాయుడుగారూ కూర్చోండి. అగ్రికల్చర్ బడ్జెట్ను ఇవాళ ప్రవేశపెడుతున్నారు, అగ్రికల్చర్ డిమాండ్స్ ఉన్నాయి, వాటిమీద మీరు మాట్లాడుకోండి. మినిస్టరు గారూ మాట్లాడండి.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, ఏదైతే నిన్న “సున్నా వడ్డీ” మీద చర్చ జరిగిందో, మా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాట గాని, మేము చెప్పిన మాట గాని దానికి కట్టుబడి ఉన్నాము. మీరు దానికి సంబంధించి ఇంకొక ఫార్మ్లో రండి, వారికి చర్చకు అనుమతి ఇవ్వండి. తప్పకుండా...

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు తన స్థానం వద్ద నిలబడి (మైకు లేకుండా) ఇప్పుడే దానిమీద చర్చ కంటిన్యూ చేయాలని, ఇంకా క్లోజ్ కాలేదు అని, ప్రభుత్వం నుంచి రిస్పె రావలని అన్నారు.)

MR.SPEAKER: Yesterday business is over. Naidu garu, I am not allowing you. Yesterday's business is over. You come in a proper form.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కింజరపు అచ్చెన్నాయుడుగారు తన స్థానం వద్ద నిలబడి (మైకు లేకుండా) ఇంకా క్లోజ్ కాలేదు అని, ప్రభుత్వం నుంచి రిస్పె రావలని అన్నారు)

అచ్చెన్నాయుడుగారూ ఎందుకు క్లోజ్ కాలేదు. హౌస్ క్లోజ్ అయిపోతే చర్చ ఎందుకు క్లోజ్ కాదు. నోనో.. అచ్చెన్నాయుడుగారూ దయచేసి కూర్చోండి. ఇవాళ అగ్రికల్చర్ బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడుతున్నారు, దానిమీద డిమాండ్స్ ఉంటాయి, మీరు మాట్లాడండి. మీ క్లారిఫికేషన్ ఏంటో మీరు చెప్పుకోండి.

(శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖా మంత్రి శ్రీ ఋగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డిగారు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: లెజిస్లేటివ్ అఫైర్స్ మినిస్టరుగారు. అచ్చెన్నాయుడుగారూ కూర్చోండి. నిన్నటి బిజినెస్ అయిపోయింది. ఇవాల్ని బిజినెస్ స్టార్ట్ చేశాం. స్పీజ్.. మీరు ఛైర్కు సహకరించాలి. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ ఋగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షం అడిగిన విధంగానే ఒక సబ్జెక్టు మీద వెంటనే, ఇమ్మీడియట్గా నిన్న చర్చకు ఒప్పుకోవడం జరిగింది. చర్చ జరుగుతూ ఉంది. ఈరోజు కూడా వాళ్లు ఏదైతే అడుగుతున్నారో ఆ చర్చకు సిద్ధంగానే ఉన్నాము.. చర్చలో పాల్గొనబోతున్నాము. వాళ్ల వాదన, ప్రతివాదన అన్నింటికీ కూడా తాము సిద్ధంగానే ఉన్నాము. అయితే రెగ్యులర్ బిజినెస్, క్వశ్చన్ అవర్ అయిపోయిన తర్వాత ఇమ్మీడియట్గా దానిని కంటిన్యూ చేద్దాం, మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము అధ్యక్షా. సిద్ధంగా ఉన్నాము అని చెప్పిన తర్వాత కూడా...

MR.SPEAKER: Question Hour is Member's privilege. ఈ అవర్లో అలా చేయను. దయచేసి కూర్చోండి. క్వశ్చన్ అవర్ అనేది సభ్యుల తాలూక ప్రీవీలెజ్ ఇది. దయచేసి మీరు అలాంటి..

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా, దీనిని రాజకీయం చేయాలని చేస్తున్నారు తప్ప ఇది వాస్తవానికి.... నిజంగా ఒకవేళ దీనిమీద మాట్లాడాలంటే క్వశ్చన్ అవర్ అయిపోయిన తర్వాత మాట్లాడమనండి, మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి మాట్లాడుతూ వేము ఏమి చెబుతున్నామో వినండి సర్ అని (మైకు లేకుండా) అన్నారు.)

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు డా. నిమ్మల రామానాయుడుగారు మాట్లాడేందుకు మైకు ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్: బుచ్చయ్య చౌదరిగారూ, మీరు చాలా సీనియర్ సభ్యులు. నేను ఒకటే చెబుతున్నాను వినండి. నిన్నటి బిజినెస్ అయిపోయింది. క్వశ్చన్ అవర్ తర్వాత మీరు మాట్లాడండి, దయచేసి మీరు కూర్చోండి. ఎట్టి పరిస్థితిలో కూడా క్వశ్చన్ అవర్ని మేము జరిపి తీరుతాం. దయచేసి don't obstruct the Question Hour. క్వశ్చన్ అవర్ అనేది సభ్యుల తాలూక హక్కు. Yesterday business is over. రామానాయుడుగారూ క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తర్వాత మాట్లాడమంటున్నాను.

(ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు తమ తమ స్థానాల వద్ద నిలబడి తమకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు).

(గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సభలోకి వచ్చారు)

మీరు మైకు ఇచ్చేంతవరకు ఎక్కడ ఆర్డర్లో ఉన్నారు? ఈవిధంగా pandemonium ఉంటే మైకు ఎలా ఇస్తాను, మీరు ఆర్డర్లో ఉంటే తప్ప. ఇది కరెక్ట్ కాదు. దయచేసి కూర్చోండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడతారు.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు తన స్థానాల్లోకి వెళ్లి కూర్చున్నారు)

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా, నిన్నటి డిస్కషన్లో కొనసాగింపుగా, ఆ “సున్నా వడ్డీ” అనే దానిమీదనే అనుకుంటూ, ప్రతిపక్షం వాళ్లంతా ఇంతగా మాట్లాడాలనుకొంటున్నారు. అధ్యక్షా, ఈరోజు 12 గంటలకు బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడుతున్నాం. కాబట్టి మనం కూడా, మీరు ఏకీభవిస్తే వాయిదా తీర్మానం కింద దీనిని భావించుకుండా కావాలంటే ఇప్పటినుంచే దీనిని extension of yesterday's discussion కింద భావిస్తూ, కొంచెం ప్రతిపక్షం వాళ్లు

అంతగా హెజిటేట్ అయి అంతగా చెబుతున్నారు కదా! దానిమీద నిజానిజాలు అన్నీ కూడా ప్రజలందరికీ తెలియాలి.

(ట్రెజరీ బెంచెస్ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఉ.9.10

కాబట్టి ఆయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) చెప్పేదేదో చెప్పనిద్దాం. సమాధానంగా మా దగ్గర కూడా డేటా రెడీగా ఉంది. వెంటనే దానిని కూడా ప్రొడ్యూస్ చేస్తాం, ప్రజలందరూ చూడాలి. బడ్జెట్ ప్రసంగానికి ముందే ఇవన్నీ జరిగిపోతే మంచిది. మీరు అనుమతిస్తే దీనిని ఒక exceptional case కింద తీసుకుంటూ, ప్రజలకు తెలియాలన్న నేపథ్యంలో నిన్నటి చర్చకు కొనసాగింపుగా వారిని (ప్రతిపక్షం) మాట్లాడనివ్వడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని నేను రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను.

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

(‘ప్రజాస్వామ్యం అంటే ఇది’ అని అధికారపక్ష సభ్యులు శ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డి గారు అన్నారు)

(ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు డా. నిమ్మల రామానాయుడు గారూ, అచ్చెన్నాయుడు గారు తాము మాట్లాడడానికి మైక్ ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతి గారిని కోరారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : రామానాయుడు కొద్దిగా నన్ను మాట్లాడనీయండి. సభా నాయకుడి అప్పీల్ పై మనం చర్చకు అనుమతిద్దాం. కానీ సభకు కొన్ని సాంప్రదాయాలు, పద్ధతులు, రూల్స్, ప్రొసీజర్స్ ఉన్నాయి. Yesterday's business is over. దాన్ని మీరు (ప్రతిపక్షం) తిరిగి తవ్వకుంటూపోతే.. చర్చకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వన్నారు, మీరు మాట్లాడుతారు, దానిని కొనసాగిద్దాం. Hereafter, I don't allow these type of bad precedents. Whenever the business is over, that is over. మాట్లాడండి.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): అధ్యక్షా, చాలామంది సీనియర్ మంత్రులు కూడా ఉన్నారు. ఒక ఇష్యూపై ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేట్మెంట్ ఇచ్చినా.. మేము స్టేట్మెంట్ అడగలేదు, మేము అడిగింది కరవుపై లఘు చర్చ అడిగాం. ముఖ్యమంత్రి గారు స్టేట్మెంట్ అన్నారు, దానిపై మాట్లాడారు. దీనిపై సభ్యులందరూ అభిప్రాయాలు చెప్పండి, దానిపై ఒక కంక్లూజన్ కు వస్తామని చెప్పారు. సభలో ఎప్పుడైనా సరే, ఏ పార్టీ అధికారంలోనున్న, ముఖ్యమంత్రిగా ఎవరున్నా సరే ఒక ఇష్యూపై చర్చ జరిగిన తరువాత, దానిపై ప్రభుత్వం నుంచి మంత్రి గానీ, ముఖ్యమంత్రి గానీ తిరిగి సమాధానం చెబుతారు.

(‘ఐదేళ్ళలో మీరు ఏమి చేశారో, ఎలా చేశారో ప్రశ్నించుకో’ అని ప్రధాన సచేతక్ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారు అన్నారు)

సమాధానం చెప్పిన తరువాత...

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి సభకు అంతరాయం)

వాళ్లు వినాలి అధ్యక్షా..

MR.SPEAKER: Srikanth Reddy garu, please be silent. Let him say.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): అధ్యక్షా, కొంతమందికి తెలియకపోవచ్చు, ఇక్కడ సీనియర్ సభ్యులున్నారు. సభ్యుల అభిప్రాయాలు తెలుసుకున్న తరువాత ప్రభుత్వం నుంచి సంబంధిత మంత్రి గారు గానీ, ముఖ్యమంత్రి గారు గానీ...

(అంతరాయం కొనసాగింపు)

వాళ్లు వినాలి అధ్యక్షా..

(సభకు తీవ్ర అంతరాయం)

క్లోజ్ కాని ఇష్యూ అడుగుతున్నారు కదా, క్లోజ్ కాలేదని నేను చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయచేసి వినండి, మీరు ఎన్నిచెప్పినా yesterday business was closed.

(Interruptions continued)

Yesterday business was closed, what is this? Meaningless arguments. అచ్చెన్నాయుడు గారూ మీరు ఇష్యూపై మాట్లాడుతారా లేదా? Pandemonium ను continue చేస్తారా? మీరు మాట్లాడుతారా లేదా మీ సభ్యులు మాట్లాడుతారా?

డా.నిమ్మల రామానాయుడు (DR.NIMMALA RAMANAIDU) (పాలకొల్లు) : నిన్న జరిగిన కరవుకు సంబంధించిన స్టేట్మెంట్పై చర్చలో మాట్లాడుతూ సాక్షాత్తు నిండు శాసనసభలో ఒక రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, ఒక రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖా మంత్రి ప్రభుత్వం తరపున ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించేవిధంగా గత ఐదు సంవత్సరాల తెలుగుదేశంపార్టీ పాలనలో జీరో శాతం వడ్డీని రద్దు చేశారని, ఎక్కడా కూడా ఇవ్వలేదని క్లియర్ గా మాట్లాడుతూ ఛాలెంజ్ కూడా చేశారు. మేము కరవు గురించి మాట్లాడుతున్న పరిస్థితుల్లో ఆయన వడ్డీ ఇవ్వలేదని చెప్పడమే కాకుండా, దానిని రద్దు చేశారని అసత్యాలు మాట్లాడమే కాకుండా 40 సంవత్సరాలు...

(అధికారపక్ష సభ్యులు అభ్యంతరాలు తెలియజేశారు)

దయచేసి ఒకసారి సభ్యులు వినాలి. 40 సంవత్సరాలు సుదీర్ఘ రాజకీయం చరిత్ర ఉన్న, 15 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వ్యక్తిని పట్టుకొని 'నీవు రాజీనామా చేస్తావా, నీవు సభలోనుంచి బయటికి పోతావా' అని దారుణంగా మా నాయకున్ని పట్టుకుని హేళనగా మాట్లాడిన..

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి సభకు అంతరాయం)

MR.SPEKAER: Confine to the subject only. Come to the subject. లేకుంటే మీరు మాట్లాడినదంతా రికార్డులనుంచి తొలిగిస్తాను.

(సభకు తీవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డి (SRI KOTAMREDDY SRIDHAR REDDY) (నెల్లూరు గ్రామీణం): (మైక్ లేకుండా) సార్ సబ్జెక్ట్ మాట్లాడమని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీధర్ రెడ్డి గారు మీరు కూర్చోండి.

(అంతరాయం కొనసాగింపు)

మీరు (ప్రతిపక్షం) సబ్జెక్ట్ మాట్లాడండి. అచ్చెన్నాయుడు గారూ, అధికారపక్ష సభ్యులు లేచి నిలబడితే నేనే కూర్చోమని చెబుతున్నాను.

(అధికార, విపక్ష సభ్యుల మధ్య వాదోపవాదాలు చోటుచేసుకున్నాయి)

రామానాయుడు గారూ, మీరు సబ్జెక్ట్కు confine అవ్వండి.

డా. నిమ్మల రామానాయుడు (DR.NIMMALA RAMANAIDU): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడిన మాటలకు సూటిగా ఆయన్నే అడుగుతున్నాను. జీరో శాతం వడ్డీని రద్దు చేశారు, ఒక్క రూపాయి, చిల్లి గవ్వ కూడా ఇవ్వలేదన్న మాటలు ఏవైతే ఉన్నాయో, దానికి ఒకటే చెప్పారు 'సభ నుంచి రాజీనామా చేస్తారా, బయటికి పోతారా, లేకపోతే నేనే రాజీనామా చేస్తాను' అని ఆయన (సభానాయకుడు) చెప్పారు.

('రాజీనామా చేస్తానని సీఎం చెప్పలేదు, అన్నీ అసత్యాలు మాట్లాడుతున్నారు' అని సాంఘిక సంక్షేమ శాఖమంత్రి పినిపె విశ్వరూపు గారు అన్నారు)

జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి రాజీనామాను మేము కోరలేదు. మేము మీద్వారా సూటిగా ముఖ్యమంత్రి గారిని ఒకటే అడుగుతున్నాం. రికార్డుల్లో ఉంది సార్ (పేపర్స్ను సభకు చూపిస్తూ, చదువుతూ) D.Muralidhar Reddy, Spl. Commissioner of Agriculture Andhra Pradesh, Convener SLBC కి ఆయన క్లియర్గా లెటర్ (కాపీని చూపిస్తూ) ఇచ్చారు. 2013-14 కు సంబంధించి ఎంతెంత అమౌంట్స్ను క్లియర్ చేశారో డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ఉంది. 2013-14, 2014-15, 2015-16 Pavalala Interest Scheme one percent interest subsidy on crop loans from Rs.1 lakh to Rs.3 lakhs వరకు చూసినట్లైతే, Total provided interest Rs.10.09crores..

(Interruptions from Treasury benches)

చెబుతున్నాను నినండి, అప్పుడే కంగారు పడొద్దండి.

(అధికారపక్ష సభ్యులు అభ్యంతరాలు తెలియజేశారు)

2013 నుంచి 2016 వరకు పావలా వడ్డీ నిమిత్తం రూ.10.09 కోట్లు చెల్లించారు.

(అధికారపక్ష సభ్యులచే సభకు తీవ్ర అంతరాయం)

2013-14 వడ్డీలేని రుణాలకు రూ.349.29 కోట్లు,

(సభకు తీవ్ర అంతరాయం)

2014-15 interest subsidy on crop...

(అంతరాయం కొనసాగింపు)

(తాను మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని ప్రధాన సచేతక్ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారు గౌరవ సభాపతి గారిని కోరారు)

(మైక్ కట్చేయబడింది)

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారూ.

శ్రీ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి (SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY): స్పీకర్ గారూ, నిన్న చర్చ ముగిసినా కూడా ఈ రోజు బిజినెస్ ప్రకారం వేరే కార్యక్రమాలు జరగాల్సినవి ఉంటే రైతుల అంశంపైన ఈ ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడా వెనుకడుగు వేయదు. మీరు (ప్రతిపక్షం) అడిగే ఏ ప్రశ్నలకైనా సమాధానం ఇవ్వడానికి మేము సిద్ధంగా ఉంటామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రివర్యులు చెప్పారు. గత ఐదు సంవత్సరాలకు, ఇప్పటికీ పోల్చితే this is the real House అనేది మనకు స్పష్టంగా అర్థం అవుతోంది. మీరు కూడా చాల చక్కగా చెప్పారు సార్. దీనిని ఒక ఆనవాయితీగా చేసుకోవద్దండి, భవిష్యత్లో ఇలాంటివి వస్తే నేను అనుమతించనని గట్టిగా చెప్పడం చాలా ఆనందదాయకం అధ్యక్షా.

ఈరోజు నేను ఒకటే ప్రశ్నిస్తున్నాను, నున్నా వడ్డీని గతంలో మేము చేశామని ప్రతిపక్షం వాళ్లు చెబుతున్నారు. వారు ఏమి చేశారో వాటన్నింటినీ ఫిగర్స్ తో సహా మేము చెప్పడం జరుగుతుంది. సభ్యులు రామానాయుడు గారు ఒకటే అన్నారు, 2013-14లో మేము (ప్రతిపక్షం) రూ.350 కోట్లు చెల్లించామని అంటున్నారు.

(ఆ పీరియడ్ కిరణ్ కుమార్ గారి ప్రభుత్వం అని అధికారపక్ష సభ్యులు అన్నారు)

ఆ సంవత్సరం దాదాపు వడ్డీ ఇవ్వాలింది దాదాపు రూ.1,500 కోట్లు ఉండింది. అప్పుడు కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ప్రభుత్వం సంకీర్ణ ప్రభుత్వం అనుకుందాం, రూ.1,500 కోట్లకుగానూ ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రూ.350 కోట్లు చెల్లిస్తే, దానిని కూడా గత ప్రభుత్వం రికార్డుల నుంచి చెబుతున్నారంటే వీరి (ప్రతిపక్షం) దగ్గర ఏం డేటా ఉందో ఆశ్చర్యకరంగా ఉంటుంది. ఇటువంటి తప్పుడు ఆధారాలతో, తప్పుడు వ్రతాలతో సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. నిన్న దాదాపు నాలుగు గంటల సేపు పైగా..

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): (Without mike)
Sir, Point of Order.

శ్రీ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి (SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY): మేము అడిగాం, అయ్యా ఎంత ఇచ్చారని చెప్పగలుగుతారా అని అంటే ఇష్టమొచ్చినట్లు సబ్జెక్టును డైవర్ట్ చేసుకుంటూపోయి, సమాధానం చెప్పకుండా ఈరోజు ఏదో నాలుగు కాకిలెక్కలు రాసుకొచ్చి, మేము ఏదో గొప్పగా చేశాం అని చెప్పకోవడం చాలా దురదృష్టకరం.

ఉ.9.20

రామానాయుడుగారిని నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. నీకు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకో .. ఏదైతే నీవర్షన్ చెప్పు.. ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం, ముఖ్యమంత్రిగారిని పర్యవేక్షగా మాట్లాడటం అనేది మానుకోవడం మీద్యారా వారికి విన్నవిస్తున్నాను.

(పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అని అచ్చెన్నాయుడుగారు అన్నారు)

(గౌరవ సభాపతిగారు సభ్యులు అచ్చెన్నాయుడు గారికి మైకు ఇచ్చారు)

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): అధ్యక్షా, మా వెర్షన్ ఏమిటంటే నిన్న గౌ.ముఖ్యమంత్రిగారు శాసనసభలో ఏదో ఆకాశం నుంచి దిగి వచ్చి మాట్లాడినట్లుగా పావలావడ్డి అందులో సున్నావడ్డి , తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఐదు సంవత్సరాల్లో చిల్లి గవ్వ అయినా సరే రిలీజ్ చేసిందా అనేది నెంబర్ వన్. రెండవది ఆ పథకం రద్దు చేశారని ఇరవై సార్లు మాట్లాడుతూ..,

మీరు ఆ ఛాలెంజ్ పై మాట్లాడుతూ రూపాయి, రెండు రూపాయలు, వెయ్యి రూపాయలు రిలీజ్ చేయచ్చు... వినండి ఆ లెక్కలన్ని చెబుతాం.. ఆ లెక్కలన్ని మా ఐదు సంవత్సరాల్లో ...(బెల్స్)

(అధికార పక్ష సభ్యులు ఓహో ఓహో అని అనసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : నాయుడు గారు మీరు కూర్చోండి. రామానాయుడు గారు మాట్లాడండి... (బెల్స్) మీ ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరే మాట్లాడండి. నో.... మీరు వినండి... 2013-14 కి సంబంధించి మీరు మెన్షన్ చేశారు. స్పీజ్

(అపోజిషన్ సభ్యులు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తున్నారు)

అంటే అధికార పార్టీసభ్యులు అది కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వమని అంటున్నారు.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): (మైకు లేకుండా) : అధ్యక్షా, కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిగారి బాకీ కూడా మేమే ఇచ్చాం అది కూడా చెబుతాం అని అన్నారు.

డా. నిమ్మల రామానాయుడు (DR.NIMMALA RAMANAIDU): అధ్యక్షా, ఏదైతే నిన్న ఐదు సంవత్సరాల పాలనలో చిల్లిగవ్వ ఇవ్వలేదని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థికశాఖామంత్రిగారు ఏదైతే చెప్పారో అది ఇవాళ అసత్యం. ఈ సభ ద్వారా ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించద్దు అని మాట్లాడుతూ ఆయన చెప్పిన మాటలకు దయఉంచి ఎవరూ మధ్యలో మాట్లాడకుండా ఉంటే నేను ముగిస్తాను. 2013-14లో కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో జీరో పర్సెంట్ వడ్డీకి సంబంధించి ఎరియర్స్ కూడా రూ. 349కోట్లు చెల్లించాం. 2014-15లో నలభై నాలుగు కోట్ల ముప్పై ఒక్క లక్షల రూపాయలు చెల్లించాం. 2015-16లో లక్ష రూపాయలు లోన్ ఉన్న వారందరికీ కూడా ఇరవై రెండు కోట్ల ఇరవై ఎని మిది లక్షల రూపాయలు టోటల్ గా ఐదు సంవత్సరాల్లో రూ.415కోట్లు 2013నుంచి 2016దాకా

శ్రీ ముత్తంశెట్టి శ్రీనివాస రావు (అవంతి శ్రీనివాస్) (SRI MUTTAMSETTI SRINIVASA RAO (AVANTHI SRINIVAS): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులకు ఎంత చెల్లించాలి ఎంత చెల్లించారనే విషయం చెప్పండి. దయచేసి ఎంత చెల్లించారో అనేది చెప్పకుండా పదకొండువేల ఆరవై కోట్ల రూపాయలకు ఆరవై కోట్ల రూపాయలు చెల్లించామని చెబుతున్నారు.

డా. నిమ్మల రామానాయుడు (DR.NIMMALA RAMANAIDU): అధ్యక్షా, ఇవాళ క్లియర్ గా డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ తో మాట్లాడుతున్నాను. ఇవాళ మేము ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాం. ఇవాళ మీరు ప్రభుత్వంలో ఉండి, డాక్యుమెంట్స్, రికార్డులు చూసుకోకుండా ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించేలాగా మీ ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థికశాఖామాత్యులు మాట్లాడారు. దానికోసం డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్స్ ఇస్తున్నాను. 2013-16వరకు 415కోట్ల 88లక్షల రూపాయలు జీరో పర్సెంట్ వడ్డీ చెల్లించాం. ఏదైతే 2017-18కి సంబంధించి 570కోట్ల రూపాయలు పెండింగ్ ఉంది. ఆ 2017-18కి సంబంధించి

570కోట్ల రూపాయలకు మొన్న ఎస్ఎల్బిసిలో 570కోట్ల రూపాయలు చెల్లించమని చెబితే అదే ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారు పాత ప్రభుత్వం ఎరియర్స్ని నేను ఎందుకు చెల్లిస్తాను, నేను చెల్లించను అని అన్న మాట వాస్తవమా కాదా అని అడుగుతున్నాను. 2018-19కి సంబంధించి అవౌంట్స్ అయితే రాలేదు. ఇది వాస్తవం. అంచేత మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది, మీరే ఛాలెంజ్ విసిరారు. మేము ఛాలెంజ్ చేయలేదు. మేము మాట్లాడింది జీరో వడ్డీ రుణాలు కంటిన్యూ ప్రాజెక్టు ఆరోజు కిరణ్కుమార్ రెడ్డి గారు మొదలు పెట్టారు. చంద్రబాబునాయుడు గారు కంటిన్యూ చేశారు. ఇప్పుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు చేస్తున్నారు. ఇది కొత్త ప్రాజెక్టు కాదని మాత్రమే చెబితే, ఆయన లేదు... నువ్వు ఐదు సంవత్సరాల్లో ఒక చిల్లి గవ్వకూడా ఇవ్వలేదు... నేను మాట్లాడితే మా చంద్రబాబునాయుడు గారిని ఉద్దేశించి నువ్వు రాజీనామా చేస్తావా ? నువ్వు సభ నుంచి బయటకు వెళ్లి పోతావా లేకపోతే నేను వెళ్లిపోతానని ఆయన మాట్లాడారు. మీద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. మీకు చాలా... మంచి మంచి మీ నాయకులందరూ కూడా మడమ తిప్పం మాట తిప్పం అని అంటారు. అన్న మాటకు మీరు కట్టుబడి రాజీనామా చేస్తారా అని మేము కోరడం లేదు. (బెల్స్) లేని పక్షంలో ఐదు కోట్ల మంది ప్రజలకు ముఖ్యమంత్రిగారు క్షమాపణ చెప్పాలి. ..

మిస్టర్ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడు గారికి అవకాశమివ్వండి. అంతగా ఆయన అడుగుతున్నాడు. ఆయన చెప్పాల్సినవన్నీ చెప్పే దాకా దాని తర్వాత సుదీర్ఘంగా మేము చెబుతాం. ఎందుకు అంత డిఫరెన్సులు.. ఓపినియన్స్ ... ఆయన చెప్పింది ఏమిటో, ఈయన చెప్పాలనుకుంటుంది ఏమిటో అందరికీ అవకాశమివ్వండి. వాళ్లంతా చెప్పాల్సింది మేము చెప్పేశాం అన్న తరువాత మైకు అందుకుంటాం..

(అపోజిషన్ సభ్యులు ముఖ్యమంత్రిగారిని ఉద్దేశించి మీరా స్పీకర్ లేదా సభాపతి స్పీకరా అని అనసాగారు)

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (SRI NARA CHANDRABABU NAIDU): నేను కొన్ని డాక్యుమెంట్స్ మీకు పంపిస్తాను. మీ పరిధిలో పెట్టుకోమని కోరుతున్నాను.

(అపోజిషన్ లీడర్ కొన్ని డాక్యుమెంట్స్ గౌరవ సభాపతికి పంపించారు)

గవర్నమెంట్ అనేది కంటిన్యూయన్ ప్రాసెస్. ప్రభుత్వాలు మారుతాయి తప్ప ప్రభుత్వం నిరంతరంగా కంటిన్యూగా ఉంటుంది. అదే సమయంలో ఏదో డాక్యుమెంట్ అసెంబ్లీలో ఎవరంటే వారు మాట్లాడుకోవడం కాకుండా పాత డాక్యుమెంట్స్ ఉంటాయి. బడ్జెటు కూడా ఈరోజే ప్రవేశపెట్టబోతున్నాం. బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు ఏవిధంగా అమలు చేస్తారో మళ్ళీ అసెంబ్లీకి వస్తుంది. అదేమందిరిగా సోపియే ఎకనమిక్ సర్వేలు కూడా చేస్తారు. ఎంత ఖర్చు పెట్టాం. ఎంత ఇంపాక్ట్ వచ్చింది.

అవన్నీ నిన్నే మొదటిసారి అయిన ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ పెట్టారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి మొదటిసారి కావొచ్చు. నిన్న జరిగింది.... జరిగినప్పుడు నిన్న నేను ఇంటర్వీన్ కాలేదు. నేను గమ్మున కూర్చోని ఉన్నాను. మా సభ్యులు రామానాయుడుగారు మాట్లాడారు. మేము పావలా వడ్డీ గానీ, వడ్డీ లేని రుణాలు గానీ ఇచ్చామని చెప్పారు. చెప్పినతరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ఆవేశంగా ఎందుకు intervene అయ్యారో తెలియదు. ఇంటర్వీన్ అయ్యారు. నేను మాట్లాడకపోతే నన్ను ఉద్దేశించి మీరు ఇవ్వలేదు. నేను చెబుతున్నాను. మీరు ఇవ్వలేదు .. నేను ఒక చిల్లి గవ్వకూడా ఇవ్వలేదు. ఇప్పుడే రికార్డులన్నీ కూడా తెప్పిస్తాను. ప్రూవ్ చేస్తే ఈ పెద్ద మనిషి రాజీనామా చేసి వెళ్లిపోతాడా ? In what way I am concerned Sir?

(సభలో అధికార పక్ష సభ్యులు నవ్వుతూ)

సిగ్గు పడకుండా మళ్ళీ నవ్వుతారు. (మైకు కట్ చేయబడింది)

(అధికార ప్రతిపక్ష సభ్యులతో సభ అంతరాయం కలుగసాగింది)

ఉ.9.30

(ప్రతిపక్షసభ్యులచే అంతరాయం కొనసాగింపు)

శ్రీ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి (SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY): సార్, Leader of the House లేచి వాళ్ళను మాట్లాడనివ్వండి, సబ్జెక్ట్ ఏమి చెబుతారో అది అంతా కూడా మేము వింటాం అని మాట మాట్లాడిన తరువాత కూడా గౌరవ మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి తను ఏదో చెబుతాడనుకుంటే ఇలాగా provoke చేసే విధంగా మీకు సిగ్గు లేదు, గతంలో కూడా ఇలాగే సార్ వేలుపెట్టి మిమ్మల్నందరినీ లేకుండా చేస్తా, మిమ్మల్ని చంపేస్తా ఇదా సార్ ఆయన చేయవలసినటువంటిది. 40 సంవత్సరాల experience కాదు సార్ ఉండాలింది, సంస్కారం సార్ అది లేకుండా అంత experience ఉన్నటువంటి మనిషి అని చెప్పుకుంటూ బెదిరించే మాటలు మాట్లాడడం ఏమిటి సార్? సిగ్గు ఉండాలి అని ఏమిటి ? హౌస్ లో మేము ప్రజాప్రతినిధులం కాదా? ఆయన మాట్లాడే భాష ఏమిటి సార్? ఆయన రెచ్చగొడుతూ మాట్లాడుతూ తిరిగి మాపై నెపం నెడుతుంటారు. తను చెప్పాలనుకుంటే సబ్జెక్ట్ మాత్రం చెప్పండి. ఎందుకు మీరు అలా ఆవేశపడతారు. మీ దగ్గర సబ్జెక్ట్ లేకే కదా మీకు ఆ ఆవేశం. మీరు తప్పు చేశారని మీరు తెలుసుకున్నారు. ఆ తప్పుని ఎలా తప్పించుకోవాలో తెలియక ఎదురుదాడికి సిద్ధమవుతున్నారు. ఆ ఎదురుదాడి చెయ్యకుండా సబ్జెక్ట్ చెప్పండి.

(అంతరాయం కొనసాగింపు)

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (SRI NARA CHANDRABABU NAIDU): అధ్యక్షా, నేను నిన్న జరిగిన సంఘటన మీద్వారా మీడియాకి కానీ, ప్రజలకి చెప్పాలని ప్రయత్నం చేశాను కానీ ఇంకొకటి

కాదు. అప్పుడు సబ్జెక్ట్ కి వస్తే 0.25పైసలు వడ్డీ కానీ, లేకపోతే వడ్డీ లేని రుణాలు కానీ.... నిన్న కూడా మా డెప్యూటీ లీడర్ రామానాయుడుగారు 2013వ సంవత్సరం నుంచి ఉందని చెప్పారు. అదేమందిరిగా ఇది కంటిన్యూ అవుతున్నాయని చెప్పారు. ఈ రోజు మా దగ్గర ఉన్న డాక్యుమెంట్స్ అన్నీ

మీకు పంపించాం ఒక సెట్.. మీరు ఒకసారి చూసుకోవచ్చు. ఒకవేళ అవసరమైతే సభ్యులందరికీ కూడా ఇవ్వవచ్చు. నాకేమీ బాధ లేదు. మీరది కాపీలు తెప్పించి అందరికీ ఇవ్వండి. ఇది మురళీధర్ రెడ్డి IAS, Special Commissioner of Agriculture, Andhra Pradesh, to the Convenor SLBC of AP, Andhra Pradesh Circle office Vijayawada, the Managing Director APCA Limited, Vijayawada, Letter No.credit 8/2018, dated 20/05/2018. Subject: Vaddileni Runalu and Paavala vaddi scheme on crop loans continuation of the scheme for the year 2018-19. Regarding: G.O.Ms.No.270, dt;22/11/2011 of (A&C) FV2 Department, G.O.Rt.No.633, dated:27/04/2013 (A&C) FV2 Department. This is to inform that Vaddileni Runalu and Paavala vaddi schemes are the ongoing schemes of Government of Andhra Pradesh, to reduce the debt burden of the small and marginal farmers, the benefit of the schemes are interest free vaddileni runalu on the crop loans availed upto one lakh and paavala vaddi on the crop loans availed for the Rs.1 to 3 lakh, subject to the repayment of this loans within the due date and maximum of Rs.1 lakh for one year from the date of disbursement. In this regard, it is reiterated that vaddileni runalu scheme and paavala vaddi schemes will continue during the 2018-19 also and the guidelines issued earlier Vide G.O.Rt.No.630 dated 27/04/2013 are applicable for implementation of the scheme by the banks, the banks can upload the date of the eligible farmers in the MIS format available in the VLR portal for settlement of claims by the Department.

Further, it is requested to inform the same to all the controlling banks in the state of Andhra Pradesh for necessary action. అంటే ఈ లెటర్ లోనే ముఖ్యమంత్రిగారికి అర్థం కావాలి అధ్యక్షా, అందరికీ అర్థం కావాలి. 0.25 పైసలు వడ్డీ కంటిన్యూ అవుతోందని, ఇది రెన్యూవల్ చేస్తున్నామని 2018లో సున్నా వడ్డీ కూడా... మీరు సున్నా వడ్డీ పెట్టారు. అప్పుడు వడ్డీ లేని రుణాలు అని పెట్టాం. మీ పేరే పెట్టాలంటే అది అప్పుడు పెట్టింది.. రెండు..ఇంకొక డాక్యుమెంట్ మీకు పంపించాను. మార్చి 2016 SLBC meeting. ఈ SLBC meeting లో ఇది రాస్తూ, రెండవ పేజీలో మీరు చూస్తే particulars of interest benefit schemes for the last three years, 1.Name of the Scheme, Financial year in which the scheme is implemented, name of the scheme amount released, number of accounts of farmers benefited. In the year 2013-14 paavala vaddi scheme 1% interest subsidy on crop loans from Rs.1lakh to 3lakh, 2013-14కి రూ.8కోట్ల 45 లక్షలు, 1,64,519 మంది రైతులు, 2014-15కి రూ.1 కోటి 2 లక్షలు, 7,510 మంది రైతులు 2015-16 రూ.62 లక్షలు 9,273 మంది రైతులు 0.25పైసలు వడ్డీ అయిన తరువాత మొత్తం రూ.10 కోట్ల 9 లక్షల రూపాయలు, 1,81,301 మంది రైతులు avail చేసుకున్నారు. 2013 -14 సంవత్సరానికి ఇది వడ్డీ లేని రుణాలు. 2013-14కి రూ. 349.29కోట్లు ఇచ్చారు. 37,33,711 మంది రైతులకి, 2014-15 రూ.44.31 కోట్లు, 442423మంది రైతులకి, 2015-16 రూ.22.28కోట్లు, 2,00,947 మంది రైతులకి వడ్డీ లేని రుణాలు మూడు సంవత్సరాలకి

రూ.415.88కోట్లు ఇచ్చి 43,77,121 మందికి ఇచ్చారని చెప్పి వారు accept చేశారు. ఇది రికార్డ్. అదేవిధంగా the figures of 2013-14 of vaddi leni runalu also includes the interest claims in lease for rabi 2011-12, kharif 2012, rabi 2012-13 కూడా ఇచ్చారని బ్యాంక్ లాగ్ అంటే ప్రివీయస్ గవర్నమెంట్ చేసినట్లు కూడా ఇచ్చారని రికార్డు చేశారు. ఫైనల్ గా అధ్యక్షా, దాంట్లో చెప్పినపుడు కూడా the interest subsidy amount will be released. Because, under VLR (Vaddi leni runalu) the interest amount payable is 4% only, under paavala vaddi for the loan amount beyond Rs.1 lakh to 3 lakh, the interest subsidy payable is 1% only, ఇది మెన్షన్ చేస్తూ the debt redemption scheme covered the interest part of kharif, rabi loans of 2013-14 and the unclaimed amounts will have to be claimed by the bankers separately, after segregating the unclaimed interest part upto Rs.1 lakh and upto Rs.1.5 lakh. These claims shall have to be made by banks in 2014-15. అంటే అధ్యక్షా, మూడు సంవత్సరాలకి ఇచ్చారని బ్యాంకర్స్ accept చేశారు. పాతవి కూడా క్లియర్ చేశారని బ్యాంకర్స్ మీటింగులో పెట్టారు. This is a reality. The G.O is final. Therefore the Budget provision of Rs.177crores is adequate, since there is available balance of Rs.257crores under this Act with the department. మూడవది అధ్యక్షా, ఇది socio economic reform, socio economic survey ఇది మీరు, నేను మార్చేది కాదు. ఇది continuous process. ఏ గవర్నమెంట్ అయినా statutory obligation ఇది. ఈ రెండూ కూడా మీరు చూసుకోవచ్చు. ఇవి మీకు పంపించమంటే పంపిస్తాం. అవి కూడా కాపీలు మీకు పంపించాం. 2015-16 Vaddi leni runalu and Paavala Vaddi Scheme on crop loans to mitigate the Financial burden of the farmers, the Government has announced Rythu sri Vaddi leni panta runalu, Paavala Vaddi Scheme on crop loans dispersed. The Government has announced interest free loans to all the farmers upto Rs.1 lakh and Paavala vaddi for crop loans Rs.1-3lakhs if paid in time. During 2014-15, an amount of Rs.44.31crores was settled under Vaddi leni runalu and Rs.1.02crores was settled under Paavala vaddi. During 2015-16, an amount of Rs.156.80crores was released under Vaddi leni runalu as against the allocation of Rs.172 crores. An amount of Rs.9.50crores was released under the Paavala vaddi against the allocation of Rs.10 crores,

ఉ.9.40

During 2016-17, Vaddi leni runalu and Paavala vaddi scheme on crop loans. During 2015-16, an amount of Rs.31.10crores was settled under Vaddi leni runalu and Rs.0.87crores was settled under Paavala vaddi. During 2016-17, an amount of Rs.172crores has been allocated against which Rs.119.20crores have been settled. 867082 farmers accounts under Vaddi leni runalu and Rs.5crores was settled which comes to Rs.3.6crores. During 2017-18, an amount of Rs.249.47crores was settled under Vaddi leni runalu and Rs.5.43crores was settled under Paavala vaddi. These are all the reports... ముఖ్యమంత్రిగారు అవగాహన చేసుకోవాలి కదా! అదే విధంగా రిజర్వ్ బ్యాంక్ కూడా వడ్డీ మాఫీతోబాటు మరలా రుణాలు తీసుకోవడానికి రీషెడ్యూలు చేయలేదని వారు మాట్లాడారు. ఆర్బీఐ నుంచి చాలా స్పష్టమైన ఆదేశాలున్నాయి. ఒకసారి కరవు మండలాలుగా

ప్రకటించిన తరువాత ఆటోమేటిక్ గా రుణాలన్నీ రీపెడ్యూలు చేయాలి. అది మ్యాన్ డేటర్. మీరు కానీ, నేను కానీ చేయనక్కరలేదు. రాష్ట్రంలో కరవు ఉంది కాబట్టి కేబినెట్ కూర్చోని కరవు మండలాలుగా ప్రకటించడానికి కూడా నార్మ్ ఉన్నాయి. కరవు మండలాలుగా ప్రకటించిన తరువాత రిజర్వ్ బ్యాంకుకు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపిస్తే ఆటోమేటిక్ గా రాష్ట్ర స్థాయి బ్యాంకర్ల కౌకుండా జిల్లా స్థాయి బ్యాంకర్లు కూడా రీపెడ్యూలు చేస్తారు. ఆ విధంగా నార్మ్ ఉన్న జీవోలు కూడా మీకు పంపించాను.

నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందుకు అంత పౌరుషంగా మాట్లాడారు? 2011 నుంచి ఉన్న వాటిని మేం క్లియర్ చేశాం, ఇప్పుడు ఏమైనా పెండింగ్ ఉంటే ఈ ప్రభుత్వం క్లియర్ చేయాలి. వాటిని క్లియర్ చేయాల్సిన బాధ్యత వారిపై ఉంది. కానీ నిన్న వారు మాట్లాడుతూ అసలు పావలా వడ్డీ ఎప్పుడూ లేదు, దానిని రద్దు చేశారని మమ్మల్ని అంటున్నారు. వారు జీరో వడ్డీని పెట్టామని అంటున్నారు. వారు అధికారంలోకి వచ్చారు కాబట్టి ఆ పథకం పేరు మార్చుకోవచ్చు, దానిలో తప్పు లేదు. కానీ నన్ను రాజీనామా చేసి వెళ్లిపోతారా అని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు. You go on records. నిన్న కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టు గురించి చర్చ వస్తే నా గురించి మాట్లాడుతూ ఆరోజు ఆ ప్రాజెక్టు కడుతుంటే మీరు *** కాస్తున్నారా అని నన్ను అన్నారు. ఈ సభలో నేను వారి నుంచి ఆ మాటలు పడాలా? నేను ఈ సభకు అందుకే వచ్చానా? ప్రజలు అందుకే మమ్మల్ని ఈ సభకు పంపించారా?

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మాకు బాధ ఉండదా? ఇప్పుడు నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. వారు రాజీనామా చేస్తారా? లేక ప్రజలకు క్షమాపణ చెబుతారా? అది చెప్పాల్సిన బాధ్యత వారిపైన, వారిచే చెప్పించాల్సిన బాధ్యత మీపై కూడా ఉంది. నిన్న కూడా మీరు చూశారు. వారి మాదిరిగా నేను చదవడం లేదు. అది నా అనుభవం. వారు అన్నప్పుడు కూడా మావారు నాకు సమాచారం పంపించినా పూర్తిగా డాక్యుమెంట్లు దొరికేవరకు వేచి ఉండి నేను అన్నివిధాలుగా ఆలోచించి మాట్లాడాను. నేను డాక్యుమెంట్లు తీసుకొని సభకు వచ్చాను. కానీ మాకు సమాధానం చెప్పే అవకాశం ఇవ్వకుండా సభను వాయిదా వేసి వెళ్లిపోయారు.

మా పార్టీ ఉపనేత బీఎస్ సమావేశానికి వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ మీరు ఎన్ని గంటలైనా మాట్లాడవచ్చు, మేం సమాధానం చెబుతామని చెప్పారు. సభలో మేం లేవనెత్తిన తరువాత ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పాలి. మా మీద ప్రభుత్వం ఆరోపణలు చేసింది. నేను డాక్యుమెంట్లు తీసుకొని సభకు వచ్చాను. ఏమి జరిగిందో నాకు తెలియదు, నేను వచ్చేలోపు సభను వాయిదా వేశారు. అది సరైన సంప్రదాయమా అని అడుగుతున్నాను. మీద్యారా నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని

అడుగుతున్నాను. నావద్ద రికార్డులు సభకు తెలియపరచాను. సోషియో-ఎకనమిక్ సర్వే రిపోర్టులు 2015, 2016-17 సభలో చూపించాను. దీనికి సమాధానం ఏమి చెబుతారు, ముఖ్యమంత్రిగారు రాజీనామా చేస్తారా? అయిదు కోట్ల మంది రాష్ట్ర ప్రజలకు క్షమాపణ చెబుతారో, లేదో మీరు నిర్ణయించాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో స్టేట్మెంట్ ఇవ్వనున్నారు. ఇంతకు ముందు మీరొక మాట అన్నారు. అక్కడ ఏమి జరిగిందో తెలియదు, మీరు సభను వాయిదా వేసి వెళ్లారని అన్నారు. ఏమీ జరగలేదు. సాయంత్రం నాలుగు గంటలవరకు సభ జరిగింది. చర్చ చాలాసేపు జరిగింది కాబట్టి నేను నిర్ణయం తీసుకున్నాను. మీరు చర్చలో పాల్గొని మాట్లాడారు, చాలామంది సభ్యులు కూడా మాట్లాడారు. అందరికీ అవకాశం దొరికింది, దీనిమీద చర్చించేందుకు ఏమీ లేదని భావించి నేనే సభను వాయిదా వేశాను. ఇక్కడేదో జరిగిందని అనుకుంటున్నారు, కానీ ఏమీ జరగలేదు.

(తెదేపా సభ్యుడు డా.నిమ్మల రామానాయుడుచే అంతరాయం)

రామానాయుడుగారూ, దయచేసి కూర్చోండి. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడతారు. సభ్యులకు సహనం ఉండాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా, అది వారికి అలవాటయ్యింది. ఎవరినీ మాట్లాడించే కార్యక్రమం వారెప్పుడూ చేయరు. కొంత మంది అంతే. వారి గురించి మనమేమీ చెప్పలేం. వారి నాయకుడు ఎలా ఉంటాడో వారి పార్టీ సభ్యులు కూడా అలాగే ఉంటారు. వారి మాటలు చూస్తే నిజంగా అలాగే అనిపించింది. మొదటిసారి ఎవరైనా ఈయన చేసిన ప్రసంగాన్ని చూస్తే ఆహా చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఎంత చక్కగా సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని అమలుచేశారు, ఆహా ఎంత బాగా చంద్రబాబు నాయుడుగారు రైతులను చూసుకున్నారు, ఆహా, ఓహో అనిపించే కార్యక్రమం. దానికి తోడు వారికి ఎల్లో మీడియా కూడా ప్రాతినిధ్యం ఉంది. ఎల్లో మీడియా ప్రాతినిధ్యం ఉన్న నేపథ్యంలో ఆయన ఏమి మాట్లాడినా, ఏమి చేసినా వారు ఈయన తానా అంటే వారు తందానా అంటారు. నేనొకసారి లెక్కలు చెబుతున్నాను. ఈ పేపరు ఈ ప్రభుత్వం నుంచే నేను తీసుకున్నాను. ఆ విషయాలు నేనొకసారి చెబుతాను. 2014-15లో పంట రుణాలు రూ.29,658కోట్లు. ఆ ప్రభుత్వం తరపున సున్నా వడ్డీ రుణాలు, లేదా వడ్డీ లేని రుణాలు వారి ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకున్న లెక్కలనుంచే చెబుతున్నాను. నేను వేరే పేపర్ చూసి చెప్పడం లేదు. రూ.29,658కోట్లకు గాను రూ.1186కోట్లు కడితే తప్పించి వడ్డీ లేని రుణాలు మనం న్యాయం చేయలేమని వారి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లెక్కలు.

ఉ.9.50

అధ్యక్షా, 2014-15లో రూ.29,658 కోట్ల పంట రుణాలకు రూ.1186 కోట్లు కడితేనే రైతులకు వడ్డీలేని రుణాల క్రింద వాళ్లకు బ్యాంకులు రుణాలిస్తాయి. అటువంటి చోట చంద్రబాబు నాయుడు గారు కట్టింది రూ.44.31 కోట్లు. అధ్యక్షా, రూ.1186 కోట్లు కట్టాల్సిన పరిస్థితుల్లో రూ.44 కోట్లు కట్టి మేము కట్టేశాము, అయిపోయింది, స్కీమ్ సక్సెస్, రైతులందరికీ వడ్డీలేని రుణాలు వచ్చేశాయి, రైతులందరూ సంతోషపడాలని చెబుతున్న పరిస్థితులు చూస్తున్నాం.

2015-16 లో పంట రుణాలు రూ.57,085 కోట్లు ఉండగా, ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం వడ్డీ లేని రుణం అమలు కావాలంటే రైతులకు ప్రభుత్వం తరపున కట్టవలసిన సొమ్ము నాలుగు శాతం లెక్కేస్తే రూ.2283 కోట్లు. అంటే గతంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడు గారికి వారి ప్రభుత్వమే ఈ లెక్కలు ఇచ్చింది. అయ్యా చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, ముఖ్యమంత్రి గారూ, రూ.57,085 కోట్లు రైతులు పంట రుణం కింద తీసుకుంటే వారికి వడ్డీలేని రుణాలు ఇవ్వాలంటే రూ.2283 కోట్లు ఇవ్వాలని చెబితే మన పెద్ద మనిషి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి హోదాలో ఉండి అదే రైతులకు రూ.31 కోట్లు ఇచ్చారు.

(అధికార పక్ష సభ్యులు పేమ్, పేమ్ అన్నారు)

అధ్యక్షా, ఇవి నా లెక్కలు కాదు. ఈ లెక్కలన్నీ నేను చదివి వినిపిస్తున్నాను. ఇవన్నీ మీ ప్రభుత్వంలో మీరు చేసిన ఖర్చులకు సంబంధించిన లెక్కలు. అంటే రైతులకు వడ్డీలేని రుణాలు ఇవ్వాలంటే రూ.2283 కోట్లు ఇవ్వాలన్న పరిస్థితుల్లో కేవలం రూ.31 కోట్లు ఇచ్చి రైతులకు వడ్డీలేని రుణాలు ఇచ్చేశాను, సున్నావడ్డీకే రైతులకు డబ్బులు వస్తున్నాయి. రైతులందరూ సున్నా వడ్డీకి తీసుకున్నారు. ఈ పథకాన్ని అమలు చేసేశాను అని చెబుతున్నారు.

(శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు)

MR.SPEAKER: Let him complete please.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా, 2016-17 కు సంబంధించి రూ.58,840 కోట్లు పంట రుణాలు తీసుకుంటే, దీనికి 4శాతం వడ్డీ లెక్కేస్తే రూ.2354 కోట్లు కట్టాలని చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ఆ శాఖ లెక్కలు ఇచ్చింది. రూ.58,804 కోట్లకు గాను చంద్రబాబు నాయుడు గారు రూ.249 కోట్లు మాత్రమే కట్టారు. అంటే రూ.2354 కోట్లు కడితే తప్ప రైతులకు సున్నా వడ్డీ అన్న పథకం అమలు కాని పరిస్థితిలో ఉంటే అందులో పది శాతం కూడా లేదు,

రూ.249 కోట్లు మాత్రమే కట్టి రైతులకు వడ్డీ లేని రుణాలు ఇచ్చేశాము, రైతులందరూ వడ్డీలేని రుణాలు అందుకున్నారు, రైతులందరూ సంతోషంగా కేరింతలు కొడుతున్నారని ఈయన అంతట ఈయనే చెప్పిసుకుంటున్నారు.

అధ్యక్షా, 2017-18లో రూ.67,568 కోట్లు, పంట రుణాలను రైతులకు బ్యాంకులు ఇచ్చాయి. దీనిపైన వడ్డీ నాలుగు శాతం అంటే రూ.2307 కోట్లు కట్టాలని అప్పటి ప్రభుత్వ అధికారులు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడు గారికి చెబితే, ఈ పెద్ద మనిషి చంద్రబాబునాయుడు గారు కట్టింది ఎంతంటే కేవలం రూ.182కోట్లు మాత్రమే కట్టారు. అధ్యక్షా, నిన్న ప్రెస్ మీట్ లో వాళ్లు చెప్పింది గమనిస్తే 2017-18లో ఏమీ కట్టలేదు, 2018-19లో ఏమీ కట్టలేదని చెప్పుకుంటే నేను లెక్కలు తీయిస్తే రూ.182కోట్లు కట్టారని తేలింది. అంటే 2017-18కి సంబంధించి రూ.2703 కోట్లకు గాను రూ.182 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చి రైతులకు వడ్డీ లేకుండా రుణాలు ఇచ్చేశాను, రైతులు ఇక వడ్డీలు కట్టవలసిన అవసరం లేకుండా నేను చేసేశాను అని చెబుతున్నారు. 2018-19కి సంబంధించి రూ.76,721కోట్ల పంట రుణాలకు సంబంధించి రూ.3069కోట్లు వడ్డీ చెల్లించాల్సి ఉండగా, చంద్రబాబు నాయుడు గారి ప్రభుత్వం కేవలం రూ.122 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. అధ్యక్షా, ఈ 5 సంవత్సరాలు మొత్తం లెక్క కడితే రైతులకు వడ్డీ లేకుండా రుణాలు రావాలంటే, ప్రభుత్వం లెక్కల ప్రకారం గత 5 సంవత్సరాల్లో చంద్రబాబు నాయుడు గారి ప్రభుత్వం రూ.11,595 కోట్లను బ్యాంకుకు చెల్లించి ఉంటే రైతులకు సున్నా వడ్డీకే రుణం వచ్చి ఉండేది. ఈ డిపార్ట్ మెంటు లెక్కల ప్రకారమే ఇది. ఈ రూ.11,595 కోట్లకు గాను ఈ పెద్ద మనిషి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి హోదాలో ఉంటూ వడ్డీలు లేకుండా రుణాలు ఇచ్చే పథకాన్ని నేను గొప్పగా అమలు చేశాను ఇది ఎప్పటి నుంచో జరుగుతున్నది, బ్రహ్మాండంగా చేస్తున్నాము. రైతులందరూ వడ్డీలేని రుణాలు ఆల్ రైడి పొందుతున్నారని చెబుతున్న ఈ పెద్ద మనిషి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఇచ్చింది ఏమిటో తెలుసా, ఈ 5 సంవత్సరాలకు కలిపి రూ.630 కోట్లు ఇచ్చారు.

(అధికారపక్ష సభ్యులు షేమ్, షేమ్ అన్నారు)

అధ్యక్షా, రూ.11,600 కోట్లు ఇవ్వాలన్న పరిస్థితుల్లో కేవలం రూ.600 కోట్లు ఇచ్చేసి రైతులకు వడ్డీ లేకుండా రుణాలు ఇచ్చేశాను, సున్నా వడ్డీకే రైతులందరికీ రుణాలు అందుతున్నాయి అని చెబుతున్నారు. అంటే ఈయన ఇచ్చిన రూ.600 కోట్లు, ఈయన వాస్తవంగా వడ్డీలేని రుణాలు రైతులు పొందాలంటే రూ.11,600 కోట్ల మీద లెక్కేస్తే ఇచ్చింది అక్షరాలా 5 శాతం. అధ్యక్షా, ఇది ఎలా ఉందంటే ఒక ఉదాహరణ చెప్పాలి. ఒక లక్ష రూపాయలు మా నారాయణ స్వామి అన్నకు ఎవరైనా బాకీ ఉంటే, అంటే రూ.5000 ఇచ్చేసి నీకు లక్ష రూపాయలు ఇచ్చేశాను వడ్డీ లేకుండా రుణం నీకు వచ్చేసింది అని

నిజంగా అంటే ఒక్కసారి మనం ఆలోచన చేసుకోవాలి. మనం ప్రభుత్వంలో ఉన్నాము. ఒక్క మాట చెబుతున్నాను.

ఉ.10.00

మామూలుగా మనం దమ్మిడి ఇవ్వలేదని మాట్లాడుతుంటాము. రూపాయి ఇవ్వలేదని చెబుతుంటాము. దమ్మిడి ఇవ్వలేదంటే దాని అర్థమేమంటే, లక్ష రూపాలను ఇవ్వాలనినచోట నేను రెండ్రూపాయలు ఇచ్చి అది దమ్మిడికంటే ఎక్కువ ఉంది కాబట్టి నేను ఇచ్చేశానని చెప్పినట్లుగా ఉంది. పైగా ముఖ్యమంత్రి హోదాలో ఉన్న వ్యక్తి..

(అధికారి పార్టీ సభ్యులు 'పేమ్.. పేమ్' అనడం వినిపించింది)

గతంలో ముఖ్యమంత్రి హోదాలో వని చేసిన వ్యక్తి..

(కొందరు టీడీపీ పార్టీ సభ్యులు వారి స్థానాల్లో నిలబడి అభ్యంతరాలను వెలిబుచ్చుసాగారు)

ఏమయ్యా.. నిజంగా మీ పథకాలను చూసి, మీరు అమలు చేసిన విధానాన్ని చూసి, ఆ పథకాలు ఎంతో ధారుణంగా అమలవుతున్నాయి కాబట్టి ఇవ్వకపోయినా ఇచ్చినట్లుగానే చెప్పుకుంటున్నారు కాబట్టి మీ పరిస్థితి ఇలా ఉంది.

(కొందరు టీడీపీ పార్టీ సభ్యులు వారి స్థానాల్లో నిలబడి అభ్యంతరాలను వెలిబుచ్చడం కొనసాగించారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా, ప్రజలు ఏ స్థాయిలో మీకు బుద్ధి చెప్పారో ఒక్కసారి ఆలోచన చేసుకోమని చెబుతున్నాను.

(శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు, శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరితోబాటు మరి కొందరు టీడీపీ పార్టీ సభ్యులు, సభలో ఉన్న టీవీ వైపు వారి చేతులను చూపిస్తూ నిన్న ప్రదర్శించిన విధంగా ఈ రోజు కూడా తమ నాయకుడి ప్రసంగాన్ని ప్రదర్శించాల్సిందిగా అభ్యర్థించసాగారు)

అదేమాదిరిగా, పొదుపు సంఘాల అక్కచెల్లెమ్మలకు ఈ పెద్దమనిషి చేసిన ద్రోహం ఎలా ఉందంటే.. సులభ వడ్డీకే ఋణాలిచ్చే కార్యక్రమాన్ని నేను చేస్తున్నాను, పొదుపు సంఘాలకు సులభ వడ్డీకే నేను డబ్బులిస్తున్నాను.

(టిడీపీ సభ్యులచే సభలో అంతరాయం కొనసాగింది)

MR.SPEAKER: Don't try to bulldoze the Chair. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): పాదుపు సంఘాలకు సంబంధించి ఏప్రిల్ 2016-17 నుంచి..

(టిడిపి సభ్యులచే సభలో అంతరాయం కొనసాగింది)

MR.SPEAKER: Please sit down. No. I will not allow you to speak. No.. మీరు దయచేసి కూర్చోండి, సిఎం గారు మాట్లాడతారు.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): (మైక్ లేకుండా) పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, మాకు హక్కు ఉంది సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్: దయచేసి కూర్చోండి. No.. Chair ను బుల్డోజ్ చేసి తీసుకుంటామంటే కుదరదు. మీరు దయచేసి కూర్చోండి. First you sit down.... No..... I am not allowing you. I don't allow you to speak.

(కొందరు ప్రతిపక్ష మరియు అధికార పక్షానికి చెందిన సభ్యులు వారి స్థానాల్లో నిలబడి వాదించుకోసాగారు)

(గౌరవ ఆర్థికశాఖామంత్రి శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారు తమకు అవకాశం ఇవ్వాలన్నీందిగా కోరసాగారు)

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): (మైక్ లేకుండా) : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (SRI GORANTLA BUTCHIAH CHOWDARY) (రాజమండ్రి గ్రామీణం): (మైక్ లేకుండా) : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎస్.. రాజేంద్రనాథ్ గారూ..

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా, గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఎంతసేపు మాట్లాడినా, చెప్పిందే చెప్పి, చెప్పిందే చెప్పి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా ఓపికగా అందరు విన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతుంటే కనీసం వినే ఓపిక కూడా లేకుండా మధ్యలో డిస్టర్బ్ చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం. ఎంతసేపు సమయం ఇచ్చినా వాళ్లు సక్రమంగా దానిని ఉపయోగించుకోవడం లేదు. ఎంతసేపు చెప్పిందే చెబుతుంటారు. అట్లా కాకుండా పాయింట్ ఏమిటనేది చెబితే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు లక్ష రూపాయలు ఇచ్చేది ఉంటుంది. ఆ లక్షకు బదులు ఒక రెండు రూపాయలు తిరిగి ఇచ్చేసి అది దమ్మిడి కంటే ఎక్కువ కాబట్టి మొత్తం ఇచ్చేశానని మాట వరసకు అంటారు. దమ్మిడి ఇచ్చినారా అనేది సహజమైన మాట అది. ఫిగర్స్ అనేది కరెక్టుని వాళ్లే చెబుతున్నారు. ఫిగర్స్ 2016, 2017 తర్వాత నిన్న ప్రెస్ మీట్ లో కూడా గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుడు చెప్పని ఫిగర్స్ ని

కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంత మీరు కేటాయించారని ఈరోజు చెప్పారు. కాకపోతే కేవలం అందు శాతం మాత్రమే కట్టాల్సింది కట్టి, వంద మందిలో 13 మంది రైతులకు మాత్రమే ఇవ్వాలింది ఇచ్చారు. దానిని చెప్పి మేము చేసేశాము అంటే చిల్లిగవ్వ అయినా ఇచ్చావా అని ఎవరైనా అంటారు. అచ్చ తెలుగులో మాట్లాడే దానిని తప్పు వట్టుకొని, సంస్కృతాన్ని ఎనలేజ్ చేసుకుంటున్నట్లు తప్పుబట్టి సభా సమయాన్ని వృధా చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): (మైక్ లేకుండా) పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (SRI GORANTLA BUTCHIAIAH CHOWDARY): (మైక్ లేకుండా) పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బుచ్చయ్య చౌదరి గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (SRI GORANTLA BUTCHIAIAH CHOWDARY): అధ్యక్షా నిన్న జరిగిన సంఘటన మీద ఇవాళ సభలో చర్చ జరుగుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారు అనుభవరాహిత్యంతో మాట్లాడారా లేక కావాలని మాట్లాడారా? సత్యదూరమైనవన్నీ మాట్లాడారు. కావాలంటే ..(మైక్ కట్ చేయబడింది)

(గౌరవ ఆర్థికశాఖామంత్రి శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారు తమకు అవకాశం ఇవ్వాలిందిగా గౌరవ సభాపతి గారిని కోరసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎస్.. రాజేంద్రనాథ్ గారూ..

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH) : అధ్యక్షా ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రసంగం ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఇంకా మాట్లాడుతున్నారు. ఇంకా కంక్లూడ్ కాలేదు. మధ్యలో గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు లేచి డిస్టర్బ్ చేయడం ఎంతవరకు సమంజసం. ఈ విధంగా వాళ్లు గనుక చెప్పినట్లయితే, రూ.87 వేల కోట్లు ఇవ్వాలన్న బుణమాఫీ మొత్తాన్ని రూ.24వేల కోట్లకు కుదించి కేవలం రూ.15వేల కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చి మన రాష్ట్రంలోనే కాదు వివిధ రాష్ట్రాలకు పోయినప్పుడు కూడా మేము కట్టేశాము, చేసేశామంటే వాళ్ల మీద ఎన్ని రకాల పాయింట్లను ఇంప్లిమెంటు చేయాల్సి ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ముఖ్యమంత్రి గారూ.. మాట్లాడండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా నాకు నిజంగా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రి స్థానంలో నుంచి...

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (SRI GORANTLA BUTCHIAIAH CHOWDARY): (మైక్ లేకుండా) పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేసిన నన్ను చెప్పనివ్వండి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బుచ్చయ్య చౌదరి గారూ.. ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రసంగాన్ని కొనసాగించనివ్వండి.

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (SRI GORANTLA BUTCHIAIAH CHOWDARY): (మైక్ లేకుండా) పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేసిన నన్ను చెప్పనివ్వండి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇదెక్కడి సాంప్రదాయం అండి. Leader of the House is on his legs. ఇదేంటిది పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటి? మీకు ఒక విషయం చెబుతా వినండి. Leader of the House and the Leader of the Opposition, when they are on their legs, they should not be disturbed. కూర్చోండి.

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి (SRI GORANTLA BUTCHIAIAH CHOWDARY): (మైక్ లేకుండా) : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటనేది వినాలి కాదా సార్.

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU) : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అనేది మా హక్కు సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీ అధికారాన్ని నేను ప్రశ్నించడం లేదు. సభా నాయకుడు వారి ప్రసంగాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. మీరు దయచేసి కూర్చోండి తర్వాత మళ్ళీ అవకాశం ఇస్తానంటున్నాను.

(ప్రతిపక్ష పార్టీ సభ్యులు వారి స్థానాల్లో కూర్చున్నారు)

(గౌరవ ఆర్థికశాఖామంత్రి శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారు తమకు అవకాశం ఇవ్వాలిందిగా గౌరవ సభాపతిగారిని కోరసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎస్.. రాజేంద్రనాథ్ గారూ..

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా గౌరవ సభ్యులు బుచ్చయ్య చౌదరిగారు చాలా సీనియర్ శాసన సభ్యులు. వారు మాట మాటకు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటారు. ఏ రూల్ ఆర్డర్ లో లేదో చెప్పమనండి. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఎప్పుడు అస్తే అవుతుంది? ఒక రూల్ ఆర్డర్ లో లేనప్పుడు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అస్తే అవుతుంది. ఇప్పుడు ఏ రూల్ ఆర్డర్ లో లేదో చెప్పమనండి.

(శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు తమ స్థానంలో నిలబడి తనకు అవకాశం ఇవ్వాలిందిగా గౌరవ సభాపతిని కోరసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ : ముఖ్యమంత్రి గారూ మాట్లాడండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అధ్యక్షా నిజంగా తప్పు చేసిన వాళ్లు ఏ రకంగా బిహేవ్ చేస్తారు అంటే చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఆయన వెనకాల ఉన్న ఎమ్మెల్యేలను చూస్తే అర్థమవుతుంది. రూ.11,600 కోట్లు సున్నా వడ్డీ రైతులకు ఇవ్వాలి అంటే, రూ.11,600 కోట్లు ఇస్తే తప్పు సున్నా వడ్డీని ఇవ్వలేమని ఏకంగా వాళ్ల డిపార్ట్మెంటే, ఇంత పంట రుణాలను తీసుకున్నారు, ఇంత కడితేనే రైతులకు సున్నా వడ్డీ ఇవ్వగలుగుతామని, ఏకంగా రూ.11,600 కోట్లను రైతులకు ఇవ్వాలని డిపార్ట్మెంటు చెబితే, అందులో కేవలం అయిదు శాతం ఇచ్చి, 95 శాతాన్ని ఎగరగొట్టేసి, సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని మేము బ్రహ్మాండంగా చేశామని చెబుతున్నారు. సున్నా వడ్డీ పథకం గతం నుంచే ఉంది. సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని బ్రహ్మాండంగా మేము చేశామనే అధ్వాన్నకరమైన మాటలను చెప్పే పరిస్థితిలో వీళ్లు మాట్లాడుతున్నారంటే, నిజంగా వాళ్ల మనస్సాక్షిని వాళ్లు ప్రశ్నించుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఉ.10.10

అందులో కేవలం 5 శాతం, ఐదు పైసలు, కేవలం ఐదు పైసలిచ్చి మొత్తం రూ.11,600.00 కోట్లకు గానూ కేవలం ఐదు పైసలిచ్చి 95 శాతం పైసలు ఎగరగొట్టేసి మళ్ళీ సున్నా వడ్డీ పథకం మేం బ్రహ్మాండంగా చేశాం, గతం నుంచే ఉంది, సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని మేం బ్రహ్మాండంగా అమలు చేశామని చెప్పుకునే అధ్వాన్నమైన పరిస్థితుల్లో వాళ్లు మాట్లాడుతున్నారంటే నిజంగానే వీళ్ల మనస్సాక్షిని వీళ్లంతా ప్రశ్నించుకోవాల్సినటువంటి అవసరం ఉంది. నిజంగా దమ్మిడి ఇవ్వలేదని, రూపాయి కూడా ఇవ్వలేదని ఎవరైనా అంటే, దాని అర్థం లక్ష రూపాయలు ఇవ్వాలని చోట మేం రెండు రూపాయలు ఇచ్చాం, దమ్మిడి కన్నా మేం ఎక్కువే ఇచ్చాం కాబట్టి మేం ఇచ్చేశాం అని చెప్పుకునే *** పరిస్థితిలో ఏకంగా తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యులు, చంద్రబాబు నాయుడుతో సహా ఉన్నారంటే, వీళ్లంతా *** తో తలవంచుకోవాలని నేను చెబుతున్నాను.

(ప్రతిపక్ష నాయకుడు శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు మాట్లాడుతూ *** పడాల్సింది మేం కాదు, మీరే" అని అన్నారు)

అధ్యక్షా, ఇదే విధంగా వీళ్లు ఆనాడు చేసిన మోసానికి దాదాపుగా రూ.11వేల కోట్లు రైతులు మోసపోతే ఈ వడ్డీ లేని రుణమాఫీ అనే పథకం ద్వారా, పొదుపు సంఘాలకు సంబంధించిన అక్క చెల్లెమ్మలు ఈయన చేసిన మోసానికి, ఇదే సున్నా వడ్డీ పథకం అన్న మోసానికి ఏ స్థాయిలో మోసపోయారో ఒక్కసారి నేను లెక్కలు చెబుతాను. ఇవి కూడా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది.

అధ్యక్షా, పొదుపు సంఘాలకు సంబంధించి ఇదే పెద్ద మనిషి చంద్రబాబు నాయుడు గారు

శ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు (SRI KINJARAPU ATCHANNAIDU): అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్

(ట్రెజరీ బెంచ్ వైపు కూర్చున్న సభ్యులు సర్వశ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డి, మంత్రి శ్రీ కొడాలి శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు తదితరులు “కూర్చో, కూర్చో” అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): ఇదే పెద్ద మనిషి చంద్రబాబు నాయుడు గారు అంటున్నారు

MR.SPEAKER: Please sit down, Naidu garu, Let him complete his statement.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అధ్యక్షా, వాళ్లు 23 మంది ఉన్నారు. మా వాళ్లు 150 మంది ఉన్నారు. మా వాళ్లు ఒక్కసారి లేచారంటే కనుక వాళ్లెవ్వరూ కూడా వారి స్థానాల్లో కూర్చోరని కూడా నేను ఒక్కటే చెబుతున్నాను.

(గౌరవ ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు సర్వశ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు, గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి, డా. నిమ్మల రామానాయుడు, వి. జోగేశ్వరరావు, శ్రీమతి ఆదిరెడ్డి భవాని, గద్దె రామ్మోహన్, బి. అశోక్, కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి, వెలగపూడి రామకృష్ణబాబు, డా. డోలా శ్రీ బాలవీరాంజనేయ స్వామి, ఏలూరి సాంబశివరావు, నందమూరి బాలకృష్ణ తదితరులందరూ వారి, వారి స్థానాల్లో నిల్చి “ సి.ఎమ్. డౌన్ డౌన్” అంటూ నినాదాలు చేస్తూ సభను స్థంభింపచేయసాగారు)

(సభకు అంతరాయం)

(గౌరవ ట్రెజరీ బెంచ్ వైపు కూర్చున్న సభ్యులు సర్వశ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డి, మంత్రి శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి, శ్రీమతి ఆర్.కె.రోజా, జోగి రమేష్, మంత్రులు కొడాలి శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు (శ్రీ కొడాలి నాని), శ్రీమతి మేకతోటి సుచరిత, చెవిరెడ్డి భాస్కర్ రెడ్డి, జి. శ్రీకాంత్ రెడ్డి, కె.శ్రీనివాసులు, దాడిశెట్టి రాజా, సామినేని ఉదయభాను తదితరులందరూ వారి వారి స్థానాల్లో నిల్చి “ చంద్రబాబు డౌన్, డౌన్” అంటూ నినాదాలు చేస్తూ సభా కార్యకలాపాలను స్థంభింపచేయసాగారు)

(సభకు అంతరాయం)

(అటు ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు ఇటు అధికారపక్షం వైపు నుంచి దాదాపుగా సభ్యులందరూ వారి వారి స్థానాల్లో నిల్చుని నినాదాలు చేస్తూ సభా కార్యకలాపాలను స్థంభింపచేయసాగారు)

ఎంత మంది ఉన్నారయ్యా మీరు, కనీసం మర్యాద లేదు, గౌరవం లేదు. ముఖ్యమంత్రి స్థానంలో నేను ఇక్కడ ఉంటూ సమాధానం చెబుతున్నాను. ఇంతకుముందు చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడే సమయంలో మేమైనా మాట్లాడామా? కొంచెం *** ఉందా? ఒక్కరికన్నా *** ? మీకు అసలు అసెంబ్లీ ప్రొసీజర్ తెలుసా? గౌరవం ఇచ్చే కొద్ది గౌరవం తీసుకోవాలి.

MR.SPEAKER: Please sit down.

(సభకు అంతరాయం)

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY) : గౌరవం తీసుకోవడం, ఇవ్వడం చేతకాకపోతే, మీరేకరంగా ఎమ్మెల్యేలయ్యారయ్యా. ఒక్కరికైనా *** ఉండాలి. *** లేకుండా ఉన్నారు మీరంతా. అవును, మీరు అలా కన్ను పెద్దగా చేసి చూస్తే, ఎవరూ భయపడరు. మీరేమైనా కళ్లు పెద్దగా చేసి చూస్తే ఎవరైనా భయపడతారా? ఎవరూ భయపడరు. మీ వాళ్లను కూర్చోమని చెప్పండి. అచ్చెం..... అచ్చెన్నాయుడు గారూ, కూర్చో. పర్సనాలిటీ పెరగడం కాదు, *** పెరగాలి. బుచ్చయ్య చౌదరి గారూ కూర్చో. కూర్చో, కూర్చో.

(అటు ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు ఇటు అధికారపక్షం సభ్యులు వారి వారి స్థానాల్లో నిల్చుని నినాదాలు చేస్తూ సభా కార్యకలాపాలను స్థంభింపచేయసాగారు)

MR.SPEAKER: Please sit down. దయచేసి కూర్చోండి. This is not correct.

రామనాయుడు గారు మీరు violate చేస్తున్నారు. It is not correct. చెప్పండి శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారూ.....

శ్రీ వెలగపూడి రామకృష్ణ బాబు (SRI VELAGAPUDI RAMAKRISHNA BABU) (విశాఖపట్నం తూర్పు): మా నాయకుడికి మైక్ ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్: మైక్ ఇస్తానని అన్నాను కదా! శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి (SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY): సార్, ఈ మనుషుల్లో చిత్తశుద్ధి అనేటటువంటిది ఏపాటి లేదు. కానీ, వాళ్లు వాడే body language చూశారా సార్,

అచ్చెన్నాయుడు గారి హావాభావాలు, తను చేయ్యి చూపిస్తున్నటువంటి విధానం, ఒక ముఖ్యమంత్రి గారితో ప్రవర్తించాల్సిన విధానం అదేనా సార్. రైతులకు ప్రతి సంవత్సరం రూ.3వేల కోట్ల అవసరం ఉందని తెలిసి కూడా, రూ.170.00 కోట్లు బడ్జెట్‌లో పెట్టి ***పడాల్సింది పోయి, రైతులకు క్షమాపణలు చెప్పాల్సింది పోయి, ఆ హావాభావాలు చూడండి, చేతులు ఇట్లనడం, అట్లనడం ఏమిటి సార్, ఇది. ఇది వద్దలి కాదు.

(సభకు అంతరాయం కొనసాగింపు)

మిస్టర్ స్పీకర్: అచ్చెన్నాయుడు గారూ, దయచేసి కూర్చోండి. సత్యనారాయణ గారూ, చెప్పండి.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ: అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ స్పీకర్: అచ్చెన్నాయుడు గారూ, కూర్చోవాలి..... మినిస్టర్ గారూ, చెప్పండి.

(సభ్యులు శ్రీ కోటంరెడ్డి శ్రీధర్ రెడ్డి “డాన్, డాన్ చంద్రబాబు” అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

(ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు ప్రతిపక్ష నేత శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు కూర్చున్న సీటు వద్దకు వచ్చి నిల్చున్నారు)

(మంత్రి శ్రీ కొడాలి శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు (శ్రీ కొడాలి నాని) వారి స్థానంలో నిల్చని “23 మంది సభ్యులు ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడు ***లేకుండా మాట్లాడుతున్నాడు, ***లేదు” అనసాగారు).

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆగండి, ఎందుకనీ. Why are you unnecessarily getting emotional. మీరు ఒకటి అనడం, వాళ్లు ఇంకోకటి అనడం, ఎందుకట్లా? ఆయన మాట్లాడుతున్నాడు కదా! ఆగండి. సత్యనారాయణ గారూ చెప్పండి..... మీ సీట్లోకి వెళ్లండి. Go to your respective seats. అచ్చెన్నాయుడు గారూ, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టర్ గారు మాట్లాడుతున్నారు, కూర్చోండి. Please, కూర్చోండి.

డా.నిమ్మల రామానాయుడు (DR.NIMMALA RAMANAIDU): సార్ మేము అడిగిందేమిటి? ఆయన మాట్లాడిందేమిటి?

MR.SPEAKER: No, Rama Naidu garu, it is not correct. You are repeatedly talking same thing. మీరు ఆగాలి. వారు మాట్లాడుతున్నారు. గౌరవంగా వినండి. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకుడు గారు మాట్లాడినప్పుడు వారు విన్నారు. అలాగే సి.ఎమ్. గారు మాట్లాడుతున్నారు, మీరు ఆగాలి. మీరు ఆగండి. Please, కూర్చోండి.

శ్రీ బొత్తు సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, ఇక్కడ శాసనసభలో జరుగుతోన్న వ్యవహారాన్నంతా కూడా రాష్ట్రంలోని ఐదు కోట్ల మంది ప్రజలు చూస్తున్నారు. మనమందరం కూడా వాళ్లకు ప్రతినిధులం. మనం మాట్లాడేది బయట జనం చూస్తున్నారు. వాస్తవ పరిస్థితులన్నీ కూడా ప్రజలు చూస్తున్నారు. వారికి అన్నీ తెలుసు. మీరు ఒక రూలింగ్ ఇచ్చారు. మీరు సంప్రదాయం గురించి చెప్పారు. సభా నాయకుడు గానీ, లేదా ప్రతిపక్ష నాయకుడు గానీ సభలో మాట్లాడేటప్పుడు, అందరూ కూడా మౌనంగా వారు చెప్పేది విని, దాని ఉద్దేశాలు తెలుసుకుని ఆ తర్వాత ఎవరైనా సరే respond కావల్సి ఉంటుంది. ఆ విషయం మీరు కూడా చెప్పడం జరిగింది, అదే సంప్రదాయం.

శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు: అధ్యక్షా.....

డా. నిమ్మల రామానాయుడు: అధ్యక్షా.....

శ్రీ బొత్తు సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): ఆగండి, ఆగండి. అదే మీతో వచ్చిందే. అదే మన కర్మ. దయచేసి ఆగండి. అన్నీ చూపడతారు, అన్నీ సినిమాలు చూపడతారు. ఇక్కడ ఎవరికీ భయం లేదు. ఇందాక ప్రతిపక్ష నాయకుడు మాట్లాడారు. ఇది continuous process అని చెప్పారు. మా సభా నాయకుడు నిల్చిని మాట్లాడుతూ పావలా వడ్డీ, వడ్డీ లేని రుణం గురించి చెబుతున్నారు. దానితో పాటు వారి నిర్ణయాలు చెప్పారు. ఇది continuous process అనేది అందరికీ తెలిసిందే. కానీ, అది ఎదుటివారికి చెప్పడానికే కాదు, మనమందరం కూడా దాన్ని అవలంబిస్తూ ఉండాలి. ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా 2014వ సంవత్సరంలో అయ్యాడు. 2013వ సంవత్సరంలో ఒక ప్రకృతి వైపరీత్యం రాష్ట్రంలో సంభవించింది. రైతులకు సుమారు రూ.2 వేల కోట్లు నష్టపరిహారం క్రింద ఇవ్వాలన్నీ ఉంది.

శ్రీ కె.అచ్చెన్నాయుడు: అధ్యక్షా, మేం చెప్పలేదు.

డా.నిమ్మల రామానాయుడు: అధ్యక్షా...

శ్రీ బొత్తు సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): మీరు చెప్పిందే చెబుతున్నాను. చెప్పింది వినకపోవడమే మన దౌర్భాగ్యం. “యథా రాజా తథా ప్రజ” అని అంటారు చూశారా, ఈ “యథా రాజా తథా ప్రజ” అంటే ఇదే. దయచేసి ఆ విధంగా ఉండకూడదు. మీరు

నాయకులు, మీకు తెలుసు. దయచేసి నేర్చుకోండి. అయినప్పటికీ దయచేసి మీరు తెలుసుకోండి. అంతటితో ఆగండి.

దాదాపు రూ. 2 వేల కోట్లు నష్టపరిహారం క్రింద రైతులకు ఇవ్వాలి ఉండేది. ఆ విషయాన్ని మేం గతంలో ప్రస్తావిస్తే, ఆ రోజున వారు ఏమన్నారంటే, నేనెందుకు ఇస్తాను, ఆ మొత్తం గత ప్రభుత్వం ఇవ్వాలి ఉంది అని చెప్పడం జరిగింది. ఆ నష్టపరిహారాన్ని నేను ఇవ్వను అని చెప్పిన పరిస్థితి, చెప్పిన పెద్ద మనిషి ఆయనండి. మళ్ళీ ఆయన ఈరోజున ప్రతిపక్ష నేతగా సభలో ఏమని చెబుతున్నాడంటే, అది continuous process అని చెబుతున్నాడు. Continuous process అంటే, ఏమి చేయాలి?

ఉ.10.20

“యథారాజా తథా ప్రజా” అంటారు కదా అధ్యక్షా అంటే ఇదే చూడండి. దయచేసి నిశ్శబ్దంగా ఉండాలిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

(తమ తమ స్థానాల వద్ద నిలుచొని ఉన్న ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అంతరాయం)

రూ.2000కోట్లు రైతులకు నష్ట పరిహారం ఇవ్వాలి ఉండగా నేను ఎందుకు ఇస్తాను అది గత ప్రభుత్వం లోనిది. నేను ఇవ్వను అని చెప్పిన పెద్దమనిషి ఆయన. ఈ రోజు కంటిన్యూ ప్రాసెస్ అంటున్నారు అంటే ఏమి చేయాలి అధ్యక్షా, ఏదైనా స్కీమ్ ఉన్నప్పుడు రూ.11000కోట్లు అప్పు ఉన్నప్పుడు దానిని కంటిన్యూ చేసుకుంటూ మొదటి సంవత్సరం కాకపోతే రెండవ సంవత్సరం, లేదా మూడవ సంవత్సరానికి అయినా పరిష్కారం చేయాలి. కానీ ఐదు సంవత్సరాల్లో ఇచ్చింది ఎంత అధ్యక్షా ఐదు శాతం మాత్రమే ఇచ్చారు. ఆ విషయాన్ని సభానాయకులు చెబుతున్నారు తప్ప వాస్తవానికి విరుద్ధం ఏమి చెప్పడం లేదు. లక్ష రూపాయలు ఇవ్వాలి ఉండగా ఐదు రూపాయలు ఇచ్చి బాకీ లేదు అని చెప్పిన పరిస్థితి కాదు. ఆనవాయితీ, సంప్రదాయాన్ని చెబుతున్నాం తప్ప ఆయన వచ్చి గొప్పగా చెప్పుకుంటూ భుజాలు తడుముకుంటున్నారు. ఆనాడు రైతులకు నష్టపరిహారం ఎందుకు ఇవ్వలేదు? కారణం ఏమిటి? మా నాయకుడు చెప్పడమే కాదు చేయడాన్ని కూడా చూడాలి అంటున్నారు. పాదయత్రలో భాగంగా శ్రీకాకుళం జిల్లా పర్యటనలో తిల్లీ తుఫాన్లో నష్టపోయిన వారికి నష్టపరిహారాన్ని ప్రభుత్వం ఇవ్వలేదంటూ విన్నపాలు అందిన సందర్భంగా ఫర్వాలేదు నా ప్రభుత్వంలో ఇస్తానని చెప్పారు. అందుకు కట్టుబడి ఉన్నామన్న విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను. ఇవన్నీ తెలుసుకోవాలి. అంతేకాని ఇవ్వాలి రూ.11000కోట్లకు గాను రూ.600కోట్లు ఇచ్చాను మేము ఉద్ధరించామంటు ఏ రకంగా మాట్లాడుతారు అధ్యక్షా. ఆ సంప్రదాయం మానండి. వాస్తవ విషయాలు తెలిస్తే ప్రజలు మిమ్మల్ని ఇంకా చీ కొడతారు. ఇప్పటికే ప్రజలు మిమ్మల్ని విస్మరించారు. కాబట్టి హుందాగా సభా సంప్రదాయాలను గౌరవించాలి. మీరు ఏదైతే 40సంవత్సరాల ఇండస్ట్రీ అని చెప్పుకుంటున్నారో అందులో నుండి కొన్ని మంచి కార్యక్రమాలను తీసుకుని ఆ ప్రకారం నడుచుకోవాలి. మిగతా వారికి కూడా చెప్పి ఒక మంచి

మార్గంలో వెళుతుండాలన్న మంచి ఆలోచన కలిగి ఉండాలి. అంతే కాని మీరేదో tit for tat తరహాలో కేకలేస్తూ ఉంటే ఇక్కడున్న ఇంతమంది శాసనసభ్యులు చేతులు కట్టుకుని కూర్చోరు అధ్యక్షా. దయచేసి అది కూడా ఆలోచించుకోవాలి. దయచేసి మీకు ఇచ్చిన సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోమని చెప్పండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు సభా నాయకులు, శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి గారు చెబుతున్నారు మేమందరం చెబుతున్నాం. ముందుగా ఆయన మాట్లాడినంతసేపు ఇక్కడే కూర్చున్నాను. ఎవరము డిప్యూటీ చేయలేదు, ఎందుకు చేయలేదు అధ్యక్షా, సభానాయకులు మాట్లాడుతుంటే ఎందుకు సైలెన్స్ గా ఉండరూ మీకు ఆ బాధ్యత లేదా ? సైలెన్స్ గా ఉండాల్సిందిగా వారికి సూచించాల్సిన బాధ్యత ఆ ప్రతిపక్ష నాయకులకు లేదా అధ్యక్షా. అది సంప్రదాయం కాదా ఎందుకు చెప్పలేదు అధ్యక్షా. మీరంతా గొడవపెట్టండి అంటూ ప్రేరేపిస్తారా అది సంప్రదాయమేనా అధ్యక్షా. కాబట్టి పంతాలు, పట్టింపులు వద్దు, వాస్తవ విషయాలకు వద్దాం. అంతిమంగా ప్రజలకు మేలు జరగాలి, న్యాయం జరగాలి. అదే మానాయకుని ఉద్దేశ్యం కాబట్టి ఆ విధంగా సహకరించాలని తమద్వారా కోరుకుంటున్నాను.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు తమ స్థానాల వద్ద నిలుచొని ఉన్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ : చెవిరెడ్డి భాస్కరరెడ్డి ..

డా. చెవిరెడ్డి భాస్కర్ రెడ్డి (DR.CHEVIREDDY BHASKAR REDDY): అధ్యక్షా, నేను కూడా గత అసెంబ్లీలో శాసనసభ్యుడనే. నాకు తెలిసి ఎప్పుడు కూడా క్వశ్చన్ అవర్ను టేకప్ చేసింది లేదు. ఎంతటి ముఖ్యమైన అంశం అన్నప్పటికీ వారు అలా చేయలేదు. కానీ ఈనాడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వారు లేచి అడుగుతానే మా సభ్యులు వద్దన్నా కూడా మమ్మల్ని వారించి వారు ఏమి చెప్పినా, ఎంత సేపు చెబుతారో చెప్పనియండి అన్నింటికీ నేను సమాధానం చెబుతాను అన్న విషయం నిజం కాదని చంద్రబాబు నాయుడు గారిని చెప్పమనండి అధ్యక్షా, వారు ఆరోజు గొడవ చేశారు, ఈ రోజు గొడవ చేస్తున్నారు. మనం గమనిస్తున్నాం. వినే ఓపిక కన్నా గొడవ చేయడానికే ప్రాధాన్యతను ఇస్తున్నారు వారు మారాలి. వారు 23మంది సభ్యులు, మేము 151మంది సభ్యులం ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడుతున్న సందర్భంలో మేము ఒక్కరం కూడా డిప్యూటీ చేయలేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎక్కడా విమర్శలకు పోకుండా పెద్దమనుషుతో లెక్కల వివరాలు చెబుతున్నారు. ఎంత ఇచ్చారు, అది వడ్డీ కిందకు వస్తుందా, జీరో వడ్డీ కిందకు వస్తుందా అన్న వివరాలను చెబుతుంటే ఆ వివరాలు ప్రజలలోకి వెళ్లుతున్నాయని ఆ తరువాత ప్రజల ముందు వీరు దోషులుగా ఉండాల్సి వస్తుందని చేతులు కట్టుకుని ప్రజల ముందు ఒప్పుకోవాల్సి వస్తుందని ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రసంగాన్ని అడ్డుకోవాల్సిందిగా ప్రతిపక్ష నాయకులు, నా కన్నా లావుగా ఉన్న అచ్చెన్నాయుడు గారు వారి సభ్యులను ప్రోత్సహిస్తున్నారు, ఇది పద్ధతా అధ్యక్షా.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అంతరాయం)

ఐదు వందల కోట్ల ఉద్యోగాలు అంటున్నారు అధ్యక్షా, తాను వాడిన chartered flights కు, renovationకు, జీడివప్పులకు తన రూ.630 కోట్లు ప్రజల సొమ్ము ఖర్చు చేశారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పిన లెక్కలు తప్పని చెప్పమనండి అధ్యక్షా, ధైర్యంగా ప్రజల్లోకి వెళ్లి మాకన్నా ఎక్కువ రైతులకు రుణాలు ఇచ్చామని చెప్పమనండి. ఏమన్నా మాట్లాడితే వాస్తవాలు బయటకు వస్తాయని, ప్రజలలో దోషులుగా నిలబడాల్సి వస్తుందని వారు ముఖ్యమంత్రి గారి ప్రసంగాన్ని అడ్డుకునే తీరులో కనిపిస్తోంది. ఆరోజు కూడా మేము విన్నాము. ఈ రోజు మా ముఖ్యమంత్రి గారు వారిని ఏమి అనొద్దు అంటున్నారు. కడుపు మండుతుంది అధ్యక్షా ఆరోజు వారు బెదిరించి ఈరోజు కూడా వారు బెదిరిస్తుంటే వినాలా అధ్యక్షా. ఎంతకాలం వినాలి అధ్యక్షా, అధికారంలో ఉండి బెదిరించారు, ప్రతిపక్షంలోనూ బెదిరిస్తున్నారు. ఈ సభను ఎక్కడకు తీసుకువెళుతున్నారు. సభా సంప్రదాయాలు నేర్చుకోమని చెప్పండి అధ్యక్షా. చంద్రబాబు నాయుడు గారు గతంలో ప్రాతినిధ్యం వహించిన నియోజకవర్గం నుండే శాసనసభకు నేను ఎంపిక అయ్యాను. వారు శాసనసభ్యునిగా ఎంపికయ్యి సభకు వచ్చినప్పుడు నేను నిక్కరు వేసుకుంటున్నాను. నేను నిక్కరు వేసుకున్నప్పుడు నాకు ఏ ఆలోచనలు ఉన్నాయో ఇప్పుడు కూడా వారికి అలా ఆలోచనలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికీ ఆలోచనలు పెరగలేదు. నలభై సంవత్సరాలు అనుభవం అంటే మాట్లాడే తీరు కాని సభ సజావుగా నడువడానికి కావల్సిన తీరు కాని, వారి సభ్యులను అదుపులో ఉంచే తీరులో గాని మార్పు రాలేదు, ఆ తీరులో పెద్దరికం ఉండాలి. సభ్యులను రెచ్చగొడుతున్నారు. సభను ఎక్కడకు తీసుకువెళుతున్నారు ముఖ్యమంత్రి గారిని మాట్లాడనివ్వలేదంటే మీరు ఆలోచించండి. వారిని కంట్రోలు చేసి సభను నడిపించాల్సిందిగా కోరుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రాంబాబు గారు..

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు తమ స్థానాల వద్ద నిలుచొని ఉన్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ : దయచేసి కూర్చోండి. You please sit down.

(Repeated interruptions)

First you sit down. Order లో లేని వారికి ఛాన్స్ ఇవ్వాలా. కూర్చోండి. When the House is in order, I will give you a chance. But if you stand continuously like that, I am not going to give you any chance.

శ్రీ అంబటి రాంబాబు (SRI AMBATI RAMBABU)(సత్తెనపల్లి): అధ్యక్షా, నేను నేరుగా ప్రతిపక్ష నాయకులు వారిని తమ ద్వారా రిక్వెస్ట్ చేసుకునేది ఏమనగా వారు సభానాయకులు మాట్లాడుతున్న సమయంలో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు లేవనెత్తారు. కాబట్టి వారి దగ్గర పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఉండొచ్చు. ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడటం పూర్తయిన తరువాత వారి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు వినడం ధర్మంగానే ఉంటుంది దానిలో సందేహమే లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పడం

పూర్తయిన తరువాత వారిని చెప్పమనండి. తమద్వారా ప్రతిపక్ష నాయకులుకు మనవి చేస్తున్నాను. వారి సభ్యులందరూ కూర్చోమని చెప్పండి. వారు అచ్చెన్నాయుడు గారి దగ్గరనో బుచ్చయ్య చౌదరి గారి దగ్గరనో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఉంది, ఉంది అంటున్నారు. అది చూపించమనండి మాకు అభ్యంతరం లేదు. అధ్యక్ష నాకు ఇక్కడ చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది నేను మాట్లాడుతుంటే మీకు చేరుతుందో లేదో అధ్యక్షా, మీరు నాకు ఇక్కడ ప్లేస్ ఇచ్చారు. కొద్దిగా జరగమనండి ఆ పక్కన సీట్లు ఉన్నాయి అక్కడ మీరు సరిపోతారు, నాకు ఇబ్బందిగా ఉంది. (కం)

ఉ.10.30

అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఒక pandemonium వచ్చింది. ఇది కరెక్ట్ కాదు. సభను ఆర్గనైజ్ చేయాల్సిన బాధ్యత సభ్యులందరికీ ఉంది. ప్రధాన ప్రతిపక్షనాయకుల వారికి కూడా ఉంది. వారు కామ్గా అక్కడ కూర్చున్నారు, బుచ్చయ్యచౌదరిగారు కూర్చున్నారు, మిగతా సభ్యులంతా లేచి నిల్చున్నారు. మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. తమ సభ్యుల్ని ఆర్డర్లో పెట్టమనండి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన తర్వాత పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ను లేవనెత్తమనండి.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అభ్యంతరం)

(బెల్స్)

ఇలా మాట్లాడితే నేను ఏం చెప్పాలి? అధ్యక్షా, నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇలా మీరు క్రాస్టాక్ చేస్తే చాలా ఇబ్బంది, సభ జరగదు. మీరు కేవలం 23 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. మేము 151మందిమి ఉన్నాము. గుర్తు పెట్టుకోమని మనవి చేస్తున్నాను.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అభ్యంతరం)

ఇంకో విషయం. మీరు అరవటం మొదలెడితే, మేము అరిస్తే తట్టుకోలేరు. అధ్యక్షా, రైతులకు బ్రహ్మాండంగా చేశామని ప్రతిపక్షం వారు అన్నారు.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాట్లాడుతూ మేము అలా అనలేదు అని అన్నారు)

మీరు అనలేదు, నాతో వీళ్లు డైరెక్టుగా మాట్లాడుతున్నారండి. మా ఇంటికొచ్చి మాట్లాడమనండి, నాకు అభ్యంతరం లేదు. అధ్యక్షా, నేను మీతో మాట్లాడుతున్నాను. నాకు ఇది ఎలా గుర్తిస్తుందంటే, వారి ప్రభుత్వంలో రైతులకు ఏమి చేశారో ప్రజలందరికీ తెలుసు. (ప్రతిపక్షంను ఉద్దేశించి) వారు బట్టలు

పెడతామని తీసుకొచ్చి శుభ్రంగా బట్టలన్నీ***, వారు*** ఇచ్చారు అధ్యక్షా. “మేము*** ఇచ్చాం మేము*** ఇచ్చాం పండగ చేసుకోండి పండగ చేసుకోండి” అని అంటే*** ఇచ్చి పండగచేసుకోవడం ఏమిటో నాకు అర్థం కాలేదు. దానికి పండగ చేసుకుంటారా? దానికా ఇంత చర్చా? వారు ఇచ్చిన*** గురించి ఇంతసేపు మమ్మల్ని చర్చలో పెట్టి గందరగోళం ఎందుకు చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కాలేదు.

(బ్రెజిలీ బెంచెస్ నుంచి నవ్వులు)

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అభ్యంతరం)

బట్టలన్నీ*** కట్టుకొని తిరగమంటారు. ఏంటి అధ్యక్షా? దానికి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఆవేశంగా నేను*** ఇచ్చాను నేను*** ఇచ్చాను అని అంటారు. ఏంటండీ*** ఇచ్చేది? బట్టలన్నీ*** ఇచ్చేదేమిటో నాకు అర్థం కావట్లేదు. వారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రైతాంగానికి బట్టలన్నీ*** ఇచ్చినందుకు వారికి ఘనమైన సత్కారం చేశారు, 22 మందిని మాత్రమే సభకు పంపించారు. దానికి కూడా*** లేకుండా...మూవాళ్లు ఇందాకటినుంచి డౌన్ డౌన్ చంద్రబాబునాయుడు, డౌన్ డౌన్ చంద్రబాబునాయుడు అని అంటున్నారు. ఇంకేం డౌన్ అవుతాడు, అక్కడ డౌన్ అయిపోతే.

(బ్రెజిలీ బెంచెస్ నుంచి నవ్వులు)

ఇంక డౌన్ ఎందుకు? నేను దయచేసి మా సభ్యులందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. డౌన్ డౌన్ చంద్రబాబునాయుడుగారు అని అనొద్దు. అంతకన్నా ఇంకా డౌన్ కాలేదు. దయచేసి ఇప్పటికైనా మీ సభ్యులందరినీ కూర్చోబెట్టి సభను నడవలసిన బాధ్యత చంద్రబాబునాయుడుగారికి ఉంది. చంద్రబాబునాయుడుగారు పెద్ద మనసు చేసుకుని తన సభ్యులందరినీ కూర్చోబెట్టమనండి. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఎవరిదగ్గర ఉందో వారి దగ్గర చూపించమనండి, మాట్లాడతారు. సభా నాయకుడు లేచి మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఇది ధర్మం కాదు. ఈ ధర్మాన్ని మీరు విస్మరిస్తే ఇబ్బంది అవుతుంది. దయచేసి చంద్రబాబునాయుడుగారు తన సభ్యులను కంట్రోల్ చేయవలసిందిగా, అచ్చెన్నాయుడుగారికి, ఆ రామానాయుడుగారికి, ఈ బుచ్చయ్య చౌదరిగారికి అందరికీ చెబుతున్నాను. నాయుడుగారికి, చౌదరిగారికి నమస్కరించి చెబుతున్నాను. కూర్చోమనండి. సభ సక్రమంగా జరిగే విధంగా సహకరించమనండి. వారు అంటున్నారు (సభలో ఉన్న స్పీకర్స్ వైపు చూపిస్తూ) అక్కడ వేయండి అక్కడ వేయండి అని, మీవన్నీ మొత్తం అక్కడ వేస్తే మీరేమైపోతారో తెలుసా? నిన్న ఒకదానికి వేస్తేనే గందరగోళం పడిపోయారు.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే అభ్యంతరం కొనసాగింపు)

“నాడు-నేడు” అని నిన్న వేస్తేనే గందరగోళంలో పడ్డారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు అన్న మాటలన్నీ అక్కడ వేస్తే అవుటే అయిపోతారు. కాబట్టి మరొక్కసారి, మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు చంద్రబాబునాయుడుగారు అనుభవజ్ఞులు, ముఖ్యమంత్రిగా 14 సంవత్సరాలు చేశారు, కాబట్టి వాళ్ల సభ్యులందర్నీ కంట్రోలు చేసి సభను నడపాల్సినటువంటి బాధ్యత, సహకరించాల్సినటువంటి బాధ్యత పెద్దలు, గౌరవనీయులు, మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు వారికి ఉన్నది, సభా గౌరవాన్ని కాపాడాల్సిన బాధ్యత వారికి ఉంది, తమ సభ్యులకు చెప్పవలసిందిగా వారిని కోరుతున్నాను. సభా నాయకుడు మాట్లాడటం పూర్తి అయిన తర్వాత పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఎవరి దగ్గర ఉందో తీసి చూపించమనండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు.

(తమ తమ స్థానాల వద్ద నిలబడి ఉన్న ప్రతిపక్ష సభ్యులు తమకు మాట్లాడేందుకు మైకు ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు కూర్చోండి. మీరు కూర్చోకుండా మైకు ఎలా ఇమ్మంటారు? మీ సీట్లలో మీరు కూర్చోండి. మీ సీట్లలోకి వెళ్లి కూర్చోండి. అచ్చెన్నాయుడుగారు కూర్చోండి. ముఖ్యమంత్రిగారూ మాట్లాడండి.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరిగారు మళ్లీ లేచి నిలబడి తనకు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన తర్వాత మీకు ఇస్తాను. ముఖ్యమంత్రిగారిని పూర్తి చేయనీయండి. ఆయన ఇంకా పూర్తి చేయలేదు. మీకు అవకాశం ఇస్తానని చెప్పినా తీసుకునే పరిస్థితిలో మీరు లేరు. ఆయన్ని పూర్తి చేయనీయండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అధ్యక్షా, చంద్రబాబునాయుడుగారికి, తెలుగుదేశం పార్టీకి అసెంబ్లీ సక్రమంగా జరిపించాలన్న కోరిక లేదు.

ఎప్పుడైతే వారి బట్టలు పూర్తిగా *** పరిస్థితులు కనిపిస్తుంటే తట్టుకోలేక, జీర్ణించుకోలేక రకరకాల బాధలు వెలిబుచ్చుతున్నారు.

(సభ్యులు శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు *** కూడా *** చూసుకోండి
అన్నారు)

(అంతరాయం)

మళ్ళీ ఇవాళ నేను ఒకటే మాట చెబుతున్నాను. వాళ్ల మాదిరిగా కామెంట్లు చేయడం మొదలుపెడితే, మీ మాదిరిగానే చేయాలి అని ఒక్కసారి మేము డిసైడ్ చేస్తే, మేము 151 మందిమి ఉన్నాము. వాళ్లు 20మందే ఉన్నారు.

(ట్రెజరీ బెంచెస్ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఎక్కడా వాళ్లు ఈ శాసనసభలో కనిపించను కూడా కనిపించరు. మీరు మాట్లాడారు. మీరు ప్రతిపక్షంలో ఉన్నా కూడా మీరు మాట్లాడినంతసేపు మా శాసనసభ్యులు ఒక్కరు కూడా మిమ్మల్ని ఇంటరప్ట్ చేయలేదు. We let you speak. మీరే కాదు, మీకన్నా ముందు ఇంకొందరు మాట్లాడారు. వాళ్లు మాట్లాడేటప్పుడు మేం ఎవరం కూడా అడ్డు రాలేదు. We let you speak. మీరు చేసేది ఏమిటండీ? నేను మాట్లాడుతూ ఉంటే, ముఖ్యమంత్రిగా నేను సమాధానం ఇస్తూ ఉంటే, ముఖ్యమంత్రిగా మా వర్షన్ మేము ఇస్తూ ఉంటే, కనీసం ముఖ్యమంత్రి అని ధ్యాస కూడా లేకుండా వినాలనే ఆలోచన కూడా లేకుండా మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? ముఖ్యమంత్రినే obstruct చేసే కార్యక్రమం చేస్తున్నారు. ఇదే మేము చేసుంటే మీ చంద్రబాబునాయుడుగారు గాని, మీరు గాని మాట్లాడి ఉండేవారా?

(అధికార, ప్రతిపక్ష సభ్యులు పరస్పరం వాదోపవాదనలు చేసుకున్నారు)

(పర్చూరు నియోజకవర్గ శాసన సభ్యులు శ్రీ ఏలూరి సాంబశివ రావు గారిని ఉద్దేశించి) ఏమి ఏమి, ఏమయ్యా ఏమి? ఏమి? పర్చూరు అనుకున్నావా? ఇదేమైనా పర్చూరు అనుకున్నావా? (బెల్) శాసనసభ ఇది. ఎట్లాంటిళ్లను తయారు చేశారో, నాకు అర్థం కావడం లేదు. మొత్తం *** అను తయారు చేశారు.

(ట్రెజరీ బెంచెస్ నుంచి నవ్వులు)

(అధికార, ప్రతిపక్ష సభ్యులు పరస్పరం వాదోపవాదనలు చేసుకున్నారు, ప్రతిపక్ష సభ్యులు శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్యచౌదరి మాట్లాడుతూ రౌడీలు ఎవరో అందరికీ తెలుసు అని అన్నారు)

(బెల్స్)

అధ్యక్షా, ఇదేమాదిరిగా, చంద్రబాబునాయుడుగారి రుణమాఫీ. ఇదే మాదిరిగా చంద్రబాబునాయుడుగారి మోసాలు ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయి అని అంటే, పొదుపు సంఘాలకు సంబంధించి ఈయన “సున్నా వడ్డీ పథకం” గొప్పగా అమలుచేశారని చెప్పి కూడా చంద్రబాబునాయుడుగారు చెప్పుకొచ్చారు.

అదేవిధంగా పొదుపు సంఘాలకు సంబంధించిన సున్నా వడ్డీ ...

(అధికార, ప్రతిపక్ష సభ్యులు పరస్పరం వాదోపవాదనలు చేసుకున్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన తర్వాత మీరు చెప్పాల్సింది చెప్పండి. మీరు నిలబడితే మైకు ఇవ్వము. Pandemonium చేస్తే మైకురాదు. రామానాయుడుగారూ మీరు తెలుసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారిని ముందు పూర్తి చేయనీయండి.

(సభ్యులు శ్రీ చెవిరెడ్డి భాస్కరెడ్డి మాట్లాడుతూ సర్, వాళ్లను వదిలేయండి సర్, వాళ్లు అంతే, మారరు అని, ఒక్కరికి కూడా సభ్యత లేదు అని అన్నారు)

సభ ఆర్డరులో ఉండాలి కదా!

మిస్టర్ స్పీకర్: ముఖ్యమంత్రిగారూ ఒక్క నిమిషం. It's my request. నేను ఇందాకే చెప్పాను. లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ మాట్లాడేటప్పుడు, లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ మాట్లాడేటప్పుడు గౌరవ సభ్యులు గౌరవించాలి. వాళ్ల వర్షన్స్ వినాలి. ఇద్దరి వర్షన్స్ ప్రజల్లోకి వెళ్లనివ్వండి. ప్రజలే నిర్ణయిస్తారు. Why unnecessarily we are confusing. మనం గౌరవ శాసనసభ్యులం. ఇది శాసనసభా? లేకపోతే చేపలమార్కెట్టా? I am sorry. మనల్ని బయట అందరూ గమనిస్తున్నారు. ఎవరు చేసినా తప్పే. దయచేసి ఉభయులూ మాట్లాడేటప్పుడు ఆ పక్షానికి చెందిన గౌరవ శాసనసభ్యులు, తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున వారు అవకాశాలు ఇస్తారు, అధికారపక్షం తరపున వీళ్లు అవకాశాలు ఇస్తారు. మాట్లాడండి. మంచి వర్షన్స్లో చర్చ జరగనివ్వండి. This is pertaining to farmers. మధ్యలో స్టీరియో ఫోనిక్ లాగా

ఎందుకు ఇది? హుందాగా సభను నడిపించండి. నేను ఒక్కడినే నడిపిస్తానంటే కాదు, మనందరం కలిసి నడిపిస్తేనే ఇది నడుస్తుంది. క్రాస్‌టాకింగ్ వద్దండి. హుందాగా సభను నడిపించండి. నేను ఒక్కడినే నడిపిస్తానంటే కాదు, మనందరం కలిసి నడిపిస్తేనే అది నడుస్తుంది. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. ఛైర్‌కు సహకరించండి. మీరు నాకు కోపరేట్ చేయండి, నేను కూడా మీకు కోపరేటివ్‌గా ఉంటాను. అంతేతప్ప, ఈవిధంగా pandemonium చేసుకుంటే అది కరెక్ట్ కాదు. It's not a parliamentary practice.

(ప్రతిపక్ష నాయకుడు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవ సభాపతిని కోరారు)

చంద్రబాబునాయుడుగారు చెప్పండి.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (SRI NARA CHANDRABABU NAIDU): అధ్యక్షా, మా సభ్యులకు కూడా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన తర్వాత మాకు కూడా అవకాశాలు ఇవ్వండి. I am appealing to my Members also.

మిస్టర్ స్పీకర్: చంద్రబాబునాయుడుగారూ నేను ఇవ్వనూ అని చెప్పడం లేదు.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు (SRI NARA CHANDRABABU NAIDU): అధ్యక్షా, జరిగిందేంటంటే ఈ వైపు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడినప్పుడు డిప్యూటీ స్పీకర్ వచ్చిన తర్వాత ఒక ఆరేడు మంది మాట్లాడారు. మా సైడు ఒక్కరైనా సరే చెప్పాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది ప్రజాస్వామ్యంలో డెమోక్రటిక్ ప్రాసీజర్.

ఉ.10.40

అధ్యక్షా, అధికారపార్టీ ఆరోపణలు చేసినపుడు గానీ, విమర్శించినపుడు గానీ మా వర్షన్ కూడా ప్రజల్లోకి వెళ్లాల్సిన అవసరం ఉంది. అలాంటి అవకాశం లేనపుడు మాకు ఉండే ప్రత్యామ్నాయం ఏమి, బయటికి వెళ్లి చెప్పాలి.

(ఇంతకు ముందు మీరు ఏమిచేశారు, ఒకసారి ఆత్మవిమర్శ చేసుకోండి' అని అధికారపక్ష సభ్యులు అన్నారు)

ఇదే సభలో మూడు, నాలుగుసార్లు చూశాం, మీరు నంబర్ తక్కువగా ఉన్నారు, మేము అనుకుంటే మీరు ఏమవుతారు అంటున్నారు. ఇది కరెక్ట్? ఇది ప్రజాస్వామ్య స్ఫూర్తియా! ఇలాంటివి

మనం ఆలోచించుకున్నప్పుడు, అలాంటివి మేము చెప్పినపుడు భయపడుతున్నామనే ఫీలింగ్ కూడా రాకుండా, ఇదే సభలో మా వాయిస్ను కూడా ప్రజలకు చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది.

MR.SPEAKER: Chandrababu Naidu garu, allow me to say. ఇక్కడ మనమంతా గౌరవ శాసనసభ్యులం. ఒకరికొకరు భయపడిపోతామని కాదు, ఒక అగ్రెసివ్ సిట్యూయేషన్ వచ్చినపుడు, సహజంగా ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు ప్రారంభించిన సభ ఇప్పుడు సమయం సుమారు ఉ.11 గంటలవుతోంది. మీరు దీనిని పాండెమోనియం చేసుకుంటూ, చర్చ జరగనీయకుండాపోతే, ఇంత ముఖ్యమైన ఇష్యూ డైల్యూట్ అవుతోంది. ఇక్కడ పాత్రికేయులు, జనం ఉన్నారు, మన ప్రవర్తనను ఏమనుకుంటారు.

శాసనసభను నిర్వహించేందుకు మీరందరూ సహకరించండి. నేను అధికారపార్టీ సభ్యులకు కూడా మనవి చేస్తున్నాను. బ్రెజర్ బెంచెస్ నుంచి మనం సభను, ప్రభుత్వాన్ని నడిపించాలి, అలాగే ప్రతిపక్షం సలహాలు ఇవ్వాలి. ఇక్కడ ఒకరికొకరు భయపడిపోతామని కాదు. ప్రధాన సచేతక్ గారికి, శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి గారికి, సభకు నా రెవ్వేస్ ఏమంటే అధికారపార్టీ సభ్యులను కంట్రోల్ చేసుకొని, ప్రతిపక్షంలోనున్న చంద్రబాబు నాయుడు గారు, డెప్యూటీ లీడర్స్ వారి సభ్యులను సంయమనం పరిస్తే సభ హాందాగా నడుస్తుంది. నేను చెప్పదలచుకున్నదేమీ లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడండి.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అధ్యక్షా, ఎవరికి ఎంత సమయం కేటాయిస్తున్నారన్న పాయింట్ నాకు నిజంగా అర్థం కావడం లేదు. ముందుగా వాళ్లు (ప్రతిపక్షం) మాట్లాడారు. వాళ్ల సభ్యులు పాలికొల్లు ఎమ్మెల్యే రామానాయుడు గారు మాట్లాడారు, ఆయన తరువాత చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడారు. వాళ్లు చెప్పాల్సినవన్నీ చెప్పారు. ఇటువైపు (అధికారపక్షం) నుంచి నేనొక్కడినే రిస్టే ఇస్తున్నాను. మావాళ్లు ఎవరూ మాట్లాడలేదు. నేను రిస్టే ఇచ్చేటప్పుడు మధ్యలో ఆపేశారు. సభను ఆర్డర్లో పెట్టమని ఇద్దరికో, ముగ్గురికో మీరు అవకాశం ఇచ్చారు అధ్యక్షా. ఇక్కడ ఏమి జరుగుతోంది. నేను మాట్లాడిన తరువాత ఆయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడిని ఉద్దేశించి) రిస్టే ఇస్తాడంటా. ఆయన మాట్లాడారు, నేను రిస్టే ఇస్తున్నాను, ఆయన కన్నా ముందు ఇంకో ప్రతిపక్ష సభ్యుడు మాట్లాడారు, ఆయన తరువాత ఆయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) మాట్లాడారు. ఆయన మాట్లాడిన తరువాత నేను రిస్టే ఇస్తున్నాను. ఇటువైపు (అధికారపక్షం) నుంచి నేనొక్కడినే మాట్లాడుతున్నాను. నేను మాట్లాడిన తరువాత ఆయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) లేచి రిస్టే ఇస్తామంటారు. ఏం అధ్యక్షా ఇది. ఆయన ప్రతిపక్ష నాయకుడా, ఇంకా ముఖ్యమంత్రి అని అనుకుంటున్నాడా, ముఖ్యమంత్రి అన్న భ్రాంతిలో ఉంటున్నాడా నాకు అర్థం కావడం లేదు.

(సభలో నవ్వులు)

ఆ భ్రాంతిలోనుంచి ఆయన బయటికి రావడం లేదు. 40 ఏళ్ల ఇండస్ట్రీ, అనుభవం.. అనుభవం దేనికి.. కనీసం బేసిక్ రూల్స్ తెలియవు, ప్రతిపక్ష నాయకుడు అంటే తనకు ఉన్న వెసులుబాటు ఏమిటి, అధికారపక్షంపై ఉన్న ముఖ్యమంత్రికి ఉన్న వెసులుబాటు ఏమిటి అన్న ధ్యాన లేదు. వాయిదా తీర్మానాన్ని 'డా.. డా.. డా.. డా.. డా..' అని మూవ్ చేస్తారు. గతంలో మేము ఎన్నిసార్లు వాయిదా తీర్మానాన్ని మూవ్ చేసినా కూడా ఎంత ముఖ్యమైన అంశమైన, ఏరోజు కూడా వాయిదా తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడాన్ని మాకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. మేము హుందాగా వాళ్లు అడిగారని..

(అధికారపక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ టాపిక్ బయటికి రానీయని, రైతుల కోసం చర్చ జరుగుతోందని వాళ్లు (ప్రతిపక్షం) చెప్పిన అవాస్తవాలు బయటికి రావాలని, ఏరకంగా రూపాయి కాదు, రెండు రూపాయలు మేము ఇచ్చేశామని, వడ్డీ లేని రుణాలు ఇచ్చేసినట్లుగానే భావించమని ప్రజలను మోసం చేస్తున్నారో ప్రజలకు తెలియాలి కాబట్టి వాయిదా తీర్మానంపై మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇస్తే, వాళ్లు చేసేది ఏమి, **first time in the history of.. probably in this House**, నేను చూసినంతవరకు గత ఐదు సంవత్సరాలుగా మేము ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాం. ఏరోజు కూడా ఇచ్చిన వాయిదా తీర్మానంపై చర్చ జరగలేదు. ఈ సభా బిల్డింగ్ లో వచ్చిన తరువాత ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా నేను ఉన్నాను. ఈ ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో ఏరోజు వాయిదా తీర్మానంపై చర్చ జరగలేదు. ఆయనకు (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) అడిగిన వెంటనే అవకాశం ఇచ్చాం.

శ్రీ బొత్స సత్యనారాయణ : (మైక్ లేకుండా) అంతకుముందు ప్రభుత్వాల్లో కూడా జరగలేదు.

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGANMOHAN REDDY): అడిగిన వెంటనే అవకాశం ఇస్తే ఆయన చేసేదేమిటి పూర్తిగా మిస్యూజ్ చేసి మాట్లాడుతున్నారు. ఆయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) మాట్లాడారు, ఆయన కన్నా ముందు ప్రతిపక్షం నుంచి ఇంకోకరు మాట్లాడారు. వాళ్లు మాట్లాడిన తరువాత నేను రిపై ఇస్తున్నాను. నేను రిపై ఇచ్చిన తరువాత ఆయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) లేచి రిపై ఇస్తానంటాడు. ఏమనుకుంటున్నాడు ఆయన, ప్రతిపక్ష నాయకుడు అనుకుంటున్నాడా లేకపోతే ఆయనే ముఖ్యమంత్రి అనుకుంటున్నాడా ముందు ఆయనకే అర్థం కావడం లేదు. దానికితోడు వెకిలినవ్వు ఒకటి. ఎందుకు నవ్వుతున్నారో వారికే తెలియదు, అర్థం కావడం లేదు.

వడ్డీ లేని రుణాల పేరుతో పొదుపు సంఘాల అక్యాచెల్లెమ్మలను మోసం చేశారు. పొదుపు సంఘాలకు సంబంధించి రూరల్ సెక్టార్ లో ఆగస్టు 2016 నుంచి సున్నా వడ్డీ పథకం పూర్తిగా సున్న. అక్షరాల రూ.2,303 కోట్లు రూరల్ సెక్టార్ లో బకాయిలు, అలాగే అర్బన్ సెక్టార్ లో ఏప్రిల్ 2016 నుంచి సున్నా వడ్డీ పథకం సున్న. రూ.702 కోట్లు బకాయిలు, అక్కడ ఆ పథకమే లేదు. వడ్డీలు వాళ్లు

కట్టుకున్నారు. అక్షరాల రూ.3,036 కోట్లు బకాయిలు, పొదుపు సంఘాలకు ప్రభుత్వం సున్నా వడ్డీ పథకం ద్వారా ఇవ్వాలన్న సొమ్ము అది.

రూరల్ సెక్టార్‌లో ఆగస్టు 2016 నుంచి, అర్బన్ సెక్టార్‌లో ఏప్రిల్ 2016 నుంచి పూర్తిగా ఎగరగొట్టేస్తే ఈ పథకాలు ఉన్నాయా, లేవా? దాని అర్థం ఏమిటి? పథకం నిజంగా ఉంటే రైతులకు సంబంధించి రూ.11,000కోట్లు రైతులకు ఇవ్వకపోవడం పథకం ఉన్నట్లా, లేనట్లా?

అలాగే పొదుపు సంఘాల అక్యచెల్లెమ్మలకు సంబంధించి రూ.3,036 కోట్లు సున్నా వడ్డీ పథకం కింద ఈయన (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) ఇవ్వాలన్న అవసరం ఉంటే, ఆ సొమ్ము ఇవ్వకుంటే ఆ పథకం ఉన్నట్లా, లేనట్లా? ఒకసారి ఆలోచన చేయమని అందరినీ సవినయంగా కోరుతున్నాను.

ఇటువంటి దారుణమైన పరిస్థితుల్లో ఇటువంటి పథకాలను నడుపుతూ, ఈ పథకాలు ఉన్నాయని, ఇవి బ్రహ్మాండంగా నడుస్తున్నాయని, ఈ పథకాల ద్వారా రైతులకు మేలు అప్పటికే జరిగిపోయిందని పొదుపు సంఘాల అక్యచెల్లెమ్మలకు మంచి జరిగిపోయిందని అవాస్తవాలు, సత్యదూరమైన మాటలు చెబుతున్నది ఎవరూ అని ఒక్కసారి గుండెలపై చేతులు వేసుకొని చెప్పమని అడుగుతున్నాను.

ఇక్కడ ఒక విషయం చెప్పాలి అధ్యక్షా, మీరు అనుమతిస్తే టీవీ స్క్రీన్‌లో 184వ ఎస్ఎల్బీసీ సమావేశంలో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఏ రకంగా ఫిగర్స్‌ను చూపారో తెలియజేస్తాను.

(అంకెలతో కూడిన స్టేట్‌మెంట్‌ను సభలో ఉంచిన రెండు టీవీ తెరలపై ప్రదర్శించారు)

చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి కాకముందు మార్చి 2014 లో, ఆయన ముఖ్యమంత్రి అయ్యింది మే 2014లో, జూన్ 2014లో ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. దానికన్నా ముందు 31-03-2014 న 184వ ఎస్ఎల్బీసీ సమావేశం జరిగింది. ఈ స్టేట్‌మెంట్‌లో (తెరపై చూపిస్తూ) వ్యవసాయ రుణాలు రూ.87,612 కోట్లు ఉంటే, ఈ పెద్దమనిషి (ప్రతిపక్ష నాయకుడు) చేసిందేమిటి, ఐదు సంవత్సరాల కాలంలో వ్యవసాయ రుణాల కింద రూ.15,000 ఇచ్చారు. 2019లో వారు ఇచ్చిన ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో, దానిని మా సభ్యులు ఆళ్ల రామకృష్ణారెడ్డి (ఆర్కే) చూపిస్తున్నారు.

(అధికారపార్టీ సభ్యులు ఆళ్ల రామకృష్ణారెడ్డి (ఆర్కే) గారు మేనిఫెస్టోను గౌరవ సభా నాయకుడికి అందజేశారు)

ఇదే (మేనిఫెస్టోను సభకు చూపిస్తూ) 2019లో చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఇచ్చిన మేనిఫెస్టో.

ఉ.10.50

(184ఎస్ఎల్బీసీ మీటింగుకి సంబంధించి డాక్యుమెంట్‌ను విజ్ఞాపన సభలో ప్రదర్శించసాగారు)

హామీలన్నీ ప్రణాళిక బద్ధంగా ఐదు సంవత్సరాల్లో పూర్తిగా అమలు చేశాం. మానిఫెస్టోలో చెప్పని అంశాలను కూడా నెరవేర్చాం. ఈ హామీలన్నీ ప్రణాళిక బద్ధంగా పూర్తిగా అమలు చేశామన్నారు ఎక్కడ? వీళ్లు అమలు చేసింది ఎక్కడ? 87,612కోట్ల రూపాయలు వ్యవసాయ రుణాలు ఉంటే రూ.15వేల కోట్లు ఇచ్చామని చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు. మిగిలిన సొమ్ము ఏమైంది? ఆరకంగా 11,600కోట్ల రూపాయలు ఉంటే కేవలం 600కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఇచ్చి 11,000కోట్ల రూపాయలు ఎగరకొట్టిన పరిస్థితి కనిపిస్తుంటే, సున్నా వడ్డీ పథకం కూడా అమలు చేసేశామని చెబుతూ ఉన్నారు. పొదుపు సంఘాలకు సంబంధించి ఎన్నికలకు ముందు ఇచ్చామంటే ఇచ్చామని రూ.2వేలో మూడువేల కోట్లో ఇచ్చి పూర్తిగా పొదుపు సంఘాలకు మేలు చేసేశాము ఎన్నికలప్పుడు చెప్పిన వాగ్ధానాలు నెరవేర్చేశాము. ఎన్నికలప్పుడు పొదుపు సంఘాలకు చెప్పిన రుణ మాఫీ పథకం అమలు చేసేశామని చెప్పకొనే పరిస్థితిలోకి పోతూ ఉంటే చివరికి చూస్తే వాళ్లకు ఇవ్వాలన్న సున్నా వడ్డీ పథకం కింద ఎగరకొట్టిన సొమ్మ మూడువేల ముప్పై ఆరువేల కోట్ల రూపాయలు .. ఇంత దారుణమైన అబద్ధాలు, ఇంత దారుణమైన మోసాలు చేస్తున్న మీరు ఈరోజు అసెంబ్లీలోకి వచ్చి రైతుల మీద ప్రేమ ఉన్నట్లుగా ముసలి కన్నీరు కారుస్తుంటే నిజంగా వీళ్ల వ్యవహారశైలి, వీళ్ల పథకాలను అమలుచేసిన తీరును గానీ ప్రజలంతా కూడా గమనించే కార్యక్రమం చేశారు. ప్రజలు గమనించారు కాబట్టి వాళ్లను అక్కడ కూర్చోబెట్టారు. ఇదే వ్యవహార శైలిని ప్రదర్శిస్తూ పోతే ఇరవై మూడు అసెంబ్లీ స్థానాలు వచ్చాయి.. రేపు ఎలెక్షన్ వచ్చేసరికి 23 కాస్తా పదమూడు స్థాయికి పడిపోయే పరిస్థితి ఉందని ఖచ్చితంగా చెబుతున్నాను. ఇంతటి దారుణంగా వీళ్లు చేస్తుంటే... చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇంత దారుణంగా మీరు పథకాలను అమలు చేస్తున్నాడని మేము చెబితే... ఇంత దారుణంగా పథకాలను మీరు అమలు చేశారు కాబట్టి రాజీనామా చేసి పోతాడా అని అడిగితే ఏమంటాడు... ప్లీ చేస్తారా? ఎవరిని ప్లీ చేస్తారయ్యా మీరు ... లక్ష రూపాయలు ఇవ్వాలన్న చోట దమ్మిడి కూడా ఇవ్వలేదని చెబితే ... మీరు రూపాయి కాదు మేము రెండు రూపాయలు ఇచ్చాం. కాబట్టి లక్ష రూపాయలు ఇచ్చినట్లుగా భావించడని చెప్పి నిర్మోహమాటంగా నిస్సిగ్గుగా మీరు మాట్లాడుతుంటే రాజీనామా చేసి పోవాలనా మరీ అక్కడినే కూర్చోవాలా అని మీరు గుండెల మీద చేతులు వేసుకొని ఆలోచన చేయమని అడుగుతున్నాను. ఒక్కటంటే ఒక్కటి కూడా చిత్తశుద్ధి లేదు. ఒక్కటంటే ఒక్కదానికి కూడా మనస్ఫూర్తిగా రైతులకు చేయాలన్న ఆరాటం లేదు. ఎంతసేపు కూడా రాజకీయాలు ఎలా చేయాలి. దీనిని ఎలా వక్రీకరించాలి. ఎలా ట్వీస్ట్ చేయాలన్న ఆలోచన తప్ప మంచి చేయాలన్న ఆలోచన ఏ కోశాన లేని ఇటువంటి వ్యక్తుల మధ్య ఇవాళ శాసనసభ జరుగుతుందంటే నిజంగా బాధపడవలసిన అవసరముంది. నేను చెప్పాల్సినవన్నీ చెప్పాను. ఇంత కన్నా ఈ సబ్జెక్టు పైన చెప్పాల్సిన పని లేదు.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇవ్వమని “వేలు పైకి ఎత్తి” అడుగసాగారు)

ఏ మాత్రం *** లేకుండా అటువైపున చేయి లేస్తోంది. ఆ చేతుల్ని **** నవసరముంది. మొట్ట మొదట మాట్లాడింది వాళ్లు... చంద్రబాబునాయుడు గారి కన్నా ముందు రామానాయుడు గారు మాట్లాడిన తరువాత చంద్రబాబునాయుడు గారు మాట్లాడిన తరువాత రిస్టే ఇస్తూ నేను మాట్లాడాను. మా తరపున నేను ఒక్కడినే మాట్లాడాను. వారి తరపున ఇద్దరు సభ్యులు మాట్లాడారు. ఇద్దరు సరిపోరని చెప్పి పక్కన లావుగా, ఎత్తుగా ఉన్న ఒకతనిని పక్కన పెట్టుకున్నాడు. మళ్ళీ ఆయనతో మాట్లాడించారు. ఆయన కూడా సరిపోక మళ్ళీ వేలు ఎత్తి చూపిస్తున్నారు. నిజంగా *** అని అంటారు.

ఏమాత్రం కూడా మీకు *** అనేది ఎప్పుడూ కూడా రాని పరిస్థితిలో ఈ సభ జరుగుతోంది. రాబోయే రోజుల్లో మీకు ఖచ్చితంగా గట్టిగా మొట్టికాయలు వేస్తారని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(డెప్యూటీ స్పీకర్ అధ్యక్షస్థానం వహించారు)

(ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ ప్రతిపక్ష నాయకుడి స్థానం వద్దకి వచ్చి సర్ ఒక్క నిమిషం మైకు ఇవ్వమని గౌరవ ఉప సభాపతిని అడుగసాగారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : ఈరోజు బడ్జెటు ఉన్న సందర్భంగా let us go for Question Hour. I think we have enough discussion on this subject. అందరికీ కూడా క్లారిటీ ఇచ్చారు. మళ్ళీ ఇలా చేయడం కరెక్టు కాదు. ఒకసారి లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ క్లారిటీ ఇచ్చిన తరువాత ఫర్దర్గా డిస్కషన్ లేదు. సభా సమయాన్ని వృథా చేయద్దు. ప్లీజ్ మనం క్వశ్చన్ అవర్లోకి వెళ్దాం.

ఎల్ఏక్యూఎం.62 మినిస్టర్ ఫర్ మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు తమ నాయకుడి స్థానం వద్ద నిలబడి ఇది చాలా చాలా అన్యాయం సర్, మీరే మైకు ఇస్తామని చెప్పారు, తిట్లు తింటానికి మేము సభకు వచ్చామా, మాకు న్యాయం చేయండి సర్ అని అడుగసాగారు)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: సిఎంగారు క్లారిఫికేషన్ ఇచ్చారు. ఫర్దర్ నో డిస్కషన్....

(అధికార పక్ష సభ్యులు కూర్చోండి అంటూ ప్రతిపక్ష సభ్యులను అన్నారు)

క్వశ్చన్ నెం.62

రాష్ట్రంలో భవనాల క్రమబద్ధీకరణ పథకం

ప్రశ్న నెం.62 (11)

సర్వశ్రీ పి.జి.వి.ఆర్ నాయుడు, మద్దాలి గిరిధరరావు - ఎమ్మెల్యేలు

గౌరవసీయులైన మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా

ఎ) రాష్ట్రంలో భవన క్రమబద్ధీకరణ పథకం క్రింద పరిష్కరించకుండా దరఖాస్తులు దీర్ఘకాలంగా పెండింగులో ఉన్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా;

బి) అయితే, అందుకు సంబంధించిన జిల్లా వారీ వివరాలేమిటి;

సి) ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రి (శ్రీ బొత్స సత్యనారాయణ) :

ఎ) లేదండీ

బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

MR.SPEAKER: That is over please. దేనికైనా ఒక పద్ధతి ఉంటుంది. దయచేసి కూర్చోండి. పి.జి.వి.ఆర్ నాయుడు నో....

(ఆ సందర్భంలో ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ ప్రతిపక్ష నాయకుడి స్థానం వద్దకి వచ్చి సర్ ఒక్క నిమిషం మైకు ఇవ్వమని గౌరవ సభాపతిని అడుగసాగారు)

మీరు మాట్లాడారు... I am not allowing this... LAQ no.75(12) Deputy Chief Minister for Revenue....

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు క్షమాపణలు చెప్పాలని, చిల్లి గవ్వ కూడా ఇవ్వలేదని, సర్ మాకు మైకు ఇవ్వమని గౌరవ ఉపసభాపతిని అడుగుతూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు)

(మినిస్టర్ గారు కౌన్సిల్లో ఉన్నారని అన్నారు)

Again నేను post చేస్తాను. LAQ No.57(13) Deputy Chief Minister for Revenue....

(మినిస్టర్ గారు కౌన్సిల్లో ఉన్నారని అన్నారు)

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు సర్ సర్ అంటూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు)

LAQ No.94 సిఎంగారి క్లారిఫికేషన్ అయింది. మళ్ళీ దీనిపైన అలౌవ్ చేయనండి. స్పీజ్....

(ప్రతిపక్ష సభ్యులు సర్ సర్ అంటూ సభకు అంతరాయం కలిగించసాగారు)

స్పీజ్....

CLOSURE OF JUTE MILLS IN THE STATE

L.A.Q.No.94(14)

Sri.Sambangi Venkata China Applala Naidu, M.L.A.

Will the Minister for Industries & Commerce be pleased to State:

a) The number of jute mills closed down in the State particularly in Bobbli Constituency and the number of workers rendered jobless due to the closure of the said mill;

b) Whether there is any proposal with the Government to reopen the said Mills; and

c) If so, the time by which they will be reopened?

HON'BLE MINISTER FOR INDUSTRIES & COMMERCE (SRI. MEKAPATI GOWTHAM REDDY) :

a) There are 13 Jute Mills that were closed in the State and 20,035 workers rendered jobless. Out of which, 2 units are in Bobbli Constituency with 2880 workers.

b) No Sir,

c) Does not arise.

శ్రీ శంబంగి వెంకట చిన అప్పలనాయుడు (SRI SAMBANGI VENKATA CHINA APPALANAIDU) (బొబ్బిలి): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఎప్పుడు ఓపెన్ చేస్తారని అడిగితే does not arise అని చెప్పారు. ఈ పరిస్థితి ఏమిటి? దాని మీద దాదాపు ... (మైకు కట్ చేయబడింది)

(ప్రతిపక్ష నాయకుడి స్థానం వద్ద నిలబడి ప్రతిపక్ష సభ్యులు సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్న

ముఖ్యమంత్రి అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు)

MR.SPEAKER: LAQ NOs. 35(15), 155(16), 111(17), 118 (20) are postponed at the request of the Hon'ble Members.

LAQ.Nos.75(12), 57(13), 46(18), 108(19) are deemed to have been answered.

INALIENATION OF LAND IN CHITTOOR DISTRICT

LAQ.No.75 (12)

Sri Chintala Ramachandra Reddy- MLA

Will the Deputy Chief Minister (REVENUE, REGISTRATION AND STAMPS) be pleased to state:

- a) Whether it has been brought to the notice of the Government that hundreds of acres of Government land has been inalienated in the villages of Pileru, Doddipalli, Bodhumalluvaripalli, Yerraguntlapalli in Pileru Mandal, Chittoor District; and
- b) If so, the action taken by the Government against those, who grabbed the said lands and the revenue officials and staff, who are responsible for the said land grabbing and tampering of revenue records?

HON'BLE DEPUTY CHIEF MINISTER (REVENUE, REGISTRATION AND STAMPS) (SRI PILLI SUBHASH CHANDRA BOSE):

- a) No, Sir.
- b) Does not arise.

DOTTED LANDS IN THE STATE

LAQ.No.57 (13)

**Sarvasri
Yeluri Sambasiva Rao,
Anagani Satya Prasad,
Maddali Giridhara Rao- MLA's**

Will the Deputy Chief Minister (REVENUE, REGISTRATION AND STAMPS) be pleased to state:

- a) Whether the Government noticed the problem of Dotted Land Owners in the State;
- b) If so, the details thereof; and
- c) The action taken by the Government in this regard?

HON'BLE DEPUTY CHIEF MINISTER (REVENUE, REGISTRATION AND STAMPS) (SRI PILLI SUBHASH CHANDRA BOSE):

- a) Yes, Sir.
- b) Non recording of Pattadar name in column No.16 of the Re-settlement Register (RSR) and non-updation of the Re-settlement Register (RSR).
- c) The Government have enacted the Andhra Pradesh Dotted Lands (Updation in Resettlement Register) Act, 2017 with proof of anyone of the documents mentioned in the Act.

IMPLEMENTATION OF LIQUOR PROHIBITION IN THE STATE

LAQ.No.46 (18)

**Smt. R.K.Roja, Smt. Jonnalagadda Padmavathy,
 Smt. Viswasarayi Kalavathi, Smt. Vidadala Rajini,
 Smt. Vundavalli Sridevi- MLA's**

Will the Hon'ble Deputy Chief Minister for Excise be pleased to state:

- a) The details of Liquor policy being implemented at present in the state;
- b) Whether it is a fact that Liquor is being sold through belt shops in the State; and
- c) Whether the Government is contemplating to implement Liquor Prohibition in a phased manner; if so, the details thereof?

**HON'BLE DEPUTY CHIEF MINISTER (EXCISE AND COMMERCIAL TAXES)
 (SRI KALATTUR NARAYANA SWAMY):**

a) Details of Liquor Policy:

The Government have enunciated the Excise Policy in respect of A4 shops vide G.O.Ms.No.113, Rev. (Ex.II) Dept., Dt.22.03.2017. As per the policy, (4380) shops were notified for period 2017-19. The licence period of the existing A4 licences has been extended upto 30.09.2019.

Similarly, the government have enunciated the Excise Policy in respect of Bars vide G.O.Ms.No.236, Rev. (Ex.II) Dept., Dt.23.06.2017. As per the Bar Policy 2017-22, (840) Bar licences were issued.

- b) Yes, Sir.
- c) Yes, Sir. Policy guidelines will be issued at the earliest.

FINANCIAL ASSISTANCE TO SC,ST,BC AND MINORITIES SECTION WOMEN

LAQ.No.108 (19)

**Smt. Adireddy Bhavani,
 Dr. Nimmala Rama Naidu,
 Sri Ashok Bendalam,
 Sri Anagani satya Prasad,
 Sri Maddali Giridhara Rao- MLA's**

Will the Minister for Social Welfare be pleased to State:

- a) Whether it is a fact that an amount of Rs.75,000/- will be paid to the women of SC, ST, BC and Minorities Sections who are above the age of 45 years in the State; and
- b) If so, the details thereof?

HON'BLE MINISTER FOR SOCIAL WELFARE (SRI VISWARUP PINIPE):

- a) Yes, Sir.
b) Detailed guidelines would be issued in due course.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీకు చాలా అవకాశం ఇచ్చాను.

(ప్రతిపక్ష నాయకుడి స్థానం వద్ద నిలబడి ప్రతిపక్ష సభ్యులు మైకు ఇవ్వండి సర్ అంటూ
అరవసాగారు)

మీరు కూర్చోవాలి. నేను కంటిన్యూ చేయలేను. I am not allowing to speak.

(ప్రతిపక్ష నాయకుడి స్థానం వద్ద నిలబడి ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రతిపక్ష నాయకుడికి మైకు ఇవ్వండి
సర్ అంటూ అరవసాగారు)

(సర్ చేతులు కట్ చేస్తామని అంటున్నారు అని ప్రతిపక్ష సభ్యులు అన్నారు)

శ్రీ శంబంగి వెంకట చిన అప్పలనాయుడు (SRI SAMBANGI VENKATA CHINA APPALANAIDU) : అధ్యక్షా, ఈ జ్యూట్ ఇండస్ట్రీ తెరిచే పరిస్థితిలో లేరని అంటున్నారు. వీళ్ల గురించి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు కార్మికులు ఎంత మంది చనిపోయారు. మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగా రిని అడుగుతున్నాను. సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కూర్చోవాలి.... (బెల్స్)

ఉ.11.00

(ప్రతిపక్షసభ్యులు వారి స్థానాలలో నిలబడి సభను తప్పుదోవ పట్టించే ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా
చెయ్యాలి, సిఎం డౌన్, డౌన్..., సిఎం క్షమాపణ చెప్పాలి అని అనసాగారు.)

(వచ్చి అబద్ధాలు ఆడే ప్రతిపక్షనాయకుడు డౌన్ డౌన్, వెన్నుపోటుదారుడు, సిగ్గుశరం లేదు , రైతు
ద్రోహి, మహిళలను మోసం చేసిన చంద్రబాబు రాజీనామా చెయ్యాలి అని అధికార పక్షసభ్యులు
ప్రతిపక్షనాయకుడుని అనసాగారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్లీజ్..... కూర్చోవాలి....

(ప్రతిపక్షసభ్యులు వారి స్థానాలలో నిలబడి సిఎం క్షమాపణ చెప్పాలి అని అనసాగారు)

(మహిళలను మోసం చేసిన చంద్రబాబు రాజీనామా చెయ్యాలి అని అధికార పక్షసభ్యులు
ప్రతిపక్షనాయకుడుని అనసాగారు)

It's not correct, please resume your seats. మీరు మీ సీట్లలోకి వెళ్లాలి.

(ప్రతిపక్షసభ్యులు వారి స్థానాలలో నిలబడి సిఎం క్షమాపణ చెప్పాలి అని అనసాగారు)

(చంద్రబాబు డౌన్, డౌన్ అని అధికార పక్షసభ్యులు అనసాగారు)

హౌస్ ని ఫామ్ లో ఉంచండి.

(ఇరుపక్ష సభ్యులచే సభకు తీవ్ర అంతరాయం)

Now, the House is adjourned for Tea-break.

(The House then adjourned for Tea Break at 11.03am)

మ.12.20

(THE HOUSE RE-ASSEMBLED AT 12-22 PM WITH HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR)

MR.SPEAKER: I would like to make some announcements.

ANNOUNCEMENT-1

I am to announce to the House that copies of the Budget publications will be made available at the Members Service counter. Hon'ble Members are requested to collect the same from the Members Service counter.

ANNOUNCEMENT-2

I am to announce to the House that Cut Motions on the Demands for Grants for Budget 2019 - 2020 (Final) will be received upto 2.00 P.M. on 15th July, 2019.

ANNOUNCEMENT-3

I am to announce to the House that the Agriculture Budget will be presented by Sri Botcha Satyanarayana, Minister for Municipal Administration and Urban Development on behalf of the Minister for Agriculture.

Now, Budget presentation by the Minister for Finance.

ఆర్థికశాఖ మంత్రి శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారి బడ్జెట్ ప్రసంగం

2019, జూలై 12వ తేది

పరిచయ పలుకులు

అధ్యక్షా మరియు గౌరవనీయులైన సభ్యులారా!

మీ సమ్మతితో 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించిన బడ్జెట్‌ను ఈ సభా సమక్షంలో ఉంచుతున్నాను.

1. ఇది నా మొట్టమొదటి బడ్జెట్. ఈ అరుదైన గౌరవాన్ని ఇచ్చినందుకు గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారికి నేను రుణపడి ఉంటాను. గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారికి, సభాపతి గారికి, సభకు హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

2. యథాతథ స్థితిని మార్చేందుకు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారికి ఒక చారిత్రాత్మక తీర్పు ఇచ్చిన మన రాష్ట్ర 5 కోట్ల మంది ప్రజలకు కూడా నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కొంతమంది ఈ తీర్పును వ్యాఖ్యానించడానికి వివిధ సిద్ధాంతాలను ప్రతిపాదించారు. కొంతమంది ఇంకా వివరణల కోసం వెదుకుతున్నారు. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పేర్కొన్నట్లుగా, ప్రధానంగా రెండు అంశాల కారణంగా ఈ తీర్పు వెలువడిందని నేను నమ్ముతున్నాను. అవి, నమ్మకం మరియు విశ్వసనీయత.

3. మహాత్మాగాంధీ కలలుగన్న భారతదేశం గురించి ఆయన అన్న మాటలను గుర్తుకుతెస్తున్నాను.

“ఈ దేశ నిర్మాణంలో తనకు కూడా ఒక పాత్ర ఉన్నదని ఈ దేశంలోని ప్రతి పేద వ్యక్తి అర్థం చేసుకోవాలి. ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ అసమానతలు లేకుండా సమాజంలో ప్రతి వ్యక్తి నివసించగలిగేలా ఉండాలి”

అధ్యక్షా, నేను ఈ ఆర్థిక సంవత్సరానికి సమర్పిస్తున్న బడ్జెటు మహాత్మాగాంధీ యొక్క గొప్ప లక్ష్యాన్ని సాధించే దిశలో మొదటి అడుగు అని మీ ద్వారా సభకు సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా జాతిపిత గాంధీజీ చెప్పిన మాటలను మనం గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలి.

“నేను సత్యానికి తప్ప దేనికి లొంగి ఉండను. సత్యంకాక నేను సేవించవలసిన మరి ఏ దేవుడు లేడు”.

ఏడు తప్పులు చేయకుండా ప్రజలను నిలువరించాలని గాంధీగారు పేర్కొన్నారు. విలువలు లేని రాజకీయం అనేది ఈ తప్పులలో ఒకటి. మరో విధంగా చెప్పాలంటే రాజకీయాలలో విశ్వసనీయత లోపించడం. 43 రోజుల ఈ ప్రభుత్వంలో, పరిపాలనకు మరియు మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి దన్నుగా ఉండే విలువలతో కూడిన రాజకీయాలను పునరుద్ధరించడం కోసం మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు నిరంతరం

కృషి చేస్తున్నారు. ప్రజలు కోరినట్లుగా ఒక ధృఢమైన మార్పు ప్రారంభమయిందని తెలియజేయడానికి ఈ నిలువలు ఒక సంతేతం.

4. రాజకీయ పార్టీలు తమ మేనిఫెస్టోను ఎన్నికలలో గెలవడానికి మాత్రమే ఉపయోగిస్తున్నాయి. తరువాత దానిని మరిచిపోతున్నాయి. ఇది అనైతికం. కానీ, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు తన ప్రారంభోత్సవ ప్రసంగంలోనే పార్టీ మేనిఫెస్టో అత్యంత పవిత్రమైన గ్రంథానికి సమానమని ప్రకటించి, ఒక కొత్త ఒరవడికి నాంది పలికారు. మా మేనిఫెస్టో కేవలం ఒక ప్రకటన పత్రంగా ఉపయోగించడానికి ఉద్దేశించినది మాత్రమే కాదు. ఇది ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్వహణా నియమ సంపుటిగా ఉండటమే కాకుండా ఒక ప్రధాన నియమావళిగా ఉంటుంది.

5. ఈ బడ్జెట్ ద్వారా ప్రజల సంక్షేమానికి మరియు వారి కన్నీటిని తుడవడానికి గట్టి నిబద్ధతతో సురాజ్యం దిశగా ఈ ప్రభుత్వం చర్యలను కూడా తీసుకుంటున్నది. ఈ ప్రభుత్వం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారి సమర్థ నాయకత్వంలో ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్చడానికి ఒక స్పష్టమైన లక్ష్యాన్ని మరియు కార్యాచరణ ప్రణాళికలను కలిగివుంది. ఈ లక్ష్యం మన సమగ్ర సంక్షేమ అజెండాను స్పష్టపరుస్తున్నది. ప్రభుత్వం తమ వెన్నంటే ఉంటుందనే రైతాంగ నమ్మకంతో, తమ పిల్లల విద్యాభ్యాసంపై ప్రతి కుటుంబం ధైర్యంతో, ఉద్యోగావకాశాలపై విశ్వాసంతో యువత ఉండాలని ఈ ప్రభుత్వం దృఢ సంకల్పంతో ఉంది. మా సమగ్ర, సంక్షేమ అజెండా అయిన నవరత్నాలలో ఈ దృక్పథం కనిపిస్తుంది. దీనిని సవివరంగా వివరిస్తాను. ఈ ప్రభుత్వానికి విజన్ ఉంది. ఆ విజన్ రాబోయేకాలంలో నెరవేర్చి ఈ రాష్ట్రాన్ని సుభిక్షంగా ముందుకు తెచ్చి భారతదేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలకంటే ప్రథమస్థానంలోకి చేరుకునేందుకు ప్రయత్నం చేస్తామని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విజన్‌లో భాగంగా...

- గోదావరి జలాలను శ్రీశైలంకు తీసుకురావడం, రాయలసీమ ప్రాంతానికి నీటిని అందించడం మరియు కృష్ణా ఆయకట్టును స్థిరీకరించడం.
- ప్రతి గ్రామం మరియు కుటుంబానికి పైపుల ద్వారా త్రాగునీటికి సమకూర్చడం.
- ప్రతి పట్టణ ఆవాసంలో మురుగునీరు శుద్ధి ప్లాంట్‌లు మరియు ఘన వ్యర్థ పదార్థాల నిర్వహణ వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయడం.
- పోలవరం, వంశధార, గాలేరు నగరి, హంద్రీనీవా, వెలిగొండ మరియు ఇతర ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులు ప్రత్యేకించి ఉత్తరాంధ్రలో ఉన్న ప్రధాన సాగునీటి ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడం.
- ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రత్యేక కేటగిరి హోదాను సాధించడం.
- విశాఖపట్నంలో మోనోరైల్ ప్రాజెక్టును అమలుచేయడం.
- పట్టణ ప్రాంతాల నుండి ప్రారంభిస్తూ దశల వారీగా ప్రజా రవాణా వ్యవస్థను శిలాజ ఇంధనాల నుండి విద్యుత్ విధానానికి మార్చడం, తద్వారా మన రాష్ట్రంలో ప్రజా రవాణా వ్యవస్థను పర్యావరణ సుస్థిరత సాధించే విధంగా కట్టుదిట్టం చేయడం.

- కడప స్టేట్ ప్లాంట్ను నిర్మించి, నిర్వహణలోకి తీసుకురావడం.
- ఆరోగ్యకరమైన జీవనం కోసం స్వచ్ఛమైన మరియు పర్యావరణ సానుకూలత కల్పించడం, పరిరక్షించడం వంటి ముఖ్యమైన అంశాలు మన ముఖ్యమంత్రిగారి దృక్పథంలో ఉన్నాయి.

రాజకీయ అనుబంధం ఆధారంగా పక్షపాతం చూపని నాయకుని నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వంలో ఒక భాగం అయినందుకు నేను గర్వపడుతున్నాను. ప్రజలందరికీ వారి రాజకీయ అనుబంధంతో సంబంధం లేకుండా మా మేనిఫెస్టోలోని కార్యక్రమాలన్నింటినీ సంపూర్ణంగా అందించవలసిందిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులందరినీ ఆదేశించారు. కులం మరియు వారి రాజకీయ అనుబంధం ఆధారంగా జన్మభూమి కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి తద్వారా ప్రజల నిజమైన హక్కులను, సమాన అవకాశాలను అధికారికంగా ఉల్లంఘించిన మునుపటి పాలనా వ్యవస్థకు, ఈ ప్రభుత్వానికీ ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని గమనించవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులను అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజలను నేను కోరుతున్నాను.

6. పారదర్శకత మా మూడవ సూత్రం. ఈ ప్రభుత్వం అన్ని కాంట్రాక్టు పనులలో పారదర్శకంగా ఉండటానికి కట్టుబడి ఉంది. రాష్ట్ర స్థాయిలో ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు మాదిరిగా జిల్లా స్థాయిలో కూడా ప్రతి ఒక్కరూ చూడటం కోసం వారి ఉత్తర్వులను ఆన్లైన్లో ఉంచాలని కలెక్టర్లందరిని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇదివరకే ఆదేశించారు.

7. నాల్గవ సూత్రంగా మా నాయకుడు మునుపటి ప్రభుత్వం మాదిరిగా కాకుండా అవినీతిరహిత పరిపాలనను నిర్ణయాత్మకంగా ముందుకు తీసుకొచ్చారు. అన్ని స్థాయిలలో, అన్ని కార్యాలయాలలో రాష్ట్రాన్ని అవినీతిరహితంగా చేయాలని మంత్రులను అదేవిధంగా అధికారులందరినీ గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించారు. న్యాయ సంబంధితకు సంబంధం లేకుండా రాజకీయ నాయకులకు సహకరించాలనే మునుపటి ప్రభుత్వ ఆదేశాలకు భిన్నంగా న్యాయవరమైన నియమాలకు లోబడి మాత్రమే రాజకీయ ప్రతినిధుల అభ్యర్థనలను పరిశీలించాలని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులందరినీ కోరారు. సాధారణంగా పనులకు సంబంధించిన టెండర్స్ ఇవ్వడంలో అవినీతికి ఆస్కారం ఎక్కువగా ఉంటుంది. పోలవరం ప్రాజెక్టుతో కలుపుకొని సాగునీటి ప్రాజెక్టులు మరియు పని కాంట్రాక్టులలో అవినీతిని నిరోధించడానికి ఈ ప్రభుత్వం జూడిషియల్ కమిషన్ను ఏర్పాటు చేస్తున్నది.

ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు ఆర్థిక స్థితి

8. మునుపటి ప్రభుత్వం గత ఐదు సంవత్సరాలలో పెద్ద ఎత్తున పెట్టుబడులు సాధించామని చెప్పుకున్నప్పటికీ, తీవ్రమైన వ్యవసాయ సంక్షోభం, యువతకు ఉద్యోగాలు లేకపోవడం, మౌలిక సదుపాయాల కొరత, పేదలకు సరైన సహాయం చేయకపోవడం మొదలైన వాటిని మేము గుర్తించాము.

ప్రకటించుకున్న విధంగా మునుపటి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు రాష్ట్ర వాస్తవ అవసరాలను తీర్చలేదని ఇది వివరిస్తుంది, చెప్పిన విధంగా వృద్ధి జరగలేదు. అతిశయం, క్షేత్ర స్థాయిలో వాస్తవికత మధ్య స్పష్టమైన అంతరం ఉన్నది. గత ఐదు సంవత్సరాలలో ఆర్థిక వ్యవస్థ రెండంకెల వృద్ధి సాధించిందని మాకు తెలియచేసారు. ఈ వృద్ధి అంకెలు యదార్థమా లేక కల్పితమా అని మేము ఇంకా నిర్ధారించుకుంటున్నాము. ఆర్థిక వ్యవస్థ రెండంకెల వృద్ధి రేటు పెరిగితే అన్నదాత ఆకలితో ఎందుకున్నాడు? అక్కా చెల్లెళ్లలో విషాదం, యువతలో అసంతృప్తి ఎందుకు ఉంది? మార్పుకోసం ఇంత భారీగా, నిర్ణయాత్మక ఓటు వేయడమెలా జరిగింది? ఆర్థిక వ్యవస్థ రెండంకెల వృద్ధి రేటును సాధించడం నిజమయినట్లయితే, వృద్ధిని వక్రీకరించి ధనవంతులను మరింత ధనవంతులుగా మరియు పేదలను మరింత పేదలుగా చేసి, వృద్ధి వనరులు కొద్దిమంది చేతులలో కేంద్రీకృతం చేసి అధిక సంఖ్యాకుల దుఃఖానికి కారణమయిందని దీని అర్థం. ఉద్యోగాలలేమి; ఆదాయ లేమిలో వృద్ధి; విలాసాల కోసం ఎన్నడూ కనీవినీ ఎరుగని విధంగా విలువైన వనరుల దుబారా వంటివి; పేదలు, అణగారిన ప్రజలలో తీవ్ర కోపానికి కారణమయింది. సమాజంలో పెరుగుతున్న అసమానతల ధోరణిని తక్షణమే అరికట్టవలసియున్నది. మా బడ్జెట్ ద్వారా ఆదాయాల లేమి వంటి వాటిని లేకుండా చేయాలని మేము కోరుకుంటున్నాము. తద్వారా సామాన్య స్త్రీ, పురుషుల కోసం కుటుంబ ఆదాయ ఆధారిత వృద్ధి మరియు అభివృద్ధిలో పెరుగుదల సాధించడం జరుగుతుంది.

9. బహుశా మన దేశ చరిత్రలోనే ఎప్పుడూ వారసత్వంగా పొందని అత్యంత దయనీయ ఆర్థిక స్థితిని ఈ ప్రభుత్వం వారసత్వంగా పొందినది అని నేను మన గౌరవ సభ్యులకు మరియు మన ప్రజలకు తెలియజేస్తున్నాను. విభజన సమయం రూ.1,30,654 కోట్లుగా ఉన్న అవశేష రాష్ట్ర రుణం (ప్రభుత్వ రుణం రూ.97,124 కోట్లు, ప్రజా పద్ధు రూ. 33,530 కోట్లు) 2018-19 నాటికి రూ.2,58,928 కోట్లకు (ప్రభుత్వ రుణం రూ.1,92,820 కోట్లు, ప్రజా పద్ధు రూ.66,108 కోట్లు) విపరీతంగా పెరిగింది. అంతేకాకుండా, వివిధ సంస్థల ద్వారా దాదాపు రూ.10,000 కోట్లు రుణం తీసుకొని ప్రభుత్వ ఖర్చు కోసం మళ్లించింది. దీనికి అదనంగా, సుమారు రూ.18,000 కోట్ల విలువైన బిల్లులు పెండింగులో ఉన్నాయి.

10. ఈ రుణాలన్నింటితో పాటు, ఫిబ్రవరిలో సమర్పించిన 2019-20 ఓబ్ ఆన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ క్రింద వాగ్దానాలను నెరవేర్చడానికి దాదాపు రూ.45,000 కోట్ల వనరుల అంతరాయం ఉన్నదని మాకు తెలిసింది. ఈ వనరుల అంతరం, ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు వాగ్దానం చేసిన నూతన కార్యక్రమాల అమలు కోసం బడ్జెట్ అవసరాలను మరింత పెంచింది. ఇది ఈ ప్రభుత్వానికి సంక్రమించిన భిన్నమైన ఆర్థిక పరిస్థితి.

ప్రత్యేక కేటగిరీ హోదా

11. ఈ సందర్భంలో, ప్రత్యేక హోదా డిమాండు ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజనకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన విషయాల గురించి గౌరవ ప్రధానమంత్రిగారితో జరిగిన వివిధ సమావేశాలలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు గట్టిగా చెప్పారు. మొదటిది, రాజధాని ఉన్న ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా విభజించడం ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయంలో మాత్రమే జరిగింది. రెండవది, ప్రత్యేక హోదా ఇస్తామని హామీ ఇచ్చిన తర్వాతనే 2014, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టాన్ని ఆమోదించడం జరిగింది. ఏదేని ఇతర విభజన సందర్భాలలో ఇలాంటి పరిస్థితి లేదు. మూడవది, రాష్ట్ర విభజన రాష్ట్ర ఆర్థిక వనరులను తీవ్రంగా దెబ్బతీసినందున ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మాత్రమే తన నియంత్రణలో లేని కారణాల వల్ల ప్రత్యేక హోదా కావాలని డిమాండు చేస్తున్నది. విభజన తరువాత తెలంగాణా తలసరి రాబడి ఒక రూపాయి ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సొంత తలసరి రాబడి వెంటనే సుమారు 60 పైసలుకు పడిపోయింది. అదే సమయంలో తలసరి రెవెన్యూ వ్యయం విభజన తరువాత సంవత్సరాలలో తెలంగాణాతో సమానంగా ఉన్నది. నాలుగవది, ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయంలో మాత్రమే ప్రత్యేక హోదా అంశాన్ని కేంద్ర మంత్రి మండలి ఆమోదించింది. అయితే, దీని అమలు పెండింగులో ఉంది.

12. అధ్యక్షా, ఒక దేశ గొప్పతనం దాని ప్రజలు, సహజ వనరులు మరియు లిఖితపూర్వక శాసనాల కంటే ఎక్కువనే విషయం మీకు తెలుసు. దేశంలో విలువలు, సాంప్రదాయాలు మరియు సిద్ధాంతాలు కూడా ఏదేని జాతిలో అంతర్భాగంగా ఉంటాయి. మన భారతదేశ గొప్ప నాగరికతలో ఒక సాంప్రదాయం నాటుకుపోయింది. సమాజంలోని స్థానిక పెద్దలు, పిల్లల మధ్య పూర్వీకుల ఆస్తి విభజన సక్రమంగా జరిగేలా చూస్తారు. ఇదే స్ఫూర్తితో మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు రాష్ట్రాలను విభజించే బాధ్యతను పార్లమెంటుకు అప్పగించారు. 2014, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టంలోని పలు ఇతర అంశాల అమలుతోపాటు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హోదా ఇస్తామని అప్పటి ప్రధానమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు.

13. అందువలన, ఈ ప్రతిష్టాత్మక సభ ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వాలని ప్రధానమంత్రిగారిని, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, ప్రజాస్వామ్యానికి అత్యున్నత స్థానమైన పార్లమెంటు న్యాయ స్ఫూర్తితో హామీ ఇవ్వడమే కాకుండా, తగినంత ప్రోత్సాహకం ఉన్నట్లయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ తన ఔత్సాహిక ప్రజలతో 2022కు పరివర్తనం చెందడంలో ప్రముఖ రాష్ట్రాలలో ఒకటిగా ఉండే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉండేది. కేవలం కొంత స్పష్టత విభజన చట్టంలో లేకపోవడం వల్ల మన నాగరికత యొక్క ఘనమైన సాంప్రదాయాల ప్రకారం ఇవ్వబడిన హామీలు నిష్ప్రయోజనం కాకూడదు. ఇంతేగాక ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు హామీలను ఇచ్చిన తరువాత మాత్రమే పార్లమెంటు సభ్యులు ప్రతిపాదించిన సవరణలను వదిలి వేయడం జరిగింది.

14. అధ్యక్షా, భారతదేశ కుటుంబ వ్యవస్థ సంస్కృతిని ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గౌరవించడం జరుగుతున్నది. మన గొప్ప దేశంలో, తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలకు ఇచ్చిన హామీలను అమలుపర్చడంలో

వెనకడుగు వేయరు. కాగా కొన్ని సందర్భాలలో ఈ నిజం మారిపోయింది. పార్లమెంటు మన రాష్ట్రానికి జన్మనిచ్చింది. హామీ ఇచ్చిన ప్రకారం మనకు ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వాలని చిత్తశుద్ధితో కోరుతున్నాను.

15. పార్లమెంటుకు సాధికారతనిచ్చే భారత రాజ్యాంగంలోని 3వ ఆర్టికల్ను పూర్తి వైవిధ్యత గల మన దేశ ప్రజల ఆకాంక్షలన్నింటికీ తగినంత ప్రాతినిధ్యం ఉండేలా చూడటానికి ప్రవేశపెట్టడమయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విభజన ఖచ్చితంగా చివరి విభజన కాబోదు. మన ఘనమైన నాగరికత యొక్క సాంప్రదాయాలను మరియు ప్రజాస్వామ్య దేశంగా మన ఔన్నత్యాన్ని కాపాడేందుకు భవిష్యత్తు తరాలకు మంచి ఉదాహరణగా నిలిచేందుకుగాను, విభజన సమయంలో రాష్ట్రానికి ఇచ్చిన హామీలను పార్లమెంటు మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా అమలు చేయాలి.

కఠినమైన ప్రత్యామ్నాయాలు

16. ముఖ్యమంత్రిగారు మరియు ఈ ప్రభుత్వం ప్రత్యేక హోదాను సాధించేందుకు కృషి చేస్తూనే ఉన్నారు. మనకున్న పరిమిత ఆదాయాలలోనే ఖర్చులు భరించాల్సి ఉంది. ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రాప్తించిన ద్రవ్య స్థితి వల్ల చాలా కఠినమైన ప్రత్యామ్నాయాలను చూసుకోవాల్సి వచ్చింది.

17. ఈ సందర్భంగా 2022లో భారతదేశ 75వ స్వాతంత్ర్య వేడుకలను జరుపుకొనే అవకాశం ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కడం గమనించాల్సిన ముఖ్యమైన అంశం. దీనితోపాటు 2022 నాటికి మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి పరంగా ఏ స్థానంలో ఉంటుందనే విషయాన్ని నిర్ణయించడంలో అపారమైన బాధ్యత కూడా ఉంచుతుంది. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వడంలో ఈ సంవత్సరం మనం 150వ జయంతి వేడుకలను జరుపుకొనే మహాత్మాగాంధీ మాటలను మరోమారు మార్గదర్శకంగా తీసుకోవడమయింది.

“నేను మీకు ఒక తాయత్తు ఇస్తాను. మీరు సందేహంలో ఉన్నప్పుడు లేదా మీరు ఇబ్బంది పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు ఓ పరీక్షను అనుసరించండి. మీరు చూసిన నిరుపేద మరియు అత్యంత బలహీన వ్యక్తి ముఖాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకొని మీరు చేపట్టబోయే చర్య అతనికి ఏ విధంగానైనా ఉపయోగపడుతుందా అని మిమ్మల్ని మీరు ప్రశ్నించుకోండి. ఆయన దాని ద్వారా ఏదైనా పొందగలడా? ఆయన జీవితం మరియు విధి రాతపై అతని నియంత్రణను ఆ చర్య పునరుద్ధరిస్తుందా? మరోవిధంగా చెప్పాలంటే ఆకలితో, ఆధ్యాత్మికతలేమితో బాధపడుతున్న లక్షలాదిమందికి ఈ చర్య విముక్తినిస్తుందా? అప్పుడు మీ సందేహాలను తెలుసుకొంటే మీరంతట మీరే మారతారు”.

- మహాత్మాగాంధీ.

18. మహాత్మాగాంధీ మాటలను పునః స్మరించుకొని 2022 నాటికి రాష్ట్రంలో లేమితనం లేకుండా చూడాలని భావిస్తున్నాను. అందువల్ల, సంపద కల్పన మరియు సంక్షేమ కార్యక్రమాల మధ్య అధిక

కష్టతరమైన ప్రత్యామ్నాయాలను రూపొందిస్తూ, సంక్షేమం పట్ల ఆ రెండింటిని సమతుల్యం చేసేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. సింగపూర్ అంతర్జాతీయ విమానాలకు వయబులిటి గ్యూప్ ఫండింగ్‌ను సమకూర్చాలా లేదా వేలాది మంది తల్లులు, పిల్లలకు ప్రత్యామ్నాయంగా మెరుగైన పోషకాహారాన్ని అందించాలా అనే విషయంలో మొదటి దానిని వదిలి వేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. మా మనస్సాక్షి మరియు ఎంపికలు స్పష్టంగా ఉన్నాయి.

19. ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్‌లో “నవరత్నాలు” పై ప్రత్యేక దృష్టితో మా మేనిఫెస్టోలో పేర్కొన్న హామీలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది. ఈ మేనిఫెస్టోను ఏ విధంగా రూపొందించాము అనే విషయాన్ని మర్చిపోము. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు 14 నెలల కాలంలో తన 3,648 కిలోమీటర్ల పాదయాత్రలో సుమారు 2 కోట్ల మంది ప్రజలను ఎక్కువగా పేదలను వ్యక్తిగతంగా కలుసుకొని వారు భావించిన విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల వాస్తవ అవసరాల వ్యక్తీకరణల సమ్మేళనంగా ఈ పత్రాన్ని రూపొందించడమయింది.

20. ఈ నేపథ్యంతో, నా బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను సమర్పిస్తున్నాను. సాంప్రదాయకంగా, బడ్జెట్ ప్రసంగాలలో, శాఖలు మరియు పథకాలకు కేటాయింపుల వివరాలు ఉంటాయి. నా ప్రసంగంలో ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన నూతన పథకాలు మరియు బడ్జెట్‌ను గణనీయంగా పెంచిన పథకాలపై దృష్టి పెడతాను. శాఖల వారీ బడ్జెట్ కేటాయింపులు మరియు ప్రాధాన్యత/నూతన పథకాల వివరాలను ఈ ప్రసంగానికి అనుబంధంగా ఇవ్వడమైనది.

వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా

21. రైతులు స్వర్గీయ డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి మొదటి ప్రాధాన్యతగా ఉన్నారని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. అందువలన ప్రభుత్వం ఆయన జన్మదినమైన జూలై 8వ తేదీని “రైతు దినోత్సవం”గా ప్రకటించింది. ఈ రోజును సాగు అంశాలను సమీక్షించడానికి, వివిధ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను ఏర్పాటు చేయడం, సేవల అందింపులో ఏవేని ఇబ్బందులను పరిష్కరించడం, విస్తరణ మద్దతును అందించడం మొదలగు వాటికి ఉద్దేశించడమయింది.

22. రైతుల సంక్షేమమే ఈ ప్రభుత్వ ప్రధాన ప్రాధాన్యత. ఈ దిశగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్యక్షతన ప్రభుత్వం వ్యవసాయ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కమిషన్ క్షేత్ర ఆదాయాల పురోగతిని రైతుల సంక్షేమాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ఆచరణలో పెట్టవలసిన అవసరమైన చర్యలను నిర్ణీత కాలంలో చేపడుతుంది.

యథాభీజం వినాక్షేత్రం

మువ్వం భవతి నిష్కలం

అంటే,

ఎంత సారవంతమైన నేల అయినా,
 ఎంత బాగా దున్నినా,
 ఎంత చేయి తిరిగిన రైతు అయినా...
 విత్తనం వేయకపోతే పంట పండదు.

23. **వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా:** మా మేనిఫెస్టోలో ప్రతిరైతుకు పంట కాలం ప్రారంభానికి ముందే మే నెలలో ప్రతి సంవత్సరం రూ.12,500/-లు పెట్టుబడి మద్దతును సమకూర్చుతామని ప్రతిపాదించాం. మన ముఖ్యమంత్రిగారు మే నెల చివరలో ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. దయనీయమైన ఆర్థిక స్థితిని ప్రభుత్వానికి వారసత్వంగా ఇవ్వడమయింది. 2020 మే నెల నుండి ఈ మొత్తాన్ని సమకూర్చాలని ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్లయితే, ఎక్కువమంది ప్రజలు అర్థం చేసుకుంటారని నమ్ముతున్నాను. ఏమైనప్పటికీ, మా ముఖ్యమంత్రి రైతుల సంక్షేమం పట్ల ఆయనకు గల నిబద్ధతకు ప్రతీకగా 15, అక్టోబరు 2019 నుండి ఈ మొత్తాన్ని కౌలు రైతులతో సహా రైతులందరికీ సమకూర్చాలని నిర్ణయించారు. రూ.8,750 కోట్ల పెట్టుబడి వ్యయంతో వైఎస్ఆర్ భరోసా పథకం వలన 64.06 లక్షల మంది రైతులు లబ్ధిపొందనున్నారు. ఇందులో 15.36 లక్షల మంది కౌలు రైతులూ ఉన్నారు. సాగు పెట్టుబడి మద్దతు కోసం కౌలు రైతులను అర్హులుగా గుర్తించిన తొలి ప్రభుత్వం మాదేనని చెప్పడానికి నేను గర్వపడుతున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

బహుశా భారతదేశంలో కౌలురైతులను గుర్తించి ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో ఒక వద్దతి ప్రకారం వారికి సహాయం చేయడంలో మన రాష్ట్రం మొట్టమొదటిదని సగర్వంగా, సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా కౌలు రైతులకు ఒక వద్దతి ప్రకారం ఒక ఇన్‌స్ట్రుమెంట్ ఏర్పాటుచేసి దాని ద్వారా 11 నెలల కాలవ్యవధిలో ఆ పంటద్వారా వారికి హక్కు ఉండేలా తద్వారా బ్యాంకుల నుంచి సునాయసంగా బుణాలు పొందేలా ఏర్పాటుచేస్తున్నామని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

24. **వైఎస్ఆర్ వడ్డీలేని రుణాలు:** రైతులకు పరపతి వ్యయాన్ని తగ్గించేందుకు, కౌలు రైతులకు ఇచ్చిన వాటితో సహా ఈ ప్రభుత్వం రైతుల కోసం వైఎస్ఆర్ వడ్డీలేని రుణాలను అమలు చేస్తున్నది. ఈ ప్రయోజనం కోసం ఈ బడ్జెటులో నామమాత్రపు రూ.100 కోట్లను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

రైతుకు పంట ప్రాణం.

పంటకు వాతావరణం ప్రాణం.

పంట రాకపోతే రైతు తట్టుకోలేడు.

వాతావరణం సరిగా లేకపోతే పంట తట్టుకోలేదు.

అంటే....

పంటకు బీమా కావాలి. బీమాతోనే రైతుకు ధీమా వస్తుంది.

అందుకోసం ఈ ప్రభుత్వం రైతుల కోసం “వైఎస్ఆర్ వడ్డీలేని రుణాలు” అనే పథకానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనివ్వడం జరిగింది. ఎందుకంటే మనం ఎన్నో సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాం.. సున్నా వడ్డీ రైతులందరికీ దక్కలేదు. 10 నుంచి 12శాతం మంది రైతులు మాత్రమే సకాలంలో రుణాలు చెల్లిస్తున్నారు. మిగిలినవారు ఆ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందలేకపోతున్నారు. చాలామంది రైతులకు కొన్ని సంవత్సరాలుగా సున్నా వడ్డీ ఫలితం దక్కలేదు కాబట్టి, వారిలో కేవలం 5శాతం మంది రైతులు మాత్రమే ఈ పథకాన్ని వినియోగించుకున్నారు కాబట్టి ఈ పథకం తీసుకొచ్చాను. నూరుశాతం రైతులు సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని వినియోగించుకొని సకాలంలో పంట రుణాలు చెల్లించేలా ఈ ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది.

25. **వైఎస్ఆర్ పంటల బీమా - వైఎస్ఆర్ ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన:** రైతుల సంక్షేమమనే ఈ భావనకు కొసాగింపుగా, పంటల బీమాలో భారాన్ని వారికి తొలగిస్తూ రైతుల యొక్క పంటల బీమా ప్రస్తుత వాటాను చెల్లించాలని ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. రూ.1,163 కోట్ల బడ్జెటును కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. దీనివలన 60.02 లక్షల మంది రైతులకు ప్రయోజనం కలుగుతుంది. బీమా గురించి సభకు తద్వారా ప్రజలందరికీ తెలియజేస్తున్నాను. ఈరోజు ప్రపంచవ్యాప్తంగా బీమాకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఉంది. అది ఆరోగ్య బీమా కానీ, వాహన బీమా కానీ మరీ ముఖ్యంగా పంట బీమా గానీ. ఈరోజున రైతులకు బీమాకోసం రూ.1100 కోట్లు కేటాయించడం ద్వారా రైతులకు మంచి చేసేందుకే గాకుండా రైతులందరికీ బీమా అమలుచేసే విధానాన్ని అలవాటుచేయడం కోసం పశ్చిమ దేశాలతో సమానంగా రైతులకు బీమా కల్పించేందుకు ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది.

26. సాగు ఆదాయాలను పెంచేందుకు ప్రతి అవకాశాన్ని అన్వేషించాలని ఈ ప్రభుత్వం భావిస్తుంది. అందువలన, స్థానిక పశువుల కోసం రూ.15,000/- లు, సంకరజాతి పశువులకు రూ.30,000/-ల రేటు చొప్పున పశువులకు బీమాను కల్పించడం ద్వారా పశువుల పెంపకానికి ఈ ప్రభుత్వం తగు ప్రాముఖ్యతనిస్తున్నది. ఈ ప్రయోజనం నిమిత్తం, రూ.50 కోట్ల కేటాయింపును నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అది 20 లక్షల పశువులకు వర్తిస్తుంది. వచ్చే సంవత్సరం నుంచి గొర్రెలు, మేకలకు కూడా బీమా ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

27. 2022 నాటికి వ్యవసాయ ఆదాయాలను రెండింతలు పెంచే లక్ష్యాన్ని సాధించేందుకు ఒక విధాన స్థాయిలో అన్ని చర్యలను చేపట్టేందుకు ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ఎ) పెట్టుబడి మద్దతును కల్పించడం బి) పరవతి, బీమా, సాగునీరు, శీతల గిడ్డంగి మున్నగువంటి ఇన్పుట్ వ్యయాలను

తగ్గించడం సి) ఇ-నామ్ ద్వారా ఆదాయాలను పెంచడం, అయినకాడికి అమ్ముకునే బాధను నియంత్రించేందుకు నిల్వ సామర్థ్యాన్ని కల్పించడం డి) ధరల స్థిరీకరణ నిధి, ప్రకృతి వైపరీత్యాల నిధి ద్వారా విపత్తులను తగ్గించడం మరియు ఇ) రైతు ఆత్మహత్యలు మరియు ప్రమాద మరణాల విషయంలో సహాయాన్ని అందించడం వంటివి ఇందులో కొన్ని చర్యలు. అయితే ధరల స్థిరీకరణ నిధికోసం రూ.3000కోట్లు కేటాయించాం. భారతదేశ వ్యాప్తంగా రూ.2000కోట్లు కేటాయిస్తే గౌరవ వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డిగారి నాయకత్వంలోని మన రాష్ట్రంలో రూ.3000కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

28. రైతు భరోసాలో భాగంగా, ఉచితంగా బోరుబావులను త్రవ్వేందుకు ఈ ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది. ఆ ప్రకారంగా ఈ సంవత్సరంలో రూ.200 కోట్ల బడ్జెట్ను ప్రతిపాదించడమయింది.

29. వ్యవసాయ కార్యకలాపాలను సమర్థవంతంగా కొనసాగించటంలో, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు మరియు ఇతర సరకుల రవాణాలో మోటారు వాహనాల లభ్యత చాలా ముఖ్యపాత్ర పోషిస్తుంది. ట్రాక్టర్లు వినియోగం కోసం రైతులపై ఆర్థిక భారాన్ని తగ్గించడానికి మా ప్రభుత్వం ట్రాక్టర్లకు రోడ్ టోల్ మినహాయింపును కల్పించింది.

30. మన రైతులు నాణ్యమైన ఉపకారాలతో ఉత్పాదకతను పెంచుకునేటట్లు, అంతేకాకుండా యోగ్యతలేని వర్తకుల నుండి రైతులను కాపాడేటట్లు చూడటానికి, ఈ ప్రభుత్వం భూసారం, విత్తనం, ఎరువులు, పురుగు మందులను పరీక్షించే సదుపాయాలతో వైఎస్ఆర్ అగ్రి ల్యాబ్స్ను ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఇందునిమిత్తం, బడ్జెట్లో రూ.109.28 కోట్ల కేటాయింపును నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. క్షేత్రస్థాయిలో దాదాపు ప్రతి రైతుకు కూడా నాణ్యమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, పురుగుమందులు అందేటట్లుగా లేబరేటరీలు ప్రతి నియోజకవర్గంలో ఏర్పాటుచేసి ప్రతి ఒక్క రైతుకు ప్రభుత్వం నుంచి సర్టిఫికేట్తోబాటు అందించి వారిని నకిలీ విత్తనాలు, పురుగుమందులు, ఎరువుల బారిననుంచి ఆదుకునేందుకు ఈ ప్రభుత్వం పూనుకొని ఉంది.

31. **వ్యవసాయ ఆదాయ పెంపుదల:** రైతులకు మెరుగైన గిట్టుబాటు ధర ఉండేటట్లు చేయడానికి, ఇ-నామ్ అమలును ఈ ప్రభుత్వం శీఘ్రతరం చేస్తుంది. రైతులకు నూటికి నూరు శాతం ఆన్లైన్ చెల్లింపును దశల వారీగా అమలు చేయడానికి మేము చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. 13 శీతల గిడ్డంగులను, 24 గోదాముల అభివృద్ధిని కూడా చేపట్టడమవుతుంది. తద్వారా, రైతులు ధరలు తక్కువగా ఉన్నప్పుడు నిల్వ చేసుకునేందుకు, ధరలు ఎక్కువగా ఉన్న రోజులలో విక్రయించుకునేందుకు సులభతరంగా ఉంటుంది. మన రైతులు తమ ఉత్పత్తులను నేరుగా విక్రయించి, ఉత్తమ ప్రయోజనాలను పొందడానికి 17 రైతుబజార్లు ఎంచుకొనడం జరిగింది. శీతల గిడ్డంగులు మరియు గోదాముల అభివృద్ధి కోసం రూ.200 కోట్లను కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

32. **సాగు నష్ట నివారణ:** ముఖ్యంగా ధరల హెచ్చుతగ్గులు మరియు ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా రైతులు ఎదుర్కొంటున్న అవరిమిత నష్టాల పట్ల మా ప్రభుత్వం చాలా సున్నితంగా వ్యవహరిస్తుంది. అందువల్ల, రైతులకు న్యాయమైన ధర ఉండేటట్లు చేయడానికి వ్యవసాయ మరియు ఉద్యానవన పంటలలో మార్కెట్ ప్రమేయానికి వీలు కల్పించేందుకు రూ.3,000/- కోట్ల కార్పస్ తో ధరల స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటు చేసేందుకుగాను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇది మునుపటి బడ్జెటు రూ.1,000/- కోట్ల మొత్తానికి మూడు రెట్లు. ఇది కనీస మద్దతు ధర (ఎంఎస్పి)ను ప్రకటించిన పంటలకు మాత్రమే కాకుండా, రాష్ట్రంలో కనీస మద్దతు ధర ప్రకటించని ఇతర పంటలకు కూడా వర్తిస్తుంది. రైతులకు ఇటువంటి మద్దతును ప్రతిపాదించిన రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రమే మొదటిదని తెలియజేయడానికి గర్వపడుతున్నాను. అదేవిధంగా, రూ.2,000/- కోట్లతో ప్రకృతి వైపరీత్యాల నిధిని నెలకొల్పాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇది వాతావరణ మార్పుల వల్ల నష్టాలు ఏర్పడిన సందర్భంలో రైతులకు సహాయపడుతుంది. ఇందులో, తిట్లి తుఫాను బాధితుల కోసం రూ.150 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

33. **కౌలు రైతుల సంక్షేమం:** అధికారిక గుర్తింపు లేకపోవడం కౌలు రైతుల సంక్షేమ అవరోధానికి ప్రధాన అంశం. సాగు భూమి యజమానులు కౌలు రైతులను అధికారికంగా గుర్తించడానికి ముందుకు రావడం లేదు. చట్టబద్ధ సదస్సులలో వారు తమ భూమిని కోల్పోతామని భయపడుతున్నారు. సాగుభూమి యజమానుల భయాలను పోగొట్టడానికి, అలాగే కౌలు రైతులు సాగు మద్దతుని అందుకొనేలా చేయడానికి, ఈ ప్రభుత్వం అవసరమైన శాసన సవరణలను తీసుకురానుంది. పంట బీమా, వడ్డీలేని రుణాలు, ఉచిత విద్యుత్, గిట్టుబాటు ధర పూచీ, ఆత్మహత్య మరియు ప్రమాద మరణ సందర్భాలలో సహాయం వంటి వివిధ కార్యక్రమాల నుండి చేకూరే మద్దతు, సబ్సిడీలు మరియు ప్రయోజనాలతో కౌలు రైతులు 11 నెలల కాలానికి పంట సంబంధ హక్కులను కలిగి ఉండేందుకు, వీలు కల్పించే చట్టబద్ధ యంత్రాంగాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుంది.

34. పాడి రైతుల ఆదాయాన్ని పెంచడానికి, రూ.100 కోట్ల బడ్జెట్ తో ఈ సంవత్సరం నుండి పాడి, సహకార సంఘాలను పునరుద్ధరించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. పునరుద్ధరణ తరువాత, వచ్చే ఏడాది నుండి, ఈ సహకార సంఘాలు రైతుల నుండి పాలను నేరుగా కొనుగోలు చేసి, వారికి లీటరుకు రూ.4/-ల బోనస్ ఇస్తారు. తద్వారా, పాడి రైతుల ఆదాయాలు గణనీయంగా పెరుగుతాయి. అంతేగాక, సహకార చక్కెర కర్మాగారాల పునరుద్ధరణ కోసం అవసరమైన చర్యలు చేపట్టాలని కూడా ప్రతిపాదిస్తూ, ఇందుకోసం బడ్జెట్ లో రూ.100 కోట్ల కేటాయింపును చేస్తున్నాము.

35. ప్రభుత్వం నిధించిన చేపల వేట నిషేధ కాలం కారణంగా మత్స్యకారులు తమ ఆదాయాలను కోల్పోతున్నారు. వారి నష్టాలను నివారించడానికి, ఈ ప్రభుత్వం మత్స్యకారులకు ఇచ్చే సహాయాన్ని రూ.4000/-ల నుండి రూ.10,000/- లకు పెంచుతుంది. సంత్సవతను నిర్ధారించేందుకు తగిన

మదింపు చేసిన తరువాత ఈ మొత్తాన్ని 2020 జనవరిలో ప్రభుత్వం పంపిణీ చేస్తుంది. ఇందునిమిత్తం మరియు మత్స్యకారులకు డీజిల్ సబ్సిడీ కోసం 1,17,053 మత్స్యకార కుటుంబాలకు లబ్ధి చేకూర్చేందుకు రూ.200 కోట్లను కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అంతేగాక, ఈ ప్రభుత్వం ఆక్వా రైతులకు ఒక్కో యూనిట్కు రూ.2/- లకు బదులుగా రూ.1.50/-లకే విద్యుత్తును అందిస్తుంది. ఇందుకోసం రూ.475 కోట్లను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

36. అదేవిధంగా, మన మత్స్యకారులకు అవసరమైన మౌలిక సదుపాయాల మద్దతును అందించేందుకు తూర్పుగోదావరిలోని ఉప్పాడలో, నెల్లూరు జిల్లాలోని జువ్వలదిన్నెలో, ప్రకాశం జిల్లా వాడరేవులో మరియు గుంటూరు జిల్లా నిజాంపట్నంలో మేము ఫిషింగ్ జెట్టీలను అభివృద్ధి చేయాలని ఉద్దేశించాం. ఇందునిమిత్తం రూ.100 కోట్లు కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

37. **ఆత్మహత్య మరియు ప్రమాద మరణాలు:** మన రైతులు కష్టపడి పనిచేసినప్పటికీ వివిధ కార్యక్రమాల ద్వారా అవసరమైన సహాయాన్ని ప్రభుత్వం అందించినప్పటికీ, కొన్ని రైతు ఆత్మహత్య సంఘటనలు ఉంటున్నాయన్న వాస్తవాన్ని ఈ ప్రభుత్వం సున్నితమైన అంశంగా పరిగణిస్తుంది. 1,513 రైతుల ఆత్మహత్య సంఘటనలలో కేవలం 391 కేసులను వ్యవసాయ సంబంధ దుస్థితికి సంబంధించినవిగా ప్రకటించడం దురదృష్టకరం. క్లెయింట్ల కచ్చితత్వాన్ని నిరూపించిన తరువాత మిగిలిన 1,122 కేసులకు ఈ ప్రభుత్వం ఎక్స్‌గ్రేషియా చెల్లింపును పరిశీలిస్తుంది. ఇకమీదట రైతుల ఆత్మహత్యలు లేకుండా చూడటానికి ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. అయినప్పటికీ, ఇటువంటి సందర్భాలలో రక్త సంబంధీకులకు కలిగే ఆర్థిక దుస్థితిని తొలగించడానికి ప్రభుత్వం రూ.7 లక్షల ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తుంది. అదేవిధంగా, మత్స్యకారుల కుటుంబాలకు చెందిన రక్త సంబంధీకులకు కూడా రూ.10 లక్షలను అందించడమవుతుంది. అదే సమయంలో, ఈ సహాయాన్ని వడ్డీ వ్యాపారులకు కాకుండా కుటుంబానికి మాత్రమే అందించేటట్లు చూడటానికి ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ఈ విషయాన్ని కట్టుదిట్టం చేయడానికి మేము అవసరమైన శాసనపరమైన/విధానపరమైన చర్యలు తీసుకుంటాం.

అమ్మ ఒడి మరియు విద్య

శ్రీ సరస్వతి నమస్తుభ్యం ! వరదే కామరూపిణీ !

విద్యారంభం కరిష్యామి ! సిద్ధిర్భవతుమే సదా !!

తినడానికి మూడు రొట్టెలు ఉన్నప్పుడు...

తినవలసిన వాళ్లు నలుగురు అయినప్పుడు

నాకు ఆకలి లేదు అనే వ్యక్తి అమ్మ !

అమ్మకు స్థానం లేని విద్యా వ్యవస్థ

విగ్రహాలేని ఆలయం లాంటిదే !

కంటిని కాపాడు కోవాలని రెప్పకు తెలుసు,

గుడ్డును రక్షించుకోవాలని పక్షికి తెలుసు.

బిడ్డల్ని బాగా చదివించుకోవాలని తల్లికే తెలుసు.

పక్షిగాం బలమాకాశం

మత్స్యనాం ఉదకం బలం

అంటే,

పక్షులకు ఆకాశమే బలం, చేపలకు నీళ్లే బలం, మరి పిల్లలకు...?

అమ్మ ఒడే బలం.

38. ఎన్ని కష్టాలొచ్చినా, వాటిని ఎదుర్కొని తమ బిడ్డలను బాగా చదివించుకోవాలని, వారి జీవితాలను కొత్తగా నిర్మించాలన్న సంకల్పం ఉన్న అమ్మలకు మన రాష్ట్రంలో కొదవ లేదు. ఆ తల్లుల ప్రేరణే ఈ ప్రభుత్వానికి బలం. తమ పిల్లలను చదువుల బాట పట్టించి వారి రాతను తిరిగి రాయాలనుకునే ప్రతి తల్లికీ ఈ ప్రభుత్వం నిండు హృదయంతో నమస్కరిస్తోంది. వారి సంకల్ప బలానికి అవసరమైన వనరులు, తొడ్పాటును అందించడం మా బాధ్యత అని చాటుతోంది.

చదువు అనేది..

మాతేవ రక్షితి

పితవే హితే నియుంక్తే

అంటే,

తల్లిలా రక్షిస్తుందట

తండ్రిలా మంచి చేస్తుందట.

ఈ సందర్భంగా మీద్యారా గౌరవసభ్యులకు తద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను. ఒకానొకప్పుడు ఒక పిల్లవాడు పాఠశాలకు వెళితే టీచర్ ఆ పిల్లవాడికి ఇంటెల్జెన్స్ లేదు, తెలివితేదులు, అర్థం చేసుకునే సామర్థ్యం లేదని, చదువుకు పనికిరాడని భావించి అతనిని ఇన్‌వాలిడ్ చేసి పంపిస్తారు. ఆ పిల్లవాని తల్లి నా పిల్లవానికి ఏమీ తక్కువ ఉంది, మీరు చదువు చెప్పలేకపోతే నా పిల్లవాడికి నేను చదువు చెబుతానని చెప్పి ఆ తల్లి పిల్లవాడికి చదువు నేర్పింది. ఆ తరువాత పెద్ద అయిన వ్యక్తి ఎవరో కాదు ఆయన సైంటిస్టు థామస్ ఎడిసన్. ఈరోజు ప్రపంచవ్యాప్తంగా లైటును కనుగొన్నది, మోషన్ పిక్చర్ కెమెరాను కనుగొన్నది, ఫోనోగ్రాఫ్‌ను కనుగొన్నది ఆయనే. ఈనాడు ఇండస్ట్రియలైజేషన్ ప్రముఖపాత్ర పోషించిన థామస్ ఎడిసన్‌గారి చరిత్ర చూస్తే.. your child is not to be educated అని టీచర్ వెనక్కి పంపిస్తే అతని తల్లి there is nothing wrong with my Tommy, I will educate him అని ఆ తల్లి చదివిస్తుంది. వాస్తవంగా జరిగిన విషయం. ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం దానిని స్ఫూర్తిగా తీసుకొని అమ్మ ఒడి అనే పథకాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది.

39. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం, జాతీయ నిరక్షరాస్యత రేటు 27 శాతం ఉండగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 33 శాతం ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని మహిళలలో నిరక్షరాస్యత చాలా ఎక్కువగా అంటే 40 శాతం ఉంది. కాగా జాతీయ రేటు 35 శాతంగా ఉంది. పిల్లలకు సమకూర్చగల ఉత్తమ ఆస్తి నాణ్యమైన విద్య అని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నిరంతరం మనకు గుర్తు చేస్తున్నారు. విద్యపై ఖర్చు చేసే ప్రతి రూపాయి మానవ మూలధన అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది. అందువల్ల, నిరుపేద కుటుంబానికి చెందిన ఏ తల్లి తన పిల్లల చదువు గురించి బాధపడకుండా చూసేందుకు ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. తన పిల్లలను విద్యావంతులను చేసేందుకు తల్లికి ప్రోత్సాహకాలను అందిస్తున్న ఈ ప్రభుత్వం దేశంలోనే మొట్టమొదటిగా ఉంది. అధ్యక్షా, వనరుల లేమి కారణంగా ఏ బిడ్డా పరిజ్ఞానం అనే దాహార్తిని తీర్చుకోవడంలో వెనుకబడి పోకూడదనే ఉద్దేశాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఈ దిశగా నిబద్ధతను కనబరచడానికి 'జగనన్న అమ్మ ఒడి' అనే పథకాన్ని ప్రకటించడాన్ని నేను చాలా గర్వంగా భావిస్తున్నాను. పాఠశాలకు తన పిల్లలను పంపే ప్రతి తల్లికి ప్రభుత్వం రూ.15,000/- లు అందిస్తుంది. మొదటిగా, ఈ పథకాన్ని 1వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు చదువుతున్న పిల్లలకు వర్తింప చేయాలని ఉద్దేశించడమయింది. ప్రస్తుతం, ఇంటర్మీడియేట్ వరకు గల విద్యార్థులను చేర్చుతూ ఈ పథకం వర్తింపును విస్తరించడమయింది. గత ప్రభుత్వం, ఎన్నికలకు కేవలం 6 నెలల ముందు ఇంటర్మీడియేట్ విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నం భోజన పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ప్రభుత్వం ఏర్పడిన మొదటి సంవత్సరం నుండే ఈ ప్రభుత్వం 'జగనన్న అమ్మ ఒడి' క్రింద రూ.15,000/- లు అందిస్తున్నది. రూ.6,455 కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయింపుతో దాదాపు 43 లక్షల మంది తల్లులకు ప్రయోజనం చేకూరుస్తున్నది. ఈ పథకం రాష్ట్రంలో విద్యకు సంబంధించిన అన్ని ప్రమాణాలను గణనీయంగా మెరుగుపరుస్తుంది.

ఈ సందర్భంగా ఇంకొక విషయం తెలియజేయాలి. వివిధ ప్రభుత్వ పథకాలకు పేరు పెట్టాలని అనుకున్నప్పుడు మేం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని చాలా ప్రాధేయపడిన తరువాత వారి పేరు పెట్టేందుకు ఒప్పుకున్నారు. అంతకు ముందు ఎన్నిసార్లు అడిగినా వద్దని చెప్పారు. కానీ ఈ పథకం కింద ఈ దేశంలో మొట్టమొదటిసారిగా incentive is given to the mother. అంటే లబ్ధిదారుని తల్లికి ఈ ప్రోత్సాహకం ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది. ఈ కాన్సెప్ట్‌ను కాన్సెప్టువలైజ్ చేసినది గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కాబట్టి ఆ గౌరవం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికే దక్కాలనే ఆలోచనతో మేం అందరం చాలా ప్రాధేయపడ్డామని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

40. మౌలిక సదుపాయాలు మరియు నేర్పుతున్న విద్య నాణ్యతను గణనీయంగా పెంచుతూ, ప్రభుత్వ పాఠశాలల గతులను మెరుగుపరచేందుకు ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. పాఠశాలలన్నీ వాటి మౌలిక సదుపాయాల ప్రమాణాలను మెరుగుపరచుకునేటట్లు చూడాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మాకు ఆదేశించారు. ప్రస్తుత మరియు రెండు సంవత్సరాల తరువాత పాఠశాల ఫోటోలను ప్రజలకు చూపడం ద్వారా మేము జవాబుదారీగా ఉంటాము. మంచి కార్పొరేట్ పాఠశాలలతో సమానంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలలను తీర్చిదిద్దేందుకు వాటిని పూర్తిగా పునరుద్ధరించడమవుతుంది. ఆ ప్రకారంగా, ప్రభుత్వం పాఠశాల మౌలిక సదుపాయాల ఆధునికీకరణ కార్యక్రమాలను ప్రారంభిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం, రూ.1,500 కోట్లు కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం అన్ని పాఠశాలల్లో ఆంగ్ల మాధ్యమ బోధనను ప్రవేశపెడుతుంది. మన పిల్లలు రాష్ట్రంలోనే కాకుండా దేశవ్యాప్తంగా మరియు అంతర్జాతీయంగా కూడా ఉద్యోగాల కోసం వెళ్లవలసినప్పుడు వారికి నమ్మకం మరియు సమర్థతను కలిగించడమే ఈ చర్య ఉద్దేశం. తెలుగు భాష ప్రాముఖ్యతను కాపాడాలనే ఉద్దేశంతో తెలుగును తప్పనిసరి చేస్తాం. ఈ ప్రభుత్వం ఫీజులను నియంత్రించి, క్రమబద్ధం చేయడానికి, విద్యా నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి మరియు ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలలోని టీచర్ల బాగోగులను సంరక్షించడానికి క్రమబద్ధీకరణ మరియు పర్యవేక్షణ కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఈ కమీషన్ గౌరవ ముఖ్యమంత్రికి నేరుగా నివేదిస్తుంది. ఈరోజు మనం ఐటీ రంగంలో గమనిస్తే ఎంతో మంది తెలుగువారు చాలా ఉన్నతస్థానాలలో ఉన్నారు. వారు విదేశాలకు వెళ్లినప్పుడు వారితో ఇంటరాక్షన్, కాన్వర్సేషన్, కరెస్పాండెన్స్ రావడంలేదు. చిన్నప్పటినుంచి ఆంగ్ల మాధ్యమంలో చదువుకున్నవారు వారికున్న ఆంగ్ల ప్రావీణ్యంతోబాటు ఇంటరాక్షన్, కాన్వర్సేషన్, కరెస్పాండెన్స్ ఉండడంవలన వారు బాగా రాణిస్తున్నారు కాబట్టి, భారతీయులలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌వారు చాలా మంచి స్థానానికి, ప్రథమ స్థానానికి వస్తారని నమ్ముతున్నాను.

41. ప్రస్తుతం, దేశంలో విద్యాపరంగా, పౌష్టికాహార ఫలితాలపరంగా తోడ్పాటునందించే అత్యంత సమర్థవంతమయిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ఒకటిగా మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని విస్తృతంగా గుర్తించడం జరిగింది. ఈ పథకం క్రింద అందించే ఆహార నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. కుక్-కం-హెల్పర్ గౌరవ వేతనాన్ని నెలకు రూ.1000/- ల నుండి రూ.3000/-లకు పెంచడమయింది. ఇందునిమిత్తం రూ.1,077 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ప్రస్తుతం వంటచేసేవారికి చాలా తక్కువ మొత్తం అనగా కేవలం వెయ్యి రూపాయల వేతనం ఇస్తున్నారు. వారికి రూ.3000 ఇస్తే వారు పిల్లలను చక్కగా చూస్తారనే నమ్మకంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నాం.

42. విద్యార్థులు వారి ఉన్నత విద్యకు సంబంధించిన నిధుల సమీకరణంలో ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులను కూడా ఈ ప్రభుత్వం గమనించింది. మెట్రిక్ అనంతర కోర్సులలో తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థుల భారాన్ని తగ్గించడానికి ఈ ప్రభుత్వం 'జగనన్న విద్యా దీవెన పథకాన్ని' అమలు చేయడం ద్వారా అన్ని కమ్యూనిటీల వారికి చెందిన విద్యార్థులకు నూటికి నూరు శాతం ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్‌ను సమకూరుస్తుంది. కుటుంబాలపై అధిక భారం మోపే ఆహారం, ప్రయాణం, హాస్టలు, పుస్తకాలు మొదలైన ఇతర ఖర్చులను భరించేందుకు ప్రతి సంవత్సరం ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రూ.20,000/- ల చొప్పున నిర్వహణ మద్దతును కూడా ఈ ప్రభుత్వం అందిస్తుంది. ఇందునిమిత్తం రూ.4,962.3 కోట్ల కేటాయింపును నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇది 15.5 లక్షల మంది విద్యార్థులకు ప్రయోజనం చేకూర్చుతుంది. జగనన్న విద్యా దీవెన పథకం ద్వారా 15.5లక్షల విద్యార్థులకు అన్నిరకాలుగా సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసేందుకు రూ.4,962.3కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

43. అఖిల భారత సాంకేతిక విద్యామండలిచే సూచించబడిన ఉన్నతాధికార నిపుణుల సంఘం సిఫారసుల ప్రకారం, ఇంజనీరింగ్ పాఠ్యప్రణాళికను ప్రభుత్వం రీడిజైన్ చేసింది. ఫలితంగా ఇంజనీరింగ్ మరియు డిగ్రీ కళాశాలల్లో అందించే కోర్సులు పరిశ్రమల నైపుణ్య ప్రమాణాలకు తగ్గట్టుగా క్రమబద్ధం చేయబడ్డాయి. ఉద్యోగాలను పొందడానికి విద్యార్థులు సన్నద్ధమై ఉండటానికి ఇది దోహదపడుతుంది. ఉన్నతీకరించిన పాఠ్యప్రణాళికను 2019-20 విద్యా సంవత్సరం నుండి రాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయాలు, అనుబంధ గుర్తింపు కళాశాలల్లో అమలు చేయడమవుతుంది. అదేమాదిరిగా, ఈ ప్రభుత్వం, కోర్సులను ఉన్నతీకరించడానికి, విద్యా నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి సాంకేతిక కళాశాలలకు కూడా పూర్తి మద్దతును అందిస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వం పరిశ్రమ అసరాలను తీర్చడానికి పాలిటెక్నిక్ విద్య ద్వారా కూడా నైపుణ్యం గల సాంకేతిక సిబ్బంది లభ్యతను పెంచుతుంది. మనం ఈరోజు గమనిస్తే ఎన్నో చోట్ల ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలున్నాయి, చాలమంది ఇంజనీరింగ్ పట్టభద్రులు వస్తున్నారు. కానీ వారికి

అవసరమైన సపోర్ట్ ఫ్రెక్చర్గా డిప్లమా, ఐటిఐ చదివినవారు, వెల్డర్లు, ఎలక్ట్రీషియన్లు, మెకానిక్లు, టర్నర్ల కొరత ఉంది. దానిని తొలగించేందుకు ఈ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

ఆరోగ్యశ్రీ

44. ఈ సందర్భంగా, మన మాజీ ముఖ్యమంత్రి స్వర్గీయ డా.వైఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారి చిరస్మరణీయమైన సేవలను మననం చేసుకోవాలి. 108, 104 సీవలు, ఆరోగ్యశ్రీ రాష్ట్రానికే కాకుండా దేశానికి కూడా ఆయన అందించిన బహుమానాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో వాటిని ప్రారంభించిన తరువాత అనేక రాష్ట్రాలు ఈ కార్యక్రమాలను అనుసరించడం ప్రారంభించాయి. వారి యొక్క వాస్తవ లక్ష్యాలను నెరవేర్చడానికి ఈ కార్యక్రమాలకు పునఃప్రాణం పోయవలసిన అవసరమున్నది.

ఈ సందర్భంగా మైథాలజీ నుంచి ఒకటి గుర్తుచేయాలనుకుంటున్నాను. రామాయణంలో ఇంద్రజిత్తు ప్రయోగించిన బ్రహ్మాస్త్రం ధాటికి లక్ష్మణుడు మూర్ఛ పోయినపుడు దానినుంచి బయటపడడానికి మూలిక కావాలంటే సంజీవని పర్వతంపై ఉన్న మూలిక కావాలని చెప్పగా దానిపై ఆ మూలిక దొరకకపోగా వెతికి వెతికి చివరకు సంజీవని పర్వతాన్నే రాముని వద్దకు హనుమంతుడు తెచ్చాడు. అదే విధంగా దివంగత ప్రియతమ నేత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ద్వారా సంజీవని మాదిరిగా ఆరోగ్యశ్రీ పథకం ప్రతి పేదవారికి అందింది.

45. ప్రతి పేద కుటుంబం ప్రభుత్వ మరియు కార్పొరేటు ఆసుపత్రులలో నాణ్యమైన చికిత్సను పొందగలిగే లక్ష్యంతో స్వర్గీయ డా.వైఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ఆరోగ్యశ్రీని ప్రారంభించారు. ప్రజలు, పేదరికంలో పడిపోవడానికి ఆరోగ్య ఖర్చులు ప్రాథమిక కారణంగా ఉన్నాయని సూచించడానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా తగినంత సాక్ష్యం ఉన్నది. అందువలన, పేదరికంలో పడిపోకుండా అనేక కుటుంబాలను డా.వైఎస్ఆర్ గారు కాపాడారని తెలపడం సముచితంగా ఉంటుంది.

46. ఈ కార్యక్రమాలు వాటి యొక్క మునుపటి వెలుగును తిరిగి పొందుతాయని ఈ ప్రభుత్వం హామీ ఇస్తున్నది. తదనుసారంగా, ఆరోగ్యశ్రీ వర్తింపును ఈ క్రింది విధంగా విస్తరించాలని యోచిస్తున్నది. (i) వార్షిక ఆదాయం రూ.5 లక్షల కంటే తక్కువగా ఉన్న అన్ని కుటుంబాలకు అంటే నెలకు రూ.40,000/- ఆదాయం కలిగిన మధ్యతరగతి కుటుంబాలకు గణనీయంగా వర్తిస్తుంది. (ii) వైద్య ఖర్చులు రూ.1,000/- లు మించిన అన్ని కేసులు. (iii) చికిత్స వ్యయంపై ఏ విధమైన పరిమితి లేకుండా అన్ని కేసులకు చికిత్సను అందించడం. సరిహద్దు జిల్లాలలో ప్రజల ప్రయోజనం కోసం రాష్ట్రానికి వెలుపల బెంగళూరు, హైదరాబాద్, చెన్నై వంటి తదితర నగరాలలోని మంచి ఆసుపత్రులను ప్రభుత్వ జాబితాలో చేరుస్తుంది. అన్ని రకాల రోగాలు, సర్జరీలను ఆరోగ్యశ్రీ క్రింద వర్తింపు చేయడమవుతుంది. ఇది మరో 5 లక్షల మందికి ఆరోగ్యశ్రీ వర్తింపును కల్పిస్తుంది. ఈ కార్యక్రమానికి రూ.1,740 కోట్లు కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

47. అత్యవసర పరిస్థితిలో తొలి కీలక గంటలు రోగి యొక్క నిధిని నిర్ణయిస్తాయని మనకు తెలుసు. వారు ఆసుపత్రికి చేరే సమయాన్ని గణనీయంగా తగ్గించడం ద్వారా కచ్చితంగా రోగులను కాపాడటానికి 108 కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడమయింది. రాష్ట్రంలోని ప్రతి ప్రదేశానికి వర్తించేయడానికి ప్రతి మండలంలో ఒక 108 ఉండాలని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించారు. అంబులెన్సు 20 నిమిషాల లోపల రోగిని చేరుకోగలగాలి. ఆ ప్రకారంగా, మొత్తం రూ.143.38 కోట్ల కార్యక్రమ సంబంధ వ్యయంతో 432 అదనపు అంబులెన్సులను సేకరించాలని మేము ప్రతిపాదిస్తున్నాం. దివంగతనేత డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఎక్కడికెళ్ళినా తను ఇచ్చే సందేశంలో కుయ్, కుయ్, కుయ్ అని 108 సర్వీసు గురించి ఏవిధంగా చెప్పేవారో, వారిపై ప్రజలలో ఆ విధంగా నమ్మకం ఉన్నదో మరొకసారి అంతకంటే ఎక్కువగా నమ్మకం రాబోతున్నది.

48. గ్రామ స్థాయిలో వైద్య అధికారుల ద్వారా నాణ్యమైన ప్రాథమిక ఆరోగ్య రక్షణ సేవలను అందించే ఉద్దేశంతో, 104 కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడమయింది. ఈ కార్యక్రమ వర్తింపును సంతృప్త స్థాయికి తేవలని ఈ ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. తదనుసారంగా, మొత్తం రూ.179.76 కోట్ల కార్యక్రమ సంబంధ వ్యయంతో 676 అదనపు వాహనాలను సేకరించి, సర్వీసు నాణ్యతను మెరుగుపరచాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది.

49. 2 సంవత్సరాల వ్యవధిలో ఉత్తమ కార్పొరేటు ఆసుపత్రులతో సమానంగా మన ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల స్థితిని మార్పు చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ఇందుకొరకు, ఒక పరివర్తనా ప్రణాళికను రూపొందించాము. ఇందునిమిత్తం రూ.1,500 కోట్లను కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

50. ఈ ప్రభుత్వం గిరిజన జనాభా ఆరోగ్యంపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టింది. వీరికి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులే ప్రాథమిక ఆరోగ్య సర్వీసులుగా ఉంటాయి. అందువల్ల, ఈ సంవత్సరం రూ.66 కోట్ల ప్రాథమిక వ్యయంతో పాడేరు/అరకు ప్రాంతాలలో గిరిజన వైద్య కళాశాలను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. అదనంగా, ఒక్కొక్క దానికి రూ.66 కోట్ల ప్రాథమిక బడ్జెట్తో పల్నాడుకు సేవ చేయడానికి గురజాల వద్ద మరియు ఉత్తరాంధ్రకు సేవలందించడానికి విజయనగరంలో రెండు వైద్య కళాశాలలను నెలకొల్పాలని, రూ.50 కోట్ల వ్యయంతో శ్రీకాకుళం జిల్లా పలాసలో కిడ్నీ పరిశోధనా కేంద్రాన్ని మరియు సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిని ఏర్పాటు చేయాలని యోచిస్తున్నాం.

51. ఈ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి మతా, శిశు ఆరోగ్యంపై దృష్టి పెడుతున్నది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో ప్రసూతి మరణాల రేటు (ఎంఎంఆర్) 74. 2019-20 చివరి నాటికి దీనిని 55కు తగ్గించాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నది. అదేవిధంగా, శిశు మరణాల రేటును 32 నుండి 22కు తగ్గించాలని ఉద్దేశిస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం చివరి నాటికి నూటికి నూరు శాతం ప్రసవాలు సంస్థాగతపరంగా జరిగేలా చూడాలని భావిస్తున్నాము.

వైఎస్ఆర్ గృహనిర్మాణ పథకం

పక్షికి గూడు ఉంటుంది.

మృగాలకు గుహలు ఉంటాయి.

చిన్న చీమ కూడా పుట్ట ఏర్పాటు చేసుకుంటుంది.

ఓ నీడంటూ లేని దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి మనిషిదే.

అందులోనూ పేదలూ, నిరుపేదలూ, జానెడు జాగా కోసం జీవితమంతా కష్టపడుతున్నారు.

52. వచ్చే సంవత్సరం నుండి ప్రారంభిస్తూ, రాబోయే 5 సంవత్సరాలలో 25 లక్షల గృహాలను నిర్మించాలని ఈ ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం, ఇంటి స్థలాలను పంపిణీ చేయడమవుతుంది. తగిన భూమిని గుర్తించేందుకు పనిని ప్రారంభించాము. అవసరమైతే, సైవేలు భూములను తీసుకుంటాము. మునుపటి ప్రభుత్వం, గత 5 సంవత్సరాలుగా, పట్టణ ప్రాంతాలలో 91,119 గృహాలను మరియు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 7,04,916 గృహాలను మాత్రమే నిర్మించగలిగింది. గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం పట్ల మా నిబద్ధతను చూపేందుకు, 2020, మార్చి 25 తేదీన ఉగాది పండుగ సందర్భంగా ఇల్లు లేని వారికి 25 లక్షల ఇంటి పట్టాలను పంపిణీ చేసేలా చూడాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పటికే మమ్మల్ని ఆదేశించారు. హక్కు పత్రాన్ని కుటుంబంలోని మహిళ పేరుతో ఇవ్వడమవుతుంది. అంతేగాక, ఈ స్థలాలలో నిర్మించిన ఇళ్లను పేదలు తమ భవిష్యత్తు అవసరాల కోసం తనఖా పెట్టుకోవచ్చు. ఈ కార్యక్రమానికి రూ.8,615 కోట్లు కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

53. మేనిఫెస్టోలో వాగ్దానం చేసిన విధంగా, ప్రభుత్వం 300 చదరపు అడుగుల వరకు గల గృహాలకు సంబంధించి పట్టణ గృహనిర్మాణ లబ్ధిదారుల రుణ భారాన్ని మాఫీ చేస్తుంది.

యువత మరియు ఉపాధి ద్వారా ఇంటి వద్దకు పరిపాలన

కీరార్థినాం కిం కరిణ్యా?

పాలు కావలసిన వాడికి పాలే ఇవ్వాలి.

ఏనుగునిస్తే ఉపయోగం ఏమిటి?

నిరుద్యోగులకు కంటితుడుపు భృతులకన్నా

పని కల్పించడం అవసరం.

54. 2022 నాటికి, భారతదేశం 75వ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాన్ని జరుపుకొంటుంది. ప్రజలు వివిధ కార్యక్రమాలను వినియోగించుకోవడం కోసం ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు తరచుగా వెళ్లాల్సిన స్థితిలో మనం ఉండకూడదు. అన్ని ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు తమ ఇంటి ముంగిటికే వస్తున్నాయని, సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడం తమ హక్కు అని ప్రజలు భావించే పరిపాలనకు స్వాగతం పలకాలని మన ముఖ్యమంత్రిగారు భావిస్తున్నారు. ఈ లక్ష్య సాధన కోసం గ్రామ / వార్డు వాలంటీర్ల కార్యక్రమాన్ని ఈ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తుంది. ఇందులో గ్రామీణ ప్రాంతాలలో దాదాపు 2,00,000 మరియు పట్టణ ప్రాంతాలలో 81,000 ప్రజాస్ఫూర్తి కలిగిన యువ వాలంటీర్ల సేవలను వినియోగించుకుంటాము. ప్రతి 50-100 గృహాల సముదాయానికి ఈ సేవలను అందించడానికి, వాటిని ఒకే చోటకు సమీకరిస్తూ ఈ కార్యక్రమాన్ని 2019, ఆగస్టు 15వ తేదీ నుండి ప్రారంభిస్తాము. గ్రామ వాలంటీర్లు గ్రామాలలో రెండు లక్షలకు పైగా పట్టణ ప్రాంతాలలో 82వేలకు పైగా మొత్తంగా 2,83,000. గ్రామసచివాలయంలో 12,671, వార్డు సచివాలయంలో 3,710, మొత్తం కలిపితే 16,381 ఉద్యోగాలు.

55. అదే స్ఫూర్తితో, సంబంధిత యంత్రాంగాన్నంతటినీ గృహ పరివారాలకు దగ్గరగా తీసుకురావాలని ఈ ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. 10 మంది ఉద్యోగులతో సుమారు 2,000 మంది జనాభాకు గ్రామ సచివాలయాన్ని మరియు 5 మంది ఉద్యోగులతో సుమారు 5,000 మంది జనాభాకు వార్డు సచివాలయాన్ని నెలకొల్పడం ఈ దిశగా తీసుకున్న ఒక చర్య. దీనివల్ల గ్రామ సచివాలయంలో సుమారు 1,00,000 కొత్త ఉద్యోగాలు మరియు వార్డు సచివాలయంలో సుమారు 15,000 కొత్త ఉద్యోగాలు కల్పించవచ్చునని ఆశిస్తున్నాము. ఈ కార్యక్రమాన్ని మహాత్మాగాంధీ 150వ జన్మదినోత్సవం అయిన అక్టోబరు 2, 2019 తేదీన ప్రారంభిస్తాము. గాంధీజీ ప్రభావం మన దేశం, అలాగే ప్రపంచంపై శాశ్వతంగా కొనసాగేందుకు ఇది ఒక నివాళి.

ఈ సందర్భంగా గ్రామాలలోని ప్రజల పద్ధతి, వారి ఆశలు, వారి ఆసక్తి ఏ విధంగా ఉంటుందో నేను రెండు పర్యాయాలు గ్రామ సర్పంచ్ గా పనిచేసిన తరువాత తెలిసింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆశీస్సులతో నేను గత శాసనసభకు మొట్టమొదటగా ఎన్నికై వచ్చాను. నేను రెండు పర్యాయాలు గ్రామ సర్పంచ్ గా పనిచేసినపుడు గ్రామాలలో వాస్తవ పరిస్థితులెలా ఉన్నాయి, సేవల లభ్యత ఎలా ఉంది, పంచాయతీ బోర్డు ఎలా పనిచేస్తున్నది, పంచాయతీ బోర్డులో ఉన్న పనులకు ఏవిధమైన స్థామిత ఉన్నవారు ఉన్నారని తెలుసు కాబట్టి గ్రామ సచివాలయాలు స్థాపించబోతున్నాం. అవన్నీ చాలా ఉపయోగపడతాయని భావిస్తున్నాను.

పౌర సరఫరాలు

56. తక్కువ బరువు, తక్కువ నాణ్యత, తినడానికి వీలులేని సరుకులు, లీకేజీలు, సరుకులను బహిరంగ మార్కెట్‌లోకి రీసైకిల్ చేయడం వంటి అంశాలతో వ్యవస్థ ఇబ్బంది పడుతున్నదన్న విషయం ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ క్రింద సరుకులను కొనుగోలు చేసే ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు. ఈ సమస్యలను ఒక్కసారిగా పరిష్కరించేటట్లు చూడటానికి, మన ప్రభుత్వం డోర్ డెలివరీ వ్యవస్థను ప్రవేశపెడుతున్నది. అన్ని సరుకులు మంచి నాణ్యమైనవిగా ఉంటాయి. నూకలను వేరు చేసి, తొలగించి, మంచి నాణ్యమైన బియ్యాన్ని ప్యాకింగ్ చేసి గ్రామ / వార్డు వాలంటీర్ల ద్వారా ఇంటింటికి సరఫరా చేయడమవుతుంది. ఇందువల్ల హామీతో కూడిన నాణ్యమైన సరుకులను అందించడమే కాకుండా 'సార్వైక్స్' మరియు ఇతర గ్రేడింగ్ యంత్రాంగాల ద్వారా ప్యాకింగ్ దశలోనే నాణ్యతను తనిఖీ చేయడానికి వీలవుతుంది. ఈ కార్యక్రమం కోసం రూ. 3,750 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

మహిళా సంక్షేమం

“మహిళల పురోభివృద్ధిని కొలబద్దగా చేసుకొని మాత్రమే నేను ఏ సమాజ పురోగతినైనా అంచనా వేస్తాను”

... డాక్టర్ బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్.

57. మహిళల ఔన్నత్యమంతా వారి సంకల్పబలంతోనే ఉంది. జీవితంలో ఎదురయ్యే కష్టాలు, నష్టాలు, బాధలతో కుంగి కృశించి పోయే వారు కొందరైతే – ఆ సమస్యలు రాజేసిన అగ్నినే ఇంధనంగా మార్చుకొని రివ్వున ఆకాశంలోకి ఎగిరేవారు మరికొందరు. మహిళాభివృద్ధి ద్వారానే సుస్థిర మరియు సమ్మిళిత పరిపాలనను సాధించగలమని ఈ ప్రభుత్వం విశ్వసిస్తున్నది. ఈ దిశగా, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లోని స్వయం సహాయక బృందాల కోసం వైఎస్ఆర్ సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని ఈ ప్రభుత్వం అమలుచేస్తున్నది. ఈ ఆర్థిక సహాయం పరవతి ఖర్చును గణనీయంగా తగ్గించి, తిరిగి చెల్లింపును ప్రోత్సహిస్తుంది. తద్వారా ఆదాయకల్పన కార్యకలాపాలను చేపట్టడంతో లక్షలాది మంది మహిళలకు ఇది ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. ఇందుకొరకు రూ. 1,140 కోట్ల బడ్జెటు వ్యయంతో 6,32,254 గ్రామీణ స్వయం సహాయక బృందాలకు, 1,66,727 పట్టణ స్వయం సహాయక బృందాలకు ప్రయోజనం చేకూరుతుందని ఆశించడమయింది.

షెడ్యూల్లు కులాలు మరియు షెడ్యూల్లు తెగల ఉప-ప్రణాళిక

58. షెడ్యూల్లు కులాలు మరియు షెడ్యూల్లు తెగల వారు ప్రభుత్వం పట్ల వారి పూర్తి నమ్మకం మరియు విశ్వాసాన్ని ఉంచారు. వారి స్థిరమైన మద్దతుకు మా ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ వారి ఉన్నత ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా పనిచేస్తామని వాగ్దానం చేస్తున్నాం.

59. పారదర్శక విధానంలో ఎస్‌సి మరియు ఎస్‌టి ఉప-ప్రణాళికలను ఈ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వం పెడవ్యాల్డు కులాలు అంటే మాల, మాదిగ, రెల్లి మరియు ఇతర కమ్యూనిటీల కోసం కొత్త కార్పొరేషన్లు ఏర్పాటు చేస్తుంది. పెడవ్యాల్డు కులాల ఉప-ప్రణాళిక క్రింద, పెడవ్యాల్డు కులాల సంక్షేమం, అభివృద్ధి కోసం రూ. 15,000.86 కోట్ల మొత్తాన్ని ఈ ప్రభుత్వం కేటాయించింది. అదేవిధంగా, పెడవ్యాల్డు తెగల ఉప-ప్రణాళిక క్రింద రూ.4,988.53 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించింది. ఈ ప్రభుత్వం ఎస్‌సి, ఎస్‌టి సహోదరుల ఆకాంక్షలను నెరవేర్చి, అభివృద్ధిలో అంతరాలను సమర్థవంతంగా పూరించేటట్లు చూస్తుంది.

60. పాదయాత్రలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి అందిన విజ్ఞాపనననుసరించి 15.62 లక్షల ఎస్‌సి కుటుంబాలకు రూ. 348.65 కోట్లు, 4.78 లక్షల పెడవ్యాల్డు తెగల కుటుంబాలకు రూ.81.70 కోట్లు తగువిధంగా కేటాయిస్తూ పెడవ్యాల్డు కులాలు మరియు పెడవ్యాల్డు తెగలకు ఉచిత విద్యుత్తు యూనిట్ల సంఖ్యను బడ్జెటులో 100 నుండి 200కు పెంచాలని ప్రతిపాదించడమయింది.

61. పెడవ్యాల్డు తెగల వారిలో ఉన్నత విద్యను ప్రోత్సహించడానికి డా. వైఎస్‌ఆర్ గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం అభివృద్ధి కోసం రూ. 50 కోట్లు కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం

62. ఈ ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతుల సమగ్ర అభివృద్ధిని సాధించేందుకు కట్టుబడి ఉంది. ఇందుకోరకు, మేనిఫెస్టోలో వాగ్దానం చేసినట్లుగా ప్రభుత్వం బిసిల సంక్షేమం, అభివృద్ధికి సంబంధించిన కార్యకలాపాల నిమిత్తం రూ. 15,061 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించింది. బిసి కమీషన్‌ను మరింత సమర్థవంతంగా రూపొందించేందుకు పునర్నిర్మించాలని కూడా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది.

63. ఈ ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం రూ.10,000 మేరకు నాయీ-బ్రాహ్మణులు మరియు రజకులకు ఆదాయ మద్దతును ప్రవేశపెట్టాలని ప్రతిపాదిస్తున్నది. ఇది వారి యంత్రాలను ఆధునీకరించుకుని, అధిక ఆదాయాలను ఆర్జించేందుకు దోహదపడుతుంది. ఈ చర్య రూ.200 కోట్ల వ్యయంతో సుమారు 23,000 మంది నాయీ-బ్రాహ్మణులు మరియు సుమారు 1,92,000 మంది రజకులకు ప్రయోజనం చేకూర్చుతుందని ఆశించడమయింది. ఈ ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం రూ.100 కోట్ల కేటాయింపుతో దర్జీలకు రూ.10,000/-ల ఆదాయ మద్దతును ప్రవేశపెట్టాలని కూడా ప్రతిపాదిస్తున్నది.

64. అదేవిధంగా, ప్రతి చేనేతకారుని కుటుంబానికి రూ. 24,000/-లను సమకూర్చేందుకు కూడా మా ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ఇది, వారి పరికరాలను ఆధునీకరించుకొని మర మగ్గుల ఉత్పత్తులతో

పోటీపడేందుకు ఉపకరిస్తుంది. చేనేతకారులు గౌరవప్రదమైన ఆదాయాలను ఆర్జించడానికి అవసరమైన మార్కెటింగ్ సహాయాన్ని మరియు ఇతర సబ్సిడీలను కూడా మేము అందించడం జరుగుతుంది. ఈరోజు చేనేతకారులది ఒక ప్రత్యేకమైన పరిస్థితి. వారు తయారుచేసిన చేనేత వస్త్రాలు అమ్ముకోవడానికి ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. మగ్గం నేయడం తప్ప బయట పనులు వారికి చేతకావు. దీనిని గమనించి ముఖ్యమంత్రిగారు ధర్మవరంలో చేనేతకారులకు మద్దతుగా దీక్ష చేసి క్రమక్రమంగా రాష్ట్రంలో ప్రతి ఊరిలో చేనేతకారులను గుర్తించి వారికోసం ప్రత్యేకంగా రూపొందించిన కార్యక్రమమని తెలియజేస్తున్నాను.

65. మేనిఫెస్టోలో వాగ్దానం చేసినట్లుగా, వెనుకబడిన తరగతుల కోసం ప్రభుత్వం 139 ప్రత్యేక కార్పొరేషన్లను ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఈ కార్పొరేషన్లు వివిధ బిసి ఉప-సామాజిక వర్గాలకు చెందిన ప్రజల అభివృద్ధికి సహాయం అందిస్తాయి. పారదర్శకత మరియు జవాబుదారీతనాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రస్తుతం ఉన్న కార్పొరేషన్లను పునరుద్ధరిస్తాము. సవివరంగా లెక్కించిన తరువాత, వైఎస్ఆర్ చేయూత పథకాన్ని ఈ కార్పొరేషన్ల ద్వారా వచ్చే సంవత్సరం నుండి ప్రారంభిస్తాం.

మైనారిటీ సంక్షేమం

66. ఈ ప్రభుత్వం వక్స్ బోర్డుకు చెందిన స్థిర, చరాస్తుల సర్వే నిర్వహించి, అట్టి ఆస్తులను మైనారిటీ సామాజిక వర్గానికి చెందిన ప్రజల అభ్యున్నతికి ఉపయోగించేలా చూడటానికి స్థిరాస్తుల రికార్డులను డిజిటలైజ్ చేస్తుంది.

67. ఇమామ్ల గౌరవ వేతనాన్ని నెలకు రూ. 10,000/- లకు మరియు మౌజామ్ల గౌరవ వేతనాన్ని నెలకు రూ.5,000/- లకు పెంచాలని ప్రతిపాదించడమయింది. అదే విధంగా పాస్టర్లకు నెలకు రూ. 5,000/- ల గౌరవ వేతనాన్ని కల్పించాలని కూడా ప్రతిపాదించడమయింది.

68. బడ్జెట్‌లో చేర్చిన వివిధ పథకాల క్రింద మైనారిటీల సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి కోసం రూ. 2,106 కోట్ల మొత్తాన్ని సమకూర్చాలని ప్రతిపాదించడమయింది.

69. బిసి, ఎస్సి, ఎస్టి మరియు మైనారిటీ సామాజిక వర్గాల రాజకీయ అభ్యున్నతి కోసం దేవాలయాల బ్రష్ట్ బోర్డులు, మార్కెట్ యార్డ్ కమిటీలు, కార్పొరేషన్లు మున్నగువంటి నామినేటెడ్ పోస్టుల విషయంలో 50 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించేందుకు ఒక బిల్లు తీసుకురావాలని ఈ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. వారి ఆర్థిక ఔన్నత్యం కోసం అన్ని నామినేటెడ్ మరియు కాంట్రాక్టు పనులలో 50 శాతం రిజర్వేషన్లు ఉంటుంది.

కాపు సంక్షేమం

70. మేనిఫెస్టో వాగ్దానం ప్రకారం, కాపు సామాజికవర్గ సంక్షేమం మరియు అభివృద్ధి కోసం నేను రూ.2,000 కోట్లు కేటాయింపును ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

బ్రాహ్మణ సంక్షేమం

71. బ్రాహ్మణుల సంక్షేమం కోసం బ్రాహ్మణుల కార్పొరేషనుకు నేను రూ.100 కోట్ల మొత్తం కేటాయింపును ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అంతేగాక, దేవాలయాల నిర్వహణకు తగినన్ని నిధులు లేని అనేక హిందూ దేవాలయాలు ఉన్నాయి. 2000 వరకు జనాభా కలిగిన ప్రతి పంచాయతీకి రూ.30,000 లతోనూ, 5000 వరకు జనాభా కలిగిన ప్రతి పంచాయతీకి రూ. 60,000 లతోనూ, 10,000 వరకు జనాభా కలిగిన ప్రతి పంచాయతీకి రూ.90,000 లతోనూ, 10,000 లకు మించి జనాభా ఉన్న ప్రతి పంచాయతీకి రూ.1,20,000 లతోనూ దూప, ధీప, నైవేధ్యం కల్పించేందుకు రూ.234 కోట్లు కేటాయింపుకు నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వైఎస్ఆర్ బీమా

72. వైఎస్ఆర్ బీమా పథకం క్రింద 18 నుండి 60 సంవత్సరాల మధ్య గల ఎవరేని వ్యక్తి సహజంగా మరణించినట్లయితే, ఆ కుటుంబానికి రూ. 1 లక్ష సహాయం అందించాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. బిసి, ముస్లిం, క్రిస్టియన్ సామాజిక వర్గాలకు చెందిన వారితో సహా ఎవరైనా వ్యక్తి ప్రమాదవశాత్తు మరణించిన సందర్భంలో ఆ కుటుంబానికి రూ.5,00,000ల సహాయాన్ని అందిస్తాము. వైఎస్ఆర్ బీమా పథకం కోసం రూ. 404.02 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

వైఎస్ఆర్ పింఛను కానుక

73. పాదయాత్ర సమయంలో, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పెన్షనర్లు ఎదుర్కొంటున్న దురవస్థను చూశారు. వారు రూ. 1,000/- ల స్వల్ప పింఛను పొందుతున్నారు. ఈ మొత్తం గౌరవప్రద జీవనాన్ని సాగించడానికి సరిపోదు. అవ్వ, తాతల మనవడిగా మన ముఖ్యమంత్రిగారు పింఛను మొత్తాన్ని రూ. 2,250/- లకు పెంచుతూ, దానిని నాల్గవ సంవత్సరం నాటికి రూ.3,000/- లకు పెంచేలా రోడ్ మ్యాప్ను పొందుపరుస్తూ తన మొదటి ఫైలుపై సంతకం చేశారు. అంతేగాక, ఈ ప్రభుత్వం వయో పరిమితిని 65 నుండి 60 సంవత్సరాలకు తగ్గించింది. సంతృప్త స్థాయి ప్రాతిపదికన పింఛనను అందించాలని నిర్ణయించింది. ఈ పెంపుదల వల్ల అన్ని కేటగిరీలలో సుమారు 65 లక్షల మంది పింఛనుదారులు - అనగా 24 లక్షల మంది వయోవృద్ధులు, సుమారు 20 లక్షల మంది వితంతువులు, 6.3 లక్షల మంది దివ్యాంగులు, 1 లక్ష మంది నేతకారులు, 27,000 మంది కల్లుగీత కార్మికులు లబ్ధిపొందుతారు. డయాలసిస్ రోగుల కోసం పింఛనును నెల ఒక్కొక్కటికి రూ. 10,000 లకు పెంచడమయింది. ఈ కార్యక్రమం కోసం రూ. 15,746.58 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇక్కడ ఒక విషయం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. గత ప్రభుత్వానికి, ప్రస్తుత ప్రభుత్వానికి

పింఛన్ల కేటాయింపులో చూస్తే మూడింతలు అవుతుంది. ఇంతకు ముందు పింఛన్లకు రూ.5000కోట్లు అయితే ప్రస్తుతం రూ.15000కోట్లకు అంటే మూడింతలు అయిందని ఒకసారి గమనించాలని కోరుతున్నాను.

వైఎస్ఆర్ ఆసరా

74. నవరత్నాలు అమలులో భాగంగా వైఎస్ఆర్ ఆసరా ద్వారా 2019, ఏప్రిల్ 11 వరకు రూ. 27,168 కోట్లు మిగిలిన బ్యాంకు రుణ మొత్తాన్ని వచ్చే సంవత్సరం నుండి ప్రారంభించి నాలుగు వాయిదాలలో రీయింబర్స్ చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది.

వైఎస్ఆర్ చేయూత

75. ఎస్సి, ఎస్టి, బిసి, అల్పసంఖ్యాకవర్గాలు మరియు ఇతర సంక్షేమ ఆర్థిక సంస్థలను సమీక్షించి ఈ సంవత్సరం పునరుద్ధరించాలని ప్రతిపాదించడమయింది. పునరుద్ధరించిన తరువాత ఈ సంస్థలు లబ్ధిదారుల గుర్తింపును ఈ సంవత్సరంలోనే చేపట్టడం జరుగుతుంది. సంత్సృష్ట స్థాయిని చేరుకోవడానికి గ్రామ / వార్డు వాలంటీర్ల సహాయంతో సంబంధిత కార్పొరేషన్ల ద్వారా దీనిని అమలు చేయడమవుతుంది. ఎస్సి / ఎస్టి / బిసి మరియు అల్పసంఖ్యాక సోదరీమణులు వచ్చే సంవత్సరం నుండి ప్రయోజనాలను పొందుతారు. ఇంకొక విషయం మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందించే పథకాలు ఎటువంటి బేధం లేకుండా, పక్షపాతం లేకుండా శాచ్యరేషన్ విధానంలో తీసుకోబోతున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

వైఎస్ఆర్ కళ్యాణ కానుక

76. వైఎస్ఆర్ కళ్యాణ కానుక ద్వారా బిసి కులాలకు చెందిన వధువులకు సహాయం అందించడం కోసం వారికి రూ. 50,000/-లు వివాహ కానుక ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశించింది. తద్వారా, 2019-20 సంవత్సర కాలంలో 75,000 మంది బిసి వధువులు ప్రయోజనం పొందుతారు. అదేవిధంగా ఎస్సి, ఎస్టి కులాలకు చెందిన వధువుల కోసం 2019-20 లో 28,568 మంది ఎస్సి వధువులు మరియు 4,290 మంది ఎస్టి వధువులు, 20,000 మంది అల్పసంఖ్యాక వర్గాల వధువులకు ప్రయోజనం కల్పిస్తూ రూ. 1,00,000/- ల కళ్యాణ కానుక ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

ఇతర సంక్షేమ పథకాలు

77. టెక్నాలజీ ఆధారిత అంతరాలు, సాంప్రదాయ వృత్తులకు ప్రమాదకరం. ఆటో రిక్షాలు, ట్యాక్సీలను సొంతంగా కలిగి ఉన్న డ్రైవర్లు 'ఓలా' మరియు 'ఉబర్' వంటి యాప్ ఆధారిత మోబిలిటీ అగ్రిగేటర్ నిర్వాహకులతో పోటీపడలేకపోతున్నారు. బీమా, ఫిట్నెస్, మరమ్మత్తులు మరియు ఇతర అవసరాల నిమిత్తం అయ్యే వ్యయాన్ని భరించడానికి ఏడాదికి రూ.10,000/- లను సహాయం

చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం ముందుకువస్తుంది. సొంత ఆటోలు, ట్యాక్సీ డ్రైవర్ల ప్రయోజనం కోసం బడ్జెటులో రూ.400 కోట్లు కేటాయించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

78. ఈ ప్రభుత్వం న్యాయవాదులకు ప్రాక్టీసు మొదటి మూడు సంవత్సరాల కాలంలో రూ.5,000/-ల నెలవారీ స్టయిఫెండును సమకూర్చడానికి ప్రతిపాదిస్తున్నది. దీనికోసం, 2019-20లో 10 కోట్ల రూపాయల కేటాయింపును ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అంతేగాక, 100కోట్ల రూపాయలతో న్యాయవాదుల సంక్షేమం కోసం బ్రస్టును ఏర్పాటు చేయాలని కూడా ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

అగ్రిగోల్డ్

79. అగ్రిగోల్డ్ కంపెనీలు ప్రజల నుండి అధిక వడ్డీ రేటును లేదా దానికి బదులుగా భూమిని రిజిస్టరు చేస్తామనే వాగ్దానంతో డిపాజిట్లను సేకరించాయి. అయితే, కంపెనీలు డిపాజిట్లను చెల్లించడం గానీ లేదా ఏదేని భూమిని డిపాజిట్ల పేరిట రిజిస్టరు చేయడం గానీ జరగలేదు. ఇది తమ జీవనకాల పొదుపులను కోల్పోయిన లక్షలాది మంది డిపాజిటర్లలో తీవ్రమైన దుఃఖాన్ని, భయాన్ని కల్పించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అగ్రిగోల్డ్ స్కామ్‌లో దాదాపు 11.5 లక్షల మంది బాధితులు ఉన్నారు. వారికి మద్దతునివ్వవలసిన సమయం మించిపోయింది. ప్రభుత్వం అగ్రిగోల్డ్‌కు సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కరించాల్సి ఉంది. అందువల్ల, దీని కోసం రూ. 1,150 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించడానికి ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

జలయజ్ఞం

80. కృష్ణా, గోదావరి ఆయకట్టులను స్థిరీకరించడం, రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతాలను 'హరితాంధ్రప్రదేశ్' గా తీర్చిదిద్దడం స్వర్గీయ డా. వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి దార్శనికత. ఆయన కలను సాకారం చేయడానికి వీలుగా పోలవరం ప్రాజెక్టును జూన్ 2021 నాటికి అత్యధిక ప్రాధాన్యతతో పూర్తి చేయడానికి మరియు తగిన బడ్జెట్‌ను అందించడానికి ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. మానవతా దృక్పథంతో ప్రాజెక్టు ప్రభావిత కుటుంబాలకు పునఃపరిష్కారం మరియు పునరావాసాన్ని పూర్తి చేయడానికి అన్ని చర్యలను తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

81. ఒక సంవత్సర కాలంలో పూల సుబ్బయ్య వెలిగొండ ప్రాజెక్టు సొరంగం - 1 ని పూర్తి చేసేందుకు ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. దీనివల్ల 1.19 లక్షల ఎకరాలకు నీటిని అందించవచ్చు. మిగిలిన ఆయకట్టు ఏర్పాటు చేయడానికి 2 సంవత్సరాల కాలం లోపుగా సొరంగం-2 మరియు 2వ దశను పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది.

82. అవుకు సొరంగాన్ని పూర్తి చేస్తూ ఒక సంవత్సరంలో గాలేరు-నగరి సుజల స్రవంతి ప్రాజెక్టు 1వ దశను పూర్తి చేసేందుకు, గండికోట రిజర్వాయరులో నీటి నిల్వ మరియు కడప జిల్లాలోని ఆయకట్టుదారులకు నీటి సరఫరాకు ప్రభుత్వం అన్ని రకాల చర్యలను తీసుకుంటుంది. అదేవిధంగా, కర్నూలు మరియు అనంతపురము జిల్లాలోని 1.98 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీటిని కల్పించేందుకు హంద్రీ-నీవా సుజల స్రవంతి 1వ దశను పూర్తి చేసేందుకు ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలను తీసుకుంటుంది. తదుపరి, అనంతపురము మరియు చిత్తూరు జిల్లాలోని ప్రస్తుతమున్న చెరువులను నింపేందుకు ఒక నిర్ణీత కాలావధి విధానంలో 2వ దశను పూర్తి చేయడమవుతుంది.

83. వెనుకబడిన జిల్లాలయిన శ్రీకాకుళం, విజయనగరం మరియు విశాఖపట్నం జిల్లాలలో సత్వర సాగునీటి సౌకర్యాలను కల్పించడానికి వంశధార ప్రాజెక్టు మరియు సర్దార్ గౌతు లచ్చన్న తోటపల్లి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలని కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

84. సాగునీటి ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడంతోపాటుగా రాష్ట్రంలోని సరస్సులు మరియు చెరువులను పునరుద్ధరించడానికి ఈ ప్రభుత్వం చర్యలను తీసుకుంటుంది.

85. 2019-20 సంవత్సరంలో సాగునీటి ప్రాజెక్టుల కొరకు రూ.13,139.13 కోట్ల బడ్జెటును ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

పరిశ్రమ, మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఉద్యోగాలు

86. ముఖ్యంగా, ప్రత్యేక పారిశ్రామిక ప్రోత్సాహకాల ద్వారా ఉద్యోగ కల్పనే ముఖ్యోద్దేశంగా ప్రత్యేక హోదా సాధించాలనే కృత నిశ్చయంతో మా ప్రభుత్వం ఉంది. ప్రత్యేక హోదా లేకుండా కూడా, పారిశ్రామిక మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి ద్వారా ఉద్యోగ కల్పనకు ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహకాలను వినియోగించుకునే పరిశ్రమలలో స్థానిక యువతకు 75 శాతం రిజర్వేషన్ సమకూర్చడానికి బిల్లును తీసుకువచ్చే ప్రక్రియలో ఉంది.

87. సులభతర వ్యాపార నిర్వహణలో మాత్రమే కాకుండా, వ్యయ ప్రభావక వ్యాపార నిర్వహణకు కూడా మేము ఉత్తమ రాష్ట్రంగా ఉండేందుకు ఈ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుంది. ఎంఎస్ఎంఇలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధతో, పరిశ్రమలన్నింటి కొరకు ప్రభుత్వం అవసరమైన నిబంధనలను మరియు ప్రక్రియలను సరళీకృతం చేస్తుంది. క్రొత్త యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి అవసరమైన సదుపాయాల కల్పననూ అలాగే ప్రస్తుతం ఉన్న యూనిట్లను పునరుద్ధరించడానికి సహాయాన్ని అందించాలని కూడా ప్రభుత్వం యోచిస్తుంది.

88. మన రాష్ట్రం ఒక క్రొత్త రాష్ట్రం, అభివృద్ధి కొరకు నిస్తూత మౌలిక సదుపాయాలు అవసరం. గత ప్రభుత్వం, ఎటువంటి అవసరమైన పునాదులు లేకుండానే గాలిలో అనేక కోటలను నిర్మించింది. మన ఇంధన ఉపయోగితాల పనితీరు దేశంలోనే అత్యుత్తమమైనదని మనకు చెప్పారు. ఆర్థిక స్థితిగతుల కారణంగా ఎన్టీపిసి నుండి విద్యుత్ సరఫరాను కోల్పోయే ప్రమాదం ఉన్న రెండు రాష్ట్రాలలో ఒకటిగా మనము ఉన్నామని, మన ఇంధన సంస్థలు ఇంతటి తీవ్ర ఇబ్బందుల్లో ఉన్నాయని మేము ఇటీవలే తెలుసుకొని దిగ్భ్రాంతి చెందాం. ఇంధన రంగం ఒక్కడానిలోనే మేము గత ప్రభుత్వం నుండి రూ. 20,000 కోట్ల రుణాన్ని వారసత్వంగా పొందాం.

89. లోపభూయిష్ట పాలన వల్ల విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలలో గత ప్రభుత్వం రూ.2,000 కోట్లకుపైగా అధికంగా చెల్లించింది. యూనిట్ ఒక్కంటికి సాధారణ ధర్మల్ విద్యుత్ ఒక్కో యూనిట్ కొనుగోలు రేటు రూ.4.2 (యూనిట్ ఒక్కంటికి అస్థిర రూ.3.1లు మరియు నిర్ణీత రూ.1.1లుగా నిర్ణయించడమైంది) పవన విద్యుత్కు యూనిట్ ఒక్కంటికి రూ.5.9 (యూనిట్ ఒక్కంటికి అస్థిర రూ.4.8లు మరియు నిర్ణీత రూ.1.1లుగా నిర్ణయించడమైంది) సౌర విద్యుత్కు యూనిట్ ఒక్కంటికి అత్యధిక రేటు రూ.7.1గా (యూనిట్ ఒక్కంటికి అస్థిర రూ.6లు మరియు నిర్ణీత రూ.1.1లుగా నిర్ణయించడమైంది) ఉంది. పునర్వినియోగ వనరుల నుండి ఇంధన ఆవశ్యకతను పొందవలసిన ప్రమాణం 5శాతంగా ఉండగా, అధిక వ్యయ పునర్వినియోగ వనరుల నుండి గత ప్రభుత్వం సుమారు

20 శాతాన్ని తీసుకుంది. ఇది మొత్తంగా 8,000 మెగావాట్స్‌కు చేరింది. అయిదు శాతం ఉండాల్సిన సమయంలో 20 శాతం తీసుకుంది. దానివలన సంవత్సరానికి రూ.2000 కోట్లు ప్రజలపై భారం పడుతుంది. థర్మల్ ప్రాజెక్టులు త్వరగా పూర్తి చేయాల్సిన అవసరముంది. ఈ ప్రభుత్వం పునర్వినియోగ వనరుల నుండి విద్యుత్తును పొందడాన్ని వ్యతిరేకించడం లేదు. దీనిని వివేకవంతమైన మరియు అర్థవంతమైన విధానంలో చేపట్టాలని చెబుతున్నాం. రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ తప్పు అని అనడంలేదు. The cost that we are paying for the renewable energy to the ratio of how much we actually ought to purchase now during this year అని నేను చెబుతున్నాను.

90. అయితే, మన మౌలిక సదుపాయాల మెరుగుదలపై ప్రభుత్వం దృష్టి పెడుతున్నది. కాబట్టి విద్యుత్ అంతరాయాలు ఉండవు మరియు రహదారులు గుంతలు లేకుండా ఉంటాయి. వ్యక్తిగత మరియు వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం రవాణా వ్యయాన్ని తగ్గించడం మరియు రోడ్లు, రైలు, వాయు మరియు నీటి మార్గాల ద్వారా అన్ని మండలాలు మరియు జిల్లాలలోని అన్ని ప్రధాన గమ్యస్థానాల మధ్య నిరంతర అనుసంధానాన్ని కల్పించడం మా ప్రయత్నంగా ఉంది.

91. అమరావతి రాజధాని నగరం కోసం బడ్జెటులో రూ.500 కోట్లను కేటాయించాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది.

92. 2014, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టంలో మరియు ఎన్నికల వాగ్దానంలో కడపలో స్టేట్ ప్లాంట్‌ను ఏర్పాటు చేస్తామని రాష్ట్రానికి హామీ ఇవ్వడమైంది. గత ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు కోసం శంకుస్థాపన చేసింది. అయితే, ఈ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఎటువంటి పురోగతి లేదు. దీర్ఘకాలంగా పెండింగులో ఉన్న రాయలసీమ ప్రాంత డిమాండును నెరవేర్చేందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సంవత్సరం కడప స్టేట్ ప్లాంట్‌కు శంకుస్థాపన చేస్తారు. కడప స్టేట్ ప్లాంట్ కోసం ఈ బడ్జెటులో మొదట రూ.250 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

ఉద్యోగుల సంక్షేమం

93. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మన ఉద్యోగుల సంక్షేమానికి కట్టుబడి ఉన్నారు. 2019, జూలై నుండి ఉద్యోగులకు 27 శాతం మధ్యంతర భృతిని ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ప్రభుత్వ శాఖలలో పని చేస్తున్న కాంట్రాక్టు ఉద్యోగుల సర్వీసు క్రమబద్ధీకరణ విషయాన్ని మరియు అనుబంధ విషయాలను అధ్యయనం చేసేందుకు మంత్రుల బృందాన్ని ఏర్పాటు చేయడమైంది. CPS నుండి పాత పింఛను పథకానికి మారేందుకు విధివిధానాలను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. ఏపీఎస్ఆర్‌టిసిని ప్రభుత్వంలో విలీనం చేయడం గురించి వివిధ అంశాలను వివరంగా అధ్యయనం చేసేందుకు కమిటీని

నిర్మాణాలు చేయడమైంది. అవుట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగుల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం వివిధ చర్యలను యోచిస్తున్నది.

94. రెగ్యులర్ ఉద్యోగులుగా నియమించబడనప్పటికీ, దిగువ స్థాయిలలో సేవలను అందించే అనేక మంది ఇతర ఉద్యోగులు కూడా ఉన్నారు. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వారి సంక్షేమాన్ని చూసేందుకు కట్టుబడి ఉన్నారు. ఆ ప్రకారంగా, ఈ నిర్ణయాలన్నీ కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మొదటి కేబినెట్ సమావేశంలోనే తీసుకున్నారని తెలియజేస్తున్నాను.

ఎ. ఆశా వర్షర్లకు నెలకు రూ.3,000/- నుండి రూ.10,000/- లకు.

బి. గిరిజన సామాజిక ఆరోగ్య కార్యకర్తలకు నెలకు రూ.400/- నుండి రూ.4,000/- లకు.

సి. మునిసిపల్ అవుట్ సోర్సింగ్ పబ్లిక్ హెల్త్ వర్షర్లకు నెలకు రూ.12,000/-ల నుండి రూ.18,000/- లకు.

డి. సెర్ప్ గ్రామ వ్యవస్థ సహాయకుడు మరియు మెప్పా రిసోర్స్ పర్సన్‌కు నెలకు రూ.5,000/-ల నుండి రూ.10,000/- లకు.

ఇ. హోం గార్డులకు నెలకు రూ.18,000/- ల నుండి రూ.21,300/- లకు

ఎఫ్. మధ్యాహ్న భోజన పథకం కార్మికులకు రూ.1,000/- నుండి రూ.3,000/- లకు

జి. అంగన్‌వాడీ వర్షర్లకు నెలకు రూ.10,500/- నుండి రూ.11,500/- లకు

హెచ్. అంగన్‌వాడీ హెల్పర్లకు నెలకు రూ.6,000/- నుండి రూ.7,000/-లకు పారితోషికాలను పెంచడం జరిగింది.

95. పెంచిన పారితోషికం సుమారు 3.17 లక్షల మందికి ప్రయోజనం చేకూర్చుతుంది. వారి జీవన ప్రమాణాన్ని పెంచుకుని, వారి మనోబలాన్ని పటిష్టపరచుకోవడానికి వీలుకలుగుతుంది. ఇది ఉత్తమ సేవల నిర్వహణకు దారితీస్తుంది. దీనికి అదనంగా, వారి ఇబ్బందులను పరిష్కరించడానికి, పారితోషికం చెల్లింపులో జాప్యం కావడానికి సంబంధించిన అంశాలను పరిష్కరించేందుకు, నెలలో ఒక రోజు కేటాయించాలని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లా కలెక్టర్లందరినీ ఆదేశించారు.

మద్యపాన నిషేధం

96. మద్యపాన వినియోగం అనేది సామాజిక బెడదగాను, సమాజాన్ని దెబ్బతీసే విధంగానూ ఉన్నందున దశలవారీగా మద్యపాన నిషేధాన్ని చేపడతామని మేము వాగ్దానం చేశాం. మద్యపానం వలన మహిళలు మరియు చిన్న పిల్లలు బాగా ప్రభావితమవుతున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం మొదటి చర్యగా, బెల్టు

షాపులపై కఠినమైన చర్యను తీసుకోవడాన్ని ప్రారంభించింది. తర్వాత చర్యగా డీలర్ యాజమాన్యంలోని దుకాణాలను ప్రభుత్వ యాజమాన్య దుకాణాలుగా మార్పు చేయుచున్నాము. తద్వారా అమ్మకం మరియు వినియోగంపై పూర్తి నియంత్రణను కలిగివుంటాం. ఈ విధానం మధ్యపాన నిషేధానికి మార్గాన్ని ఏర్పరుస్తుంది మరియు ఉన్నత స్థాయి పరిమిత ప్రదేశాలకు మాత్రమే మద్యాన్ని పరిమితం చేయాలనే మా అంతిమ లక్ష్యాన్ని సాధించేందుకు దోహదపడుతుంది.

పరిపాలన

ప్రియ: ప్రజానాం దాతైవ,

న పునః ద్రవిణేశ్వర:

అంటే,

ఎన్ని నీళ్లున్నా ఏం లాభం? ఎవరూ సముద్రాన్ని ఇష్టపడరు.

కాసిన్ని చినుకులు చిలకరించినా సరే, మేఘన్నే కోరుకుంటారు.

97. ప్రస్తుతం రాష్ట్రమంతటా బాధితులు చెప్పకోలేని ఇబ్బందికి దారితీసే ఎన్ని భూ వివాదాలు ఉన్నాయనే విషయం అందరికీ తెలుసు. ప్రస్తుతం ఉన్న సర్వే రికార్డులు చాలా పాతవి. 1880 నుండి 1910 మరియు 1960 నుండి 1980ల మధ్యకాలంలో నిర్వహించిన సర్వేల సమయంలో తయారు చేసినవి. రికార్డుల కంప్యూటరీకరణతోపాటుగా తీసుకున్న అనేక చర్యలు, కృషి ఫలితంగా స్పష్టమైన, ఖచ్చితమైన భూ హక్కు పత్రాలు సృష్టించబడుతున్నాయి. రికార్డులను ఇంకా తాజాపరచలేదు. వాస్తవికతను ప్రతిబింబించడం లేదు. తగురీతిలో విషయపరంగా మరియు రేఖాత్మకంగా అనుసంధానించబడిన రికార్డు లేదు. ఇబ్బందులు లేని భూ రికార్డులను అందించే ఏకగవాక్ష వ్యవస్థ లేదు.

ఎంత భూమి ఉన్నా ఎవరికి ఏమి అవసరం ఉంటుంది? పేదవారికున్న ఎకరం, రెండేకరాల భూమికి సరైన పత్రాలున్నాయా-లేవా? సరైన టైటిల్ డీడ్స్ ఉన్నాయా-లేవా అని ఎవరైనా ఆలోచిస్తారు. కంప్యూటరైజేషన్ పేరుమీద రాష్ట్రంలో భూరికార్డులు చాలా అస్తవ్యస్తంగా తయారయ్యాయి. కంప్యూటరైజేషన్‌లో భాగంగా ఎవరంటే వారు 1బిలో వారి పేర్లు ఎక్కించుకొని ఒకరి భూమిపై మరొకరు రికార్డులు సృష్టించుకొని అమ్ముకున్న తరువాత కోర్టులకు వివాదం చేరడంతో సబ్-జుడిస్ కావడంతో లక్షలాది మంది ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దానిని రీసర్వే చేసి శానిటైజ్ చేసేందుకు ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది.

98. రాష్ట్రంలోని ప్రతి భూభాగం యొక్క అన్ని అంశాలను సమగ్రపరచడం ద్వారా భూమి రికార్డులను తాజాపరచడం మరియు నవీకరించడం, రియల్ టైం సింగిల్ సోర్స్ ఆఫ్ ట్రూత్‌ను నిర్వహించడం

అవసరంగా ఉంది. సవివర భూ సర్వేను చేపట్టాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. అన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు ఇప్పుడు వినియోగిస్తున్నట్టి, నిరంతరంగా నిర్వహించు సూచిక కేంద్రం (సిఓఆర్ఎస్), సాంకేతికతను ప్రవేశపెట్టాలని ప్రతిపాదించడమైనది. ఈ సాంకేతికతను వినియోగిస్తూ, భూమి భాగాల జియో-కో-ఆర్డినేట్లు ఏ సమయంలోనైనా నమోదు చేయబడవచ్చు. భవిష్యత్తులో ప్రతి వ్యక్తిగత భూ యజమాని జియో-కోడ్స్ ఉపయోగిస్తూ అతని/ఆమె భూమిని సొంతంగా గుర్తించగలుగుతారు. తిరిగి సర్వే చేస్తూ భూమి రికార్డులు నూటికి నూరు శాతం సరిగా ఉంచడానికి గ్రామ సచివాలయంలో గ్రామ సర్వేయరును నియమించాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది మరియు ఆ తర్వాత, గ్రామ స్థాయిలో మాత్రమే భూ సంబంధిత సమస్యలను పరిష్కరించడమవుతుంది.

99. మన రాష్ట్రంలో ఇల్లు లేదా ఒక భవనం నిర్మించాలని ప్రయత్నించే ప్రతి పౌరుడు ఇసుక త్రవ్వకంలో తీవ్ర అవినీతి తాకిడిని ఎదుర్కోవడం జరిగింది. ఈ పరిస్థితిని పూర్తిగా మార్చేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటున్నది. మేము ఒక కొత్త విధానాన్ని అమలు చేస్తాం. ఇందులో ఒక బటన్ నొక్కగానే ఆన్లైన్లో అవసరార్థమైన పౌరులందరికీ ఇసుక లభ్యంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వ ఏజన్సీలు మాత్రమే ఇసుకను విక్రయించడం జరుగుతుంది. అవినీతి లేకుండా చూస్తూనే పర్యావరణ పరిరక్షణతోపాటు పౌరుల అవసరాలను తీర్చడానికి ఈ విధానం ఉపకరిస్తుంది.

100. మన ప్రభుత్వంలో జవాబుదారీతనం మరియు పారదర్శకతలో సమూల మార్పును తీసుకురావాలని మేము భావిస్తున్నాం. అందుచేత, ఒక హైకోర్టు న్యాయమూర్తి నేతృత్వంలో మేము జ్యూడీషియల్ కమీషన్ ఏర్పాటు చేస్తాం. మేము మునుపటి భారీ కాంట్రాక్టుల విషయంలో రివర్స్ టెండరింగ్ ప్రక్రియను చేపట్టడం కూడా జరుగుతుంది. అందువల్ల వాటి యధార్థ విలువను పొందడం జరుగుతుంది. అన్ని ప్రాజెక్టుల అమలు కోసం కాంట్రాక్టులను, టెండర్లను కమీషన్ ఆమోదించిన తరువాతే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. కమీషన్ ప్రస్తుతం ఉన్న టెండరింగ్ ప్రక్రియను కూడా సమీక్షించి, అవినీతిని నిర్మూలించి, ప్రక్రియలో పారదర్శకత ఉండేలా చూడటానికి సంస్కరణలను సిఫారసు చేస్తుంది. మునుపటి ప్రభుత్వ ఉల్లంఘనల వల్ల అననుకూల ఆర్థిక స్థితికి చేరుకున్న మన రాష్ట్రానికి ఈ చర్యలన్నీ చాలా అవసరం. పాదుపులను, అభివృద్ధి కార్యకలాపాలను చేపట్టడం కోసం ఉపయోగించుకోవచ్చు.

ఆర్థిక ఖాతాలు మరియు అంచనాలు

101. **2017-18 ఖాతాలు :** ఆండ్రప్రదేశ్ అకౌంటెంట్ జనరల్ ఖరారు చేసిన ఆర్థిక ఖాతాలు 2017-18 సంవత్సరానికి రూ.16,151.68 కోట్ల రెవెన్యూ లోటును, రూ.32,372.57 కోట్ల ద్రవ్య లోటును చూపుతున్నాయి. 2017-18 సంవత్సరానికి రెవెన్యూ లోటు మరియు ద్రవ్య లోటు వరుసగా జిఎస్డిపిలో 2.01 శాతం మరియు 4.03 శాతంగా ఉన్నాయి.

102. **2018-19 సవరించిన అంచనాలు :** రెవెన్యూ వ్యయానికి సంబంధించి సవరించిన అంచనా రూ.1,26,339.05 కోట్లు. మూలధన వ్యయం రూ.20,398.15 కోట్లు. 2018-19 సంవత్సరానికి రెవెన్యూ లోటును రూ.11,654.91 కోట్లుగా అంచనా వేయడమైంది. ఇదే కాలానికి ద్రవ్య లోటును రూ.33,619.00 కోట్లుగా అంచనా వేయడమైంది. ఇవి జిఎస్ డిపిలో వరుసగా 1.25 శాతం మరియు 3.62 శాతంగా ఉన్నాయి.

103. **2019-20 బడ్జెట్ అంచనాలు :** 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.2,27,974.99 కోట్ల వ్యయాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. అంచనా వేసిన రెవెన్యూ వ్యయం రూ.1,80,475.94 కోట్లు. అంచనా వేసిన మూలధన వ్యయం రూ.32,293.39 కోట్లు. ఇందులో పబ్లిక్ రుణం అసలు తిరిగి చెల్లింపు నిమిత్తం రూ.8,994 కోట్లు చేరి ఉన్నాయి. 2018-19 బడ్జెట్ అంచనాల కంటే 2019-20 బడ్జెట్ అంచనాలలో సుమారు 19.32 శాతం పెరుగుదల ఉంది. 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రెవెన్యూ వ్యయం సుమారు 20.10 శాతం పెరుగుతుందని, మూలధన వ్యయం సుమారు 12.60 శాతం పెరుగుతుందని అంచనా వేయడమైంది. అంచనా వేసిన రెవెన్యూ లోటు సుమారు రూ.1,778.52 కోట్లు. ద్రవ్య లోటు సుమారు రూ.35,260.58 కోట్లుగా అంచనా వేయడమైంది. ద్రవ్య లోటు జిఎస్ డిపిలో సుమారు 3.30 శాతం. రెవెన్యూ లోటు జిఎస్ డిపిలో సుమారు రూ.0.17 శాతంగా ఉంటుంది.

తుది పలుకులు

104. ఈ ప్రభుత్వ లక్ష్యం చాణుక్కుని 'చతుర్విధ వికాసాల' మాదిరిగా ఉంటుంది. అవేవంటే..

‘అనుకున్న లక్ష్యాన్ని సాధించడం.

సాధించినదాన్ని సుస్థిర పర్చుకోవడం.

సుస్థిర పరచినదాన్ని విస్తరించడం.

విస్తరించిన దాన్ని నలుగురికీ ఉపయోగపడేలా తీర్చిదిద్దడం.’

105. అదేవిధంగా, భారత స్వాతంత్ర్య స్వర్ణోత్సవ వేడుకల సందర్భంగా అప్పటి రాష్ట్రపతి శ్రీ కె.ఆర్.నారాయణన్ పలికిన మాటలను గుర్తు చేస్తున్నాను.

“యాభై సంవత్సరాల గణతంత్ర కాలంలో సామాజిక, ఆర్థిక మరియు రాజకీయ-న్యాయం మనతోటి లక్షలాది మంది ప్రజలకు నెరవేరని కలగానే మిగిలిపోయింది. ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రయోజనాలు ఇంకా వారికి అందాల్సి ఉంది. ప్రపంచంలో సాంకేతిక నైపుణ్యంగల వ్యక్తులు ఎక్కువగా ఉన్న దేశాలలో మన దేశం ఒకటి. అయినప్పటికీ, ప్రపంచంలోనే అత్యధిక నిరక్షరాస్యులు మన దేశంలోనే ఉన్నారు. అంతేకాకుండా, మధ్యతరగతి వారు మరియు దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న వారు కూడా ఎక్కువే.

పాస్టికాహార లోపంతో బాధపడుతున్న పిల్లలు మన దేశంలోనే ఎక్కువగా ఉన్నారు. మన భారీ కర్మాగారాలు మురికివాడల నుండే ఉద్భవిస్తాయి. పేదవారి పూరి గుడిసెల మధ్య నుండే ఉపగ్రహాలు నింగికేగుతాయి.” అంటే అంత వ్యత్యాసం, అంత తేడా ఉంది. మనమింకా ఎంతో ఎదగాల్సిన అవసరముందని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను.

106. అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రిగారు “నేను విన్నాను, నేను ఉన్నాను” అనే మాటల ద్వారా తొలి కొన్ని వారాలలోనే మన రాష్ట్రం మార్గదర్శిగా ఎదిగేందుకు బీజం వేశారు. మొదటి సంవత్సరంలోనే మేనిఫెస్టోను అమలుపర్చడానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆసక్తిగా ఉన్నారు. అయితే, ఈ లక్ష్య సాధనలో మన చేతులను కట్టివేస్తున్న పరిమిత వనరుల పరిధి లోపలే సంక్షేమం మరియు సంపద కల్పన మధ్య సమతుల్యం పాటించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజలకు ఈ సభ ద్వారా, మీ ద్వారా తెలియజేసేదేమంటే మేనిఫెస్టో గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నికలకు ముందు చెప్పారు. మా మేనిఫెస్టో రెండే పేజీలుంటుంది. ఆరు వందల పేజీలు ఉండదని చెప్పారు. కానీ ఆ రెండు పేజీలు కూడా ప్రతి ఒక్కరికీ అర్థమవుతుంది, ప్రతి ఒక్కరికీ అవసరముండేది కాబట్టి అందరికీ చేరుతుంది. మేనిఫెస్టోలోని 80శాతం హామీలను మొట్టమొదటి సంవత్సరంలో అమలుచేయబోతున్నామని తెలియజేస్తున్నాను.

107. ఈ సందర్భంగా శ్రీ రవీంద్రనాథ్ తాగూర్ పలికిన మాటలు మనకు మార్గదర్శకంగా ఉంటాయి.

“ఏదైనా పొందేందుకు మనం సామర్థ్యాన్ని కల్పించినట్లయితే

మనకు చెందిన ప్రతీది మన వద్దకు వస్తుంది.”

– రవీంద్రనాథ్ తాగూర్

108. ఉత్సాహవంతులైన, కష్టపడి పని చేసే స్వభావంగల ప్రజలున్న మన రాష్ట్రం ఇతర రాష్ట్రాలకు మార్గదర్శకంగా ఉండే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది. మనకు సంక్రమించిన ఆర్థిక అవరోధాలతో నిమిత్తం లేకుండా మన రాష్ట్రం తన నిజమైన సామర్థ్యం మేరకు ఎదిగేందుకు ఈ ప్రభుత్వం అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తుంది.

ఈ ప్రభుత్వానికి,

కులం లేదు, మతం లేదు, ప్రాంతం లేదు, పార్టీలు అసలే లేవు,

అందరికీ విద్య,

అందరికీ ఆరోగ్యం,

అందరికీ సంక్షేమం,

అందరికీ అభ్యున్నతి.

మనం కార్యోన్ముఖులమై స్వర్గీయ డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారి ఆశయాలను నెరవేర్చేందుకు ముందుకు సాగుదాం. ప్రజలందరూ సంతోషంగా ఉండాలని ఆశిద్దాం.

అధ్యక్షా! ఈ మాటలను ప్రస్తావిస్తూ సభ పరిశీలన, ఆమోదం కోసం బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెడుతున్నాను.

Annexure-I

Secretariat Department Wise Budget Estimates 2019-20

In Cr.

Sl. No	Department	BE 2018-19	RE 2018-19	BE 2019-20	Growth % of BE 19-20 over 18-19
1.	Agriculture Marketing & Co-Operation	10097.42	8164.07	18327.94	81.51
2.	Animal Husbandry, Dairy Development & Fisheries	1743.02	1355.71	1912.29	9.71
3.	Backward Classes Welfare	6213.17	2813.86	7271.45	17.03
4.	Environment, Forest, Science & Technology	523.77	362.42	446.77	-14.70
5.	Higher Education	2834.90	1952.78	3021.63	6.59
6.	Energy	4193.30	2194.53	6861.03	63.62
7.	Secondary Education	21612.30	17196.60	29772.79	37.76
8.	Food & Civil Supplies	3495.39	697.01	4429.43	26.72
9.	Finance	42929.75	44192.52	46858.81	9.15
10.	General Administration	808.97	942.56	1010.78	24.95
11.	Health, Medical & Family Welfare	8463.51	7227.90	11399.23	34.69
12.	Home	6258.09	5664.16	7461.92	19.24
13.	Housing	3679.53	3189.59	3617.37	-1.69
14.	Water Resources	16978.23	14358.16	13139.05	-22.61
15.	Industries, Infrastructure, Investment and Commerce Department	4021.47	2178.09	3986.05	-0.88
16.	Information Technology, Electronics & Communications	1006.90	464.02	453.56	-54.95
17.	Labour and Employment	814.83	671.18	978.58	20.10
18.	Law	854.18	685.60	937.37	9.74
19.	Legislature	126.91	102.53	121.17	-4.52
20.	Municipal Administration and Urban Development	7740.80	6562.13	6587.09	-14.90
21.	Minorities Welfare	1101.90	653.37	952.47	-13.56
22.	Public Enterprises	2.52	1.76	1.85	-26.68

Sl. No	Department	BE 2018-19	RE 2018-19	BE 2019-20	Growth % of BE 19-20 over 18-19
23.	Planning	1105.17	1142.01	1439.55	30.26
24.	Panchayat Raj and Rural Development	23439.21	27727.65	31564.75	34.67
25.	Revenue	4149.98	4139.04	9496.93	128.84
26.	Department of Real Time Governance	172.00	119.07	145.75	-15.26
27.	Skill Development, Entrepreneurship and Innovation	513.71	153.71	363.42	-29.26
28.	Social Welfare	6407.91	2085.67	5919.07	-7.63
29.	Transport, Roads and Buildings	4703.45	2599.81	6202.98	31.88
30.	Women, Children, Differently Abled and Senior Citizens	3007.97	1998.59	2689.36	-10.59
31.	Youth and Sports	2063.34	538.14	604.55	-70.70
Total		191063.61	162134.22	227974.99	19.32

Annexure-II

SECTOR WISE BUDGET ALLOCATION

In Cr.

S. No.	Sector	B.E 2018-19	B.E 2019-20	Growth %	% in total budget
A	Economic Services	67,917.56	86,185.63	26.90	37.80
i)	Agriculture and Allied Services	12,355.32	20,677.08	67.35	9.07
ii)	Rural Development	20,815.98	29,329.98	40.90	12.87
iii)	Irrigation and Flood Control	16,978.23	13,139.05	-22.61	5.76
iv)	Energy	4,193.30	6,861.03	63.62	3.01
v)	Industry Minerals	4,021.47	3,986.05	-0.88	1.75
vi)	Transport	4,653.74	6,157.25	32.31	2.70
vii)	General Eco Services	4,890.62	6,025.27	23.20	2.64
B	Social Services	67,032.91	75,465.02	12.58	33.10
VIII)	General Education	24,185.75	32,618.46	34.87	14.31
IX)	Sports and Youth Services	1,635.44	329.68	-79.84	0.14
X)	Technical Education	818.02	580.29	-29.06	0.25
XI)	Art and Culture	94.98	77.67	-18.22	0.03
XII)	Medical	8,463.51	11,399.23	34.69	5.00
XIII)	Water Supply, Sanitation	2,623.23	2,234.77	-14.81	0.98
XIV)	Housing	3,679.53	3,617.37	-1.69	1.59
XV)	Urban Development	7,740.80	6,587.09	-14.90	2.89
XVI)	Information & Public Relations	224.81	191.02	-15.03	0.08
XVII)	Welfare	13,722.98	14,142.99	3.060	6.20
XVIII)	Labour and Employment	814.83	978.58	20.10	0.43
XIX)	Social Security & Welfare	3,029.03	2,707.86	-10.60	1.19
C	General Services	56,113.14	66,324.35	18.20	29.09
XX)	General Services	56,113.14	66,324.35	18.20	29.09
Grand Total		1,91,063.61	2,27,974.99	19.32	100

Annexure-III

State Development Schemes Expenditure

(Rs. in Crores)				
S.No	Name of the Scheme	BE 2018-19	BE 2019-20	Growth %
1	Total State Development Schemes Expenditure	49103.00	92050.05	87.46
2	Scheduled Castes Component (SCSP)	11228.10	15000.85	33.60
3	Schedule Tribes Component (TSP)	4176.61	4988.52	19.44
4	Backward Classes Component	12200.00	15061.64	23.46

Sl.No.	Department	No. of students	M.T.F.	R.T.F	Total
1	SC Welfare	338721.00	382.23	416.43	798.66
2	ST Welfare	66058.00	84.65	115.60	200.25
3	BC Welfare	782396.00	943.14	1275.00	2218.14
4	Minority welfare	115230.00	150.00	220.05	370.05
5	Kapu Welfare	132762.00	249.54	405.73	655.27
6	EBC	99873.00	0.00	717.74	717.74
7	Differently Abled Welfare	871.00	1.00	1.19	2.19
Total		1535911.00	1810.56	3151.74	4962.30

Annexure-V**Important Major and New Schemes****I. Farmer Welfare**

YSR Rythu Bharosa	8750.00
Y.S.R Nine Hours Free Power Supply	4525.00
Price Stabilization Fund	3000.00
Disaster Management	2002.08
YSR - PM Fasal Bima Yojana	1163.00
Power Subsidy to Aqua Farmers	475.00
Bore Wells under YSR Rythu Bharosa	200.00
Supply of Seeds to Farmers	200.00
Warehousing Infrastructure Fund (WIF)	200.00
YSR - Agri Testing Labs	109.28
Farm Mechanization	100.05
Y.S.R Interest free Loans to Farmers	100.00
Exgratia to Farmers	100.00
Strengthening of Dairy Cooperatives	100.00
Fodder and Feed Development	100.00
Construction of Godowns	37.54

II. Welfare of Fishermen

Relief for Marine Fishermen during fishing ban period	100.00
Fishing Jetties / Harbours	100.00
Diesel Subsidy to Fishermen Boats	100.00
Development of Fisheries	60.00
Relief and welfare of Fishermen belonging to Scheduled Castes	50.00

III. Education

Jagananna Amma Vodi - Incentives to Mothers of School going children	6455.80
Infrastructure Facilities in Schools	1500.00
Mid Day Meal Programme	1077.00
YSR - School Maintenance Grant	160.00
Construction of Centralised Kitchens - Akshya Patra Foundation	100.00

IV. Health

Dr. Y.S.R Aarogyasri	1740.00
Infrastructure facilities for Hospitals	1500.00
Honorarium to Asha Workers	455.85
Medical Buildings	68.00
Dr. YSR Tribal Medical College	66.00
Government Medical College, Gurajala	66.00
Government Medical College, Vizianagaram	66.00
Kidney Research Centre, Superspeciality Hospital at Palasa, Srikakulam District	50.00
State Cancer Institute	43.60

V. Housing

YSR Gruha Vasathi	5000.00
Pradhan Manthri Awas Yojana (Urban)	1370.00
Weaker Section Housing under YSR Housing Programme	1280.29
YSR Urban Housing	1000.00
Pradhan Manthri Awas Yojana (Grameen)	565.25
Assistance for Repayment of Loans to Financial Institutions	250.00
Weaker Section Housing Programme	150.21
Pradhan Manthri Awas Yojana (Urban)	170.00

VI. Welfare Pensions

YSR Pension Kanuka to Old age persons & widows	12801.04
YSR Pension Kanuka to Disabled Persons	2133.62
YSR Pension Kanuka to Single Women	300.00
YSR Pension Kanuka to Fishermen	130.00
YSR Pension Kanuka to AIDS Patients	100.20
YSR Pension Kanuka to Dialysis Patients (CKDU)	85.00
YSR Pension Kanuka to Toddy Tappers	78.85
Insurance/Pension Scheme to DWACRA Women (Dr. YSR Abhaya Hastam)	90.88
YSR Pension Kanuka to Transgenders	7.00

VII. YSR Kalyana Kanuka

YSR Kalyana Kanuka - BC Welfare	300.00
YSR Kalyana Kanuka - SC Welfare	200.00
YSR Giriputrika Kalyana Pathakam - ST Welfare	45.00
Y.S.R Shaadi ka tohfa - Minority Welfare	100.00
YSR Kalyana Kanuka - Marriage Incentive Awards	30.26
YSR Kalyana Kanuka for Promotion of Inter Caste Marriages	36.00
YSR Kalyana Kanuka for Promotion of Inter Caste Marriages	5.00

VIII. Other Welfare Schemes

Welfare of Kapus	2000.00
Financial Support to Agrigold Victims	1150.00
YSR Bima	404.02
Financial Assistance to Self Owned Auto Drivers	400.00
Y.S.R Financial Assistance to Nayee Brahmins, Rajakulu and Tailors	300.00
Y.S.R Assistance to Weavers	200.00
Y.S.R Grants to Religious Institutions	234.00
Brahmin Welfare Corporation	100.00
Trust for Welfare of Lawyers	100.00
Assistance to Lawyers	10.00

IX. Civil Supplies

Subsidy on Rice (Human Resources Development)	3000.00
Infra for Rice Packets	750.00
Assistance to AP State Civil Supplies corporation	384.00

X. Village & Ward Secretariats

Village Volunteers	720.00
Grama Sachivalayam	700.00
Municipal Ward Volunteers	280.00
Municipal Ward Secretariat	180.00

XI. Industries

Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation	360.00
Kadapa Steel Plant	250.00
Incentives for Industrial Promotion	573.60
Industrial Infrastructure Development Scheme	250.00
Infrastructure Development of Micro Small and Medium Enterprises (MSMEs)	200.00
Incentives for Industrial Promotion for Micro Small and Medium Enterprises (MSMEs)	200.00

XII. Infrastructure & Development

Special Development Package	700.00
Creation of Essential Infrastructure for new Capital City	500.00
Chief Minister Development Fund	500.00
Convergence Schemes under Mahatma Gandhi National Employment Guarantee Act	500.00
Construction of Panchayat Raj Roads under PMGSY	376.35
Panchayat Raj Roads	350.00
Visakhapatnam-Chennai Industrial Corridor Development Program – APTRANSCO Component	200.00
Cost sharing with Railways for construction of New Railway Lines (50%)	185.00
Panchayat Raj Roads under RIDF Programme	150.00
Smart Cities	150.00
Kadapa Annuity Projects	120.00
Infrastructure facilities in ULBs under CIIP	100.00
Pulivendula Area Development Agency	100.00
Amaravathi Ananthapuram National Highway	100.00
CM Call Center	73.33
Real Time Governance Society	71.90
Capital Region Social Security Fund	65.00
Elections to Municipalities	60.00
Development of Mangalagiri as Model Town	50.00
Improvement of Solid Waste Management sites under Solid Waste Management in Nagarapanchayats, Municipalities/Corporations	50.00
Amaravati Capital City Development Project	50.00

XIII. SHG Women

Interest Free Loans to DWACRA Women (Vaddileni Runalu)	1140.00
Y.S.R Interest free loans to urban Self Help Groups	648.00

XIV. APSRTC

Assistance to APSRTC	1000.00
Assistance to A.P.S.R.T.C. towards Reimbursement of concessions extended to various categories of citizens	500.00
Assistance to Andhra Pradesh Road Development Corporation (APRDC)	260.00
Assistance to Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (ASRTC) for Purchase of Busses	50.00
Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (ASRTC)	22.00

జై హింద్..... జై ఆంధ్రప్రదేశ్.....

మ.1.50

MR.SPEAKER: Now, Agriculture Budget by Botcha Satyanarayana garu, Minister for Municipal Administration and Urban Development.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ: అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు వ్యవసాయ మరియు సహకార శాఖామంత్రిలు శ్రీ కురసాల కన్నబాబు గారి తమ్ముడికి నిన్న రాత్రి గుండెపోటు వచ్చి పరమపదించారు. కన్నబాబు గారి తరపున బొత్త సత్యనారాయణ అనే నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి, శాసనసభకు మొదటిసారిగా 2019-20 సంవత్సరానికి ఈ వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను ఇవాళ ప్రవేశ పెట్టబోతున్నాను.

2019-20 వ్యవసాయ బడ్జెట్ ప్రసంగము

గౌరవ సభాధ్యక్షుల వారికి, గౌరవ సభ్యులందరికీ ముందుగా నా నమస్కరణలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

నూతన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత రెండవ శాసనసభకు మొదటిసారిగా 2019-20 సంవత్సరానికి నేను వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెడుతున్నాను. ఇందుకు నాకు అవకాశం కల్పించిన మా ప్రియతమ నాయకులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వర్యులు శ్రీ.వై.యస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను. ఇదే సమయంలో గౌరవనీయులైన సభాధ్యక్షులు మరియు గౌరవ సభ్యులందరికీ నా ధన్యవాదాలు తెలియ పరుచుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా!

మనందరికీ తెలుసు మన రాష్ట్రంలో 62 శాతం జనాభా ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ రంగాలపై ఆధారపడి జీవనం కొనసాగిస్తున్నారు. నూతన రాష్ట్రంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడిన సంధికాలంలో మనకు వ్యవసాయ రంగం తప్ప ఇతర రంగాలైన సేవారంగం, పరిశ్రమ రంగం మొదలగు వాటిలో అభివృద్ధికి ఉండే అవకాశాలు తక్కువగా ఉండటం సహజం. అటువంటి పరిస్థితులలో అవకాశాలు మెండుగా గల వ్యవసాయరంగం అభివృద్ధిపై ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుతూ ప్రపంచానికి పట్టెడన్నం పెట్టే రైతున్న శ్రేయస్సు కోసం మా ప్రభుత్వం ఒక దృఢ సంకల్పంతో ముందుకు సాగాలని మా ప్రియతమ నాయకులు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారి అభిమతము. తదనుగుణంగానే రైతు సంక్షేమము మరియు వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధి రెండు కళ్ళుగా భావించి ఈ రంగంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని దేశ చిత్ర పటంలో ప్రస్ఫుటంగా ప్రతిబింబించాలనే కృత నిశ్చయంతో ఒక ప్రణాళికాబద్ధంగా ముందుకు సాగిపోవటం జరుగుతుందని తెలియచేసుకుంటున్నాను. రైతాంగానికి తాత్కాలిక ఉపశమనం కల్పించడమే కాదు, దీర్ఘకాలంలో శాశ్వత మేలు చేసే విధంగా ద్విముఖ వ్యూహంతో ముందుకు కదులుతాం.

ఇందుకు అనుగుణంగానే వ్యవసాయ రంగం ప్రత్యేక బడ్జెట్ మొత్తం రూ.28,866.23 కోట్లతో తమరి ముందు ప్రవేశపెడుతున్నాను.

ఇది రైతు సంక్షేమ ప్రభుత్వమని ఈ ప్రభుత్వం రైతు పక్షపాత ప్రభుత్వమని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్.జగన్మోహన్రెడ్డి గారు అధికారం చేపట్టిన వెంటనే నిండు మనసుతో ప్రకటించారు. ఈ రాష్ట్రంలో రైతు సంక్షేమం అనే మాట వింటే రైతు బాంధవుడుగా పేరు పొందిన డా.వై.యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు గుర్తొస్తారు. వారి స్ఫూర్తితో రైతుల సంక్షేమానికి అంకితం అవుతున్నాము.

మా ప్రియతమ నాయకులు శ్రీ వై.యస్.జగన్ మోహన్రెడ్డి గారు తన 3648 కిలోమీటర్ల సుధీర్ఘ పాదయాత్రలో రైతులు పడుతున్న కష్టాలు చూశారు, కన్నీళ్ళు చూశారు, బాధలు విన్నారు. ప్రత్యక్షంగా చూసి, చలించి “నేను విన్నాను, నేను ఉన్నాను” అనే భరోసా కల్పిస్తూ ముందుకు కదిలారు. నవరత్నాలతో కూడిన మేనిఫెస్టోలో వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు పెద్ద పీట వేయటం జరిగింది. మా మేనిఫెస్టోనే ఒక భగవద్గీతగా, ఒక బైబిల్‌గా, ఒక ఖురాన్‌గా భావించి దాని అమలులో ఏ మాత్రం రాజీ పడకుండా అన్ని అంశాలను అమలు చేయడం జరుగుతుందని సవినయంగా మనవి చేసుకొంటున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం మాటల ప్రభుత్వం కాదు చేతల ప్రభుత్వం. ఈ విషయం ఇప్పటికే అందరికీ అర్థమయ్యే విధంగా పరిపాలన కొనసాగుతోంది.

రైతుకు పెట్టుబడి సహాయం:

వ్యవసాయ పెట్టుబడికోసం రైతులు అప్పులపాలు కాకూడదని భావించి ప్రతి సంవత్సరం మే నెలలో **వై.యస్.ఆర్. రైతు భరోసా** పేరిట ఒక్కొక్క రైతు కుటుంబానికి రూ.12500 చొప్పున నగదు రూపంలో సాయం చేయాలని తలపెట్టినప్పటికీ, రైతుల అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఒక బాధ్యతగా భావించి ఈ సంవత్సరంలోనే అక్టోబర్ 15 నుండి ప్రారంభించాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ పథకం క్రింద 64.07 లక్షల రైతు కుటుంబాలకు మేలు జరుగుతుంది. వీరిలో 15.37 లక్షల కౌలు రైతు కుటుంబాలు కూడా ఉన్నాయి. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.8750 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

కౌలు రైతుల సంక్షేమానికి కట్టుబడి ఉన్నాము:

శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారి పాదయాత్రలో ఎంతో మంది కౌలు రైతులు తమ కష్టాలు చెప్పుకున్నారు. వివత్తులు వచ్చినపుడు ఏ సాయం పొందక బ్యాంకుల నుండి ఋణాలు దక్కక పడుచున్న ఇబ్బందులన్నీ ఆయన దృష్టికి తెచ్చారు. గత ప్రభుత్వము కౌలు రైతుల సంక్షేమం కోసం తీసుకున్న చర్యలు గానీ, నిర్ణయాలు గానీ వారికి పూర్తి స్థాయిలో ప్రయోజనం కల్పించటంలో సఫలం కాలేదని గమనించి, వారికి ఇతర రైతులతో పాటు ప్రభుత్వపరంగా సాయం అందించేందుకు ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. భూ యాజమాన్య హక్కులకు ఎటువంటి విఘాతం కలగకుండా కౌలు చట్టంలో సమూల మార్పులు తీసుకురావాలని సంకల్పించాము. దీనికోసం 11 నెలల కాలానికి కౌలు రైతులకు పంట హక్కులు కల్పిస్తూ పట్టాదారులకు ఎలాంటి ఇబ్బందులు లేకుండా ఒక కౌలు పత్రాన్ని తీసుకురావాలని భావిస్తున్నాము. తద్వారా ప్రభుత్వ రాయితీలు, సహాయం కౌలు రైతులకు అందించే విషయంలో మా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తుంది.

వై.యస్.ఆర్. ఉచిత పంటల బీమా పథకము:

గతంలో పంటల బీమా కోసం రైతు ప్రీమియం కట్టడం వల్ల వారిపై భారం పడుతుందని ఆ భారాన్ని కూడా తగ్గించాలనే ఉద్దేశంతోనే **వై.యస్.ఆర్. ఉచిత పంటల బీమా పథకం** క్రింద రాష్ట్రంలో నోటిఫై చేసిన అన్ని పంటలకు రైతులు చెల్లించవలసిన ప్రీమియం మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. దీని వలన రైతులు ప్రకృతి వివత్తుల వలన కలిగే పంట నష్టముల నుండి తగిన పరిహారం పొందగలరు అనే భరోసా కల్పించడం జరిగింది. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.1163 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

రైతులందరికీ వడ్డీలేని ఋణాలు:

రైతు ఋణ భారంతో కృంగిపోకూడదు. వారిని ప్రతి దశలో ఆదుకోవాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారి ఆలోచన. అందుకే **రైతులకు వడ్డీలేని పంట ఋణాలు** ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ప్రతి రైతుకు వడ్డీలేని పంట ఋణాలు ఇస్తాం. కౌలు రైతులు తీసుకున్న పంట ఋణాలకు కూడా ఇది వర్తిస్తుంది. **నున్నా వడ్డీపై** పంట ఋణాలు ఇవ్వడం అనేది రైతులకు పెద్ద

ఊరటని ప్రభుత్వం భావిస్తుంది. రైతులు పంట ఋణాలు తీసుకొని సకాలంలో చెల్లించినట్లయితే రూ.1లక్ష లోపు పంట ఋణాలపై అయ్యే వడ్డీ ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. దీనికోసం బడ్జెట్ రూ.100 కోట్లు ప్రతిపాదించాం.

రైతులకు ఆర్థిక సహాయం:

రైతు చిలికిపోయి పరవతి కోల్పోయి బతకలేక జీవితం చాలించాలనుకోవటం కన్నా దురదృష్టకరం ఏం ఉంటుంది? అలాంటి పరిస్థితులు ఏ రైతుకు రాకూడదు. వ్యవసాయం గిట్టుబాటుకాక కొందరు బలవన్మరణాలు పొందుతున్నారు. రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నప్పుడు వారి కుటుంబాలు రోడ్డున పడకుండా వారికి రూ.7 లక్షల ఆర్థిక సహాయం చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. సంఘటన జరిగిన 24 గంటల లోపల జిల్లా కలెక్టరును ఆ కుటుంబాన్ని పరామర్శించాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించారు. ప్రమాదవశాత్తు రైతు మరణిస్తే ఆ కుటుంబాలకు కూడా అండగా నిలబడాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయించారు. ప్రమాదవశాత్తు ఎవరైనా మరణిస్తే రూ.7 లక్షలు ఆర్థిక సహాయం ఆ కుటుంబానికి అందేవిధంగా వై.యస్.ఆర్. రైతు బీమాను తీసుకువస్తున్నాం. ఈ ప్రభుత్వం రైతు కుటుంబాలకు అండగా ఉంటుంది. కలత చెంది అఘాయిత్యాలకు పాల్పడవద్దని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. బ్యాంకులు రైతుల నుంచి ఋణ వసూళ్ళు చేసే విషయంలో వారి పరవతిని దెబ్బతీసేవిధంగా మానసికంగా కుంగదీసే విధంగా చేయవద్దని వారినుంచి సామరస్య పద్ధతిలో ఋణ వసూళ్ళు చేసుకోవాలని సూచిస్తున్నాం. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.100 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

ధరల స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటు:

రైతులు తాము పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లభించినప్పుడే ఈ రంగంలో మనుగడ సాగించడానికి అవకాశం ఉంది. పంట దిగుబడులు చేతికి వచ్చే సమయంలో ధరలు పడిపోయి దిక్కుతోచని స్థితిలో రైతులు తమ పంటను తక్కువ ధరలకు తెగనమ్ముకోవటం మనం తరచుగా గమనిస్తున్న విషయమే. దీని కొరకు మా ప్రభుత్వం ధరల స్థిరీకరణ నిధిని ఏర్పాటు చేసి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించడానికి ఒక వ్యవస్థీకృత సదుపాయం కల్పించటం జరిగింది. ఈ నిధి క్రింద ఇంత పెద్ద మొత్తంలో కేటాయింపులు చేయడం విశేషంగా భావిస్తున్నాం. దీనికొరకు ప్రస్తుత బడ్జెట్ నందు రూ.3000కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ప్రపంచంలో మోసపోవటం తప్ప మోసం చేయటం చేతకాని ఒకే ఒక్క వ్యక్తి రైతు. అలాంటి రైతు ఏ దశలోనూ మోసపోకుండా చూడాలని మా ప్రభుత్వం భావిస్తుంది.

అగ్రికల్చర్ మిషన్:

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి అధ్యక్షతన రాష్ట్రంలో అగ్రికల్చర్ మిషన్ ఏర్పాటుయింది. అగ్రికల్చర్ మిషన్‌గా పిలవబడే ఈ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారికి నా కృతజ్ఞతలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

ఎప్పటికప్పుడు రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పరిస్థితులు సమీక్షించుకుంటూ రైతు సమస్యల పరిష్కారానికి వేదికగా ఈ మిషన్ పనిచేస్తుంది. ప్రతి నెల ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహిస్తాం. ధరల స్థిరీకరణ నిధి రూ.3000 కోట్లు, ప్రకృతి విపత్తుల నిధి రూ.2000 కోట్లు ఏ విధంగా కేటాయించాలో ఈ మిషన్‌లో నిర్ణయిస్తాం.

ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధి:

అధ్యక్షా!

రైతులు ఆరుగాలం కష్టించి తాము పండించిన పంటలు ప్రకృతి విపత్తుల మూలంగా దెబ్బతినటం వలన ముఖ్యంగా సన్న, చిన్నకారు రైతుల జీవితాలు ఛిద్రం అవటం మనం తరచుగా గమనిస్తున్న విషయం. అయితే ఇప్పటివరకు ఉన్న విధానాలు, పద్ధతులు ఏవీ కూడా రైతులను సకాలంలో ఆదుకోలేకపోవటం, తరచుగా మరుసటి సంవత్సరంలో గాని రెండేళ్ళకు ఒకసారిగాని పెట్టుబడి రాయితీ రైతులకు అందుతుంది. దీనిని గమనించిన మా ప్రభుత్వం రైతులను సకాలంలో ఆదుకోవాలని, “ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధి”ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.2000 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది. ప్రకృతి విపత్తుల సహాయ నిధిని వేరే అవసరాలకు మళ్ళించబోము.

రాష్ట్రంలో ప్రజలందరికీ ఆహార భద్రత కల్పించటంలో వ్యవసాయ విధానాలు ముఖ్య పాత్ర వహిస్తాయని నేను ప్రగాఢంగా విశ్వసిస్తాను. తదనుగుణంగా ముఖ్యంగా ఆహార పంటలు అయిన వివిధ ధాన్యాలు, అపరాలు మరియు నూనెగింజల అభివృద్ధిలో భాగంగా ఆయా పంటల విస్తీర్ణం పెంచుకుంటూ, పంటల దిగుబడుల వృద్ధి చేయుటకు జాతీయ ఆహార భద్రతా మిషన్ పథకాన్ని అమలు పరచటం జరుగుతుంది. దీని కోసం బడ్జెట్‌లో రూ.141.26 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

ఏదైనా ఒక రంగం వృద్ధి చెందాలంటే మౌలిక వసతులు చాలా ముఖ్యం. ప్రధానంగా వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ రంగాల మౌలిక వసతుల కల్పనకు రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన పథకం ద్వారా ఉన్న అవకాశాన్ని సద్వినియోగ పరచుకోవటం జరుగుతుంది. ఈ పథకం అమలుకు రూ.341 కోట్లు బడ్జెట్ నందు ప్రతిపాదించడమైనది.

అధ్యక్షా.....

రైతులు పండించే పంటలలో ఆశించిన దిగుబడులు పొందాలంటే ముందుగా విత్తనం మంచిదై ఉండాలి. “విత్తు మంచిదైతే చెట్టు మంచిదవుతుంది” అనే నానుడి మనకు తెలుసు. రైతులకు సకాలంలో నాణ్యమైన విత్తనాలు రాయితీపై అందించడానికి అనేక విధానాలను సమూలంగా ప్రక్షాళన చేస్తూ విత్తనాల సరఫరాలో నాణ్యతా ప్రమాణాలను పెంచుతూ, కల్తీ విత్తనాలు అమ్మేవారిపై తీసుకొనే చర్యలు కూడా మరింత కఠినతరంగా ఉండేటట్లు చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. రైతులకు రాయితీ విత్తనాల సరఫరా నిమిత్తం బడ్జెట్ నందు రూ.200 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

రాష్ట్రంలో నాణ్యమైన విత్తనాలు, పురుగుమందులు, ఎరువులు అందించడం ప్రభుత్వ భాద్యత. దీనికోసం త్వరలోనే వీటిని సరఫరా చేసే సంస్థలతో MoU చేసుకొనే విధానాన్ని తీసుకొనిరాబోతున్నాము. నాణ్యమైన ఎరువులు, పురుగుమందులు, విత్తనాలను అందించే సంస్థల ఉత్పత్తులనే రాష్ట్రంలో విక్రయించే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

ఎక్కడైనా పొరపాటు జరిగి రైతు నష్టపోతే ఆ సంస్థలే భాద్యత వహించే విధానం తీసుకురాబోతున్నాం. ఆయా సంస్థలతో ముందుగానే ధరావతులు తీసుకుంటాము. దీనికి సంబంధించి త్వరలోనే పూర్తిస్థాయి విధానం ప్రభుత్వం ప్రకటిస్తుంది.

ఇదేకాదు మరొక కీలక బాధ్యతను కూడా ప్రభుత్వం తీసుకొంటుంది. ఎరువులు, పురుగుమందులు, విత్తనాలు పూర్తి స్థాయిలో పరీక్షలు జరిపిన తరువాత మాత్రమే రైతులకు అందించాలని ఏ దశలోను నాణ్యతలేని కల్తీ ఎరువులు, పురుగుమందులు, విత్తనాల ద్వారా రైతులు మోసపోకుండా చూడాలనేది గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి సంకల్పం. అందువల్ల మా ప్రభుత్వం నియోజకవర్గానికి ఒకటి చొప్పున **సమగ్ర పరీక్షా కేంద్రాలు (Integrated Testing Labs)** ఏర్పాటు చేయబోతున్నాము.

భూసార యాజమాన్య పథకము మరియు **భూ విశ్లేషణా ఫలితాల పత్రం పథకాల** క్రింద రైతుల నుండి సేకరించిన మట్టి నమూనాలను విశ్లేషించి, మట్టి విశ్లేషణ పత్రాలను అందచేయటమే కాకుండా ఈ సంవత్సరం మండలానికి ఒక గ్రామంలో రైతులకు చెందిన అన్ని కమాతాల నుండి సేకరించిన మట్టి విశ్లేషణా ఫలితాల ఆధారంగా ఆయా పంటలలో వినియోగించవలసిన ఎరువుల సిఫారసులతో ప్రదర్శనా క్షేత్రాలను నిర్వహించటం జరుగుతుంది. అందువల్ల రైతులు ఆయా పంటలలో అధిక ఎరువుల వినియోగాన్ని నియంత్రించుకొనే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ పథకం అమలుకు బడ్జెట్ నందు రూ.30.43 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

పంటల దిగుబడులలో సూక్ష్మధాతు లోపాల వలన దిగుబడులు 10-15 శాతం తగ్గిపోవడం గమనించడమైనది. రైతులకు అందజేసిన మట్టి నమూనాల విశ్లేషణా పత్రాలను అనుసరించి సూక్ష్మధాతు లోపమున్న రైతులకు జింకు, జిప్సం, బోరాన్ అనే సూక్ష్మధాతు పోషకాలు నూరు శాతం

రాయిటీపై పంపిణీ చేయటం జరుగుతుంది. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.30.05 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

వ్యవసాయ యాంత్రీకరణ:

వ్యవసాయాన్ని ఆధునికీకరించడం ప్రభుత్వ బాధ్యత. వ్యవసాయంతో పెట్టుబడి వ్యయం పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో యంత్రాల ఆవశ్యకత ఎక్కువ అవుతూ వచ్చింది. మరీ ముఖ్యంగా తుఫానులు, వరదలు మొదలగు విపత్తులు సంభవించే సమయంలో పంటలను సంరక్షించుకోవటానికి యంత్ర సహాయం అవసరం. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగంలో యంత్ర శక్తి లభ్యత హెక్టారుకు 1.72 కిలోవాట్ గా ఉంది. కాని దీని లభ్యత హెక్టారుకు 2.5 కిలోవాట్ గా ఉంటే అది సాధారణ లభ్యతగా మనం పరిగణించవచ్చును.

మా ప్రభుత్వం ఈ దిశగా చేరుకోవటానికి ఎక్కువ మంది రైతులకు లబ్ధిచేకూరే విధంగా యంత్ర పరికరాలను గుర్తించి రాయిటీపై సరఫరా చేయటానికి చర్యలు తీసుకోవటం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఎక్కువ ఖరీదు గల యంత్రములు రైతులందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకొని రావటానికి ఆయా పంటలకు అవసరమైన అన్ని వ్యవసాయ పరికరాలు ఒక సమూహంగా చేర్చి కస్టమ్ హైరింగ్ కేంద్రాలుగా వివిధ రైతు గ్రూపులకు అందజేయడం జరుగుతుంది. ఈ పథకము క్రింద రూ.460.05 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా...

మన రాష్ట్రంలో సగం వ్యవసాయ విస్తీర్ణం వర్షాధారము మీదనే ఆధారపడి ఉంది. ముఖ్యంగా ఈ ప్రాంతాలలో రైతులు అనేక ఒడిదుడుకులు ఎదుర్కొనటం మనకు తెలుసు. తరచుగా కరువు మరియు వర్షాభావ పరిస్థితులను ఎదుర్కొనటం మనం గమనించవచ్చు. వర్షాధార వ్యవసాయ విధానములో కరువు నుండి రక్షణ చర్యలు చాలా అవసరం (Drought Proofing Activities) దీనిలో భాగంగా నేల, తేమ, నీటి సంరక్షణా చర్యలతోపాటు సమగ్ర వ్యవసాయ విధానాలు (Integrated Farming Systems) ముఖ్యంగా పంట దెబ్బతిన్నప్పుడు ప్రత్యామ్నాయ ఆదాయ మార్గాలు అయిన కూరగాయలసాగు, పాడి పశువుల నుండి ఆదాయం పొందవచ్చు. అంతేకాకుండా నీటి వనరులను కాపాడుకోవటం, భూమిలో నీటి నిల్వ సామర్థ్యాలు పెంచుకోవటం కూడా ముఖ్య పాత్ర వహిస్తాయి. నేషనల్ మిషన్ ఫర్ సస్టేనినబుల్ అగ్రికల్చర్ పథకము క్రింద ఈ చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.233 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

వ్యవసాయ విస్తరణా కార్యక్రమాలు రైతులకు మరింత చేరువలో తీసుకొని రావటానికి పొలం పిలుస్తోంది కార్యక్రమము, పొలంబడి కార్యక్రమము మరియు రైతులకు వివిధ శిక్షణా కార్యక్రమములు నిర్వహించటం జరుగుతుంది. దీని కొరకు బడ్జెట్ నందు రూ.89.63 కోట్లు ప్రతిపాదించటం జరిగింది.

పెట్టుబడిలేని ప్రకృతి వ్యవసాయం: (ZBNF)

ప్రస్తుత వ్యవసాయం హరిత విప్లవ ప్రభావంతో కూడుకొని ఆహార భద్రత కోసం పంటల ఉత్పత్తుల సాధనపై దృష్టి సారించడం జరిగింది. దీని కొరకు రసాయనిక ఎరువులు మరియు క్రిమి సంహారక రసాయనాలు వాడకం అధికమయ్యి పర్యావరణ దుష్ప్రతిభలు ఈ మధ్యకాలంలో మనం తరచుగా చవిచూడటం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా సంభవించే దుష్ప్రతిభలను నివారించటానికి రాష్ట్రంలో “పెట్టుబడి లేని ప్రకృతి వ్యవసాయం” అనే సహజ వ్యవసాయ విధానాన్ని భారీస్థాయిలో అమలు చేయడం జరుగుతోంది. ఇది పర్యావరణహితమే కాకుండా ఆరోగ్యవంతమైన ఆహార లభ్యత, తక్కువ పెట్టుబడితో కూడుకొంది. మన రాష్ట్రంలో అమలు చేయుచున్న ఈ విధానం దేశానికే కాకుండా ప్రపంచ స్థాయిలో కూడా అనుకరణీయమైనదిగా గుర్తింపు పొందిందనే విషయం తెలియచేయడానికి నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఈ విధానాన్ని మరింత విస్తృత స్థాయిలో అమలుపరచడానికి అన్ని చర్యలు మా ప్రభుత్వ పరంగా తీసుకోవటం జరుగుతుంది. ఈ విధాన అమలుకు పరంపరాగత కృషి వికాస్ యోజన పథకం క్రింద రూ.91.31కోట్లు ఖర్చుచేయాలని ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

The ultimate goal of farming is not the growing of crops, but the cultivation and perfection of human beings.

గ్రామ సచివాలయ సేవలు :

వ్యవసాయ రంగంలో అందించే అన్ని రకాల సేవలు వినియోగదారులకు గ్రామస్థాయిలోనే అందుబాటులోనికి తీసుకొని రావటానికి గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసి అందులో రైతుల సేవల నిమిత్తం గ్రామ వ్యవసాయ సహాయకులు (Village Agriculture Assistant) పోస్టును ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీనితోపాటుగా పశు సంవర్ధక శాఖకు సంబంధించి ఒక పశుసంవర్ధక సహాయకులు (A.H.Assistant) పోస్టును కల్పించడమైనది.

2019-20 సంవత్సరంలో రైతుల సంక్షేమము మరియు వ్యవసాయ విభాగ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.12280.14 కోట్లు, కాపిటల్ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.230.28 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం:

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంగా 1964లో స్థాపించబడిన వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం 1996లో ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా గారి గౌరవార్థం ఆచార్య ఎన్.జి.రంగా వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంగా పేరుమార్చబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉన్న ఈ ఏకైక వ్యవసాయ విద్యాలయం రాష్ట్ర విభజన తర్వాత 13 జిల్లాలలో విద్యా, పరిశోధన మరియు విస్తరణ ద్వారా రాష్ట్ర వ్యవసాయాభివృద్ధి లక్ష్యంగా కలిగి రైతుల ఆదాయం రెట్టింపు చేయడానికి, వాతావరణం అనుగుణంగా వ్యవసాయాన్ని

మెరుగు పర్చడానికి, ఉద్యోగాలు సాధించే విధంగా విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దడం మరియు ఆహార పోషక భద్రతను సాధించడము అనే అంశాలపై పర్యావరణహితంగా లక్ష్యాలను ఏర్పరచి ఆ దిశగా ప్రయత్నాలను ముమ్మరం చేస్తుంది.

భారత వ్యవసాయ పరిశోధనా మండలి వారు విశ్వవిద్యాలయముకు 'ఇన్‌స్టిట్యూషనల్ డెవలప్‌మెంటల్ ప్లాన్(IDP)' ప్రాజెక్ట్‌ను ఐదు ఎక్సిడిటెడ్ కళాశాలల్లో అమలు చేయుట కొరకు నేషనల్ అగ్రికల్చరల్ హైయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రాజెక్ట్ (NAHEP) రూ.29.10 కోట్లు కేటాయించింది. ఈ ప్రాజెక్ట్ కింద విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకులు మరియు విద్యార్థులు జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ స్థాయిలో శిక్షణ పొందబోతున్నారని తెలియపరుచుటకు సంతోషిస్తున్నాను.

విశ్వవిద్యాలయం విస్తరణ విభాగం ద్వారా సేవలను అందించడానికి గాను 13 ఏరువాక కేంద్రాలు, 13 కృషి విజ్ఞాన కేంద్రాలు, ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానాలలో విస్తరణ యూనిట్లు, వ్యవసాయ సమాచార మరియు ప్రసార కేంద్రం, ఎలక్ట్రానిక్ వింగ్ మరియు ఫార్మర్స్ కాల్ సెంటర్ కలిగి ఉన్నది.

2019-20లో రూ.355 కోట్లు గ్రాంటుస్-ఇన్ ఎయిడ్ రెవెన్యూ వ్యయంగా ప్రతిపాదించాము.

రూ.60 కోట్లు నాబార్డు -ఆర్‌ఐడిఎఫ్- పెట్టుబడి వ్యయం క్రింద, 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి వివిధ వ్యవసాయ కాలేజీలు, రీసెర్చ్ స్టేషన్‌లలో మౌలిక సదుపాయాలను కల్పించడానికి ప్రతిపాదించాం.

ఉద్యాన శాఖ:

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగంతో పాటు ఉద్యాన రంగాన్ని కూడా వృద్ధి చేయాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. రైతులకు అధిక ఆదాయాన్ని ఇవ్వటంతోపాటు పర్యావరణహితంగా ఉండే విధంగా తోటల పెంపకాన్ని చేపడతాం. ఈ ఏడాది 81,000 హెక్టార్ల విస్తీర్ణములో ఉద్యాన పంటలను విస్తరించాలని మా ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఉద్యాన పంటలు 17.61 లక్షల హెక్టార్లలో సాగు చేయబడుతూ 327.57 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తి నమోదుచేస్తుంది.

“పసుపు గ్రామ - విత్తన కార్యక్రమం” ద్వారా ఐఐఎస్‌ఆర్-ప్రగతి & రాజేంద్ర సోని వంటి అధిక ఉత్పాదకత మరియు కర్కుమిన్ కలిగిన పసుపు పంగడాలను రైతులకు 50 శాతం రాయితీపై అందజేయుటకు ప్రణాళిక తయారుచేయడమైనది. కేరళలోని ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైసెస్ రీసెర్చ్ (ఐ.ఐ.ఎస్.ఆర్.) విడుదల చేసిన మెరుగైన మరియు అధిక దిగుబడినిచ్చే అల్లం రకాలైన మహిమా మరియు వరద రకములను రైతులకు 50 శాతం రాయితీపై అందజేయుటకు ప్రణాళిక తయారు చేయడమైనది.

ప్రధాన మంత్రి కృషి సింఛాయి యోజన పథకం(పి.యం.కె.యస్.వై) క్రింద సూక్ష్మ సేద్య పథకాన్ని (యం.ఐ.పి) పెద్ద ఎత్తున అమలు చేస్తూ, జాతీయ స్థాయిలో బిందు, తుంపర్ల సేద్యం అమలులో మన రాష్ట్రం 2వ స్థానంలో ఉంది. దేశంలో అత్యధికంగా బిందు, తుంపర్ల సేద్యం అమలు చేస్తున్న 10 జిల్లాలలో 6 జిల్లాలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి కావడం రాష్ట్రానికి గర్వకారణం. 2019-20 సంవత్సరానికి గాను 2.40 లక్షల హెక్టార్లను లక్ష్యంగా ప్రతిపాదించడమైనది. దీనిలో 1.58 లక్షల హెక్టార్లు కరువు పీడిత రాయలసీమ జిల్లాలలో అమలు చేయుటకు ప్రణాళిక తయారు చేయబడినది.

2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి పాలీహౌస్ & ప్లేన్‌నెట్ హౌస్‌లలో అధిక విలువ గల కూరగాయలు మరియు పూలు సేద్యం 8.60 లక్షల చదరపు మీటర్లలో చేపట్టుటకు ప్రణాళిక తయారుచేయబడినది. వీటి నిర్మాణం కొరకు అయ్యే ఖర్చులో ప్రభుత్వం 50 శాతం రాయితీ చెల్లిస్తుంది. పందిళ్ళ ద్వారా తీగజాతి కూరగాయలు, బ్రెల్లీస్ ద్వారా టమోటా, మల్చింగ్ ద్వారా కూరగాయల సాగు వంటి నూతన పద్ధతులతో ఉత్పత్తిని మరియు నికర ఆదాయాన్ని పెంచడానికి ప్రణాళిక తయారు చేయడమైనది.

కోత అనంతర నష్టాన్ని తగ్గించుటే గాకుండా పంట నాణ్యతను పెంచడానికి 7.22 లక్షల టన్నుల సామర్థ్యం కలిగిన 1182 మౌలిక వసతులైన ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్యాక్ హౌస్‌లు, శీతల గిడ్డంగులు, పండ్లు మాగబెట్టు గదులు మరియు మినిమల్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు 2019-20 సం.లో నిర్మించుటకు లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం జరిగింది.

కరువు నివారణ చర్యల్లో భాగంగా నీటిని నిల్వ చేసి అవసరమగు సమయాల్లో పండ్ల తోటలకు నీటి తడుల్ని అందించి తద్వారా తోటలను కాపాడుకొనుటయే గాక మంచి దిగుబడులను పొందుటకు 2019-20 సంవత్సరంలో 574 వ్యక్తిగత నీటికుంటలు 50 శాతం రాయితీతో మరియు సామాజిక నీటికుంటలను 100 శాతం రాయితీతో నిర్మించుటకు ప్రణాళిక చేయబడినది.

రాష్ట్రంలో కొత్తగా కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలైనటువంటి రీజనల్ రీసెర్చ్ స్టేషన్ ఆఫ్ ఫ్లోరికల్చర్-కడియం, సెంట్రల్ ప్లాంటేషన్ క్రాప్స్ రీసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ - సామర్లకోట, తూర్పు గోదావరి జిల్లా, ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ప్లాంటేషన్ మేనేజ్‌మెంట్ (ఐ.ఐ.పి.యం - అటానమస్ సంస్థ) విజయవాడలో ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వం తోడ్పాటు అందిస్తున్నది.

రైతు -ఉత్పత్తిదారుల సంఘాలను స్థాపించడానికి మరియు బలోపేతం చేయుటకు 7 ఏజన్సీలను నియమించి రాబోవు మూడు సంవత్సరాలలో రైతులే స్వయంగా వారి ఉత్పత్తులను విక్రయించుకొనేలా ప్రణాళిక సిద్ధం చేశాము. రైతు -ఉత్పత్తిదారుల సంఘాలకు కావలసిన మౌలిక వసతులను నిర్మించుకోవడానికి అయ్యే ఖర్చులో ప్రభుత్వం 75 శాతం రాయితీ కల్పించడానికి ప్రణాళిక తయారు చేయడమైనది.

2019-20 సంవత్సరానికి గాను రాష్ట్ర అభివృద్ధి ప్రణాళిక పథకం(ఎస్.డి.పి) క్రింద రూ.100.94 కోట్లు ప్రతిపాదించడం ద్వారా పంట విస్తరణ, రక్షిత సేద్యం, మట్టి క్రాపింగ్ సిస్టమ్, ఉద్యాన యాంత్రీకరణ, నీటికుంటలు, సమగ్ర కోత అనంతర యాజమాన్యం మొదలగు నూతన సాంకేతిక పద్ధతుల్ని ప్రోత్సహిస్తున్నాం.

అదేవిధంగా కేంద్ర ప్రాయోజిత రాష్ట్ర పథకమైన సమీకృత ఉద్యాన అభివృద్ధి మిషన్ పథకం (యం.ఐ.డి.హెచ్) ద్వారా ఉద్యాన పంటల సమగ్ర అభివృద్ధికి రూ.200 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నూక్కుసేద్య పథకానికి (యం.ఐ.పి) ప్రధానమంత్రి కృషి సింఛాయి యోజన (పి.యం.కె.యస్.వై) ద్వారా 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో బిందు మరియు తుంపర సేద్య పరికరాలను రైతులకు అందించుటకు రూ.1105.66 కోట్లను ప్రతిపాదించడమైనది.

నేషనల్ ఫుడ్ సెక్యూరిటీ మిషన్(ఎన్.ఎఫ్.ఎస్.యం) పథకం క్రింద ఆయిల్ పామ్ తోటల సాగు ప్రోత్సహించుటకు గాను రూ.65.15 కోట్లను ప్రతిపాదించడమైనది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 1.10 లక్షల పామ్ ఆయిల్ రైతులకు ధరలో వ్యత్యాసం నివారించడానికి అదనంగా రూ.80.00 కోట్లు చెల్లించడానికి ప్రతిపాదించడమైనది.

రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన(ఆర్.కె.వి.వై) పథకం ద్వారా కూరగాయల ఉత్పత్తి, నాణ్యత పెంచుటకు పందిర్లు, బ్రెల్లీస్, సంకర జాతి కూరగాయ విత్తనాల సరఫరా, ప్లాస్టిక్ క్లెబ్లు వంటి వాటిని రైతులకు 50 శాతం రాయితీపై అందజేయుటకు ప్రణాళిక తయారు చేయడమైనది. క్రొత్తగా 100 రైతు -ఉత్పత్తిదారుల సంఘాల ఏర్పాటుకు కూడా ప్రణాళిక తయారు చేయడమైనది.

ఉద్యానశాఖకు 2019-20లో రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.1532 కోట్లను ప్రతిపాదించాం.

ఉద్యాన విశ్వ విద్యాలయం:

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే జూన్ 26, 2007వ సంవత్సరంలో డా.వై.యస్.ఆర్. ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించబడినది. భారతదేశంలోనే మన ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం ఈ కోవలో రెండవది. ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయం లక్ష్యాలుగా ఉద్యాన పంటలకు చెందిన విద్య, పరిశోధన మరియు విస్తరణలు ప్రధానంగా ఉన్నాయి.

ఉద్యాన పరిశోధన స్థానం, అనంతపురం వారిచే ఎర్ర చింతపండు "అనంత రుధిర" (ఎర్ర కండ మరియు ఏటా కాపునిచ్చే రకం) మరియు ఔషధ మొక్కల కోవలో APAc-9 మరియు APAc-5 అను వస పంట రకాలు ఔషధ పరిశోధన స్థానం, వెంకటరామన్నగూడెం ద్వారా విడుదలకు సిద్ధంగా ఉన్నవి.

విశ్వవిద్యాలయ పరిధిలో కోటవూరు మరియు బయ్యప్పగారి పల్లె, బి.కొత్తకోట మండలం, మదనపల్లి డివిజన్, చిత్తూరు జిల్లా నందు ఉద్యాన పరిశోధనా స్థానమును ఏర్పాటు చేయడమైనది.

ఉద్యాన పరిశోధనా స్థానం, చింతవల్లిలో NABARD-RIDF క్రింద ఆర్కిడ్స్‌పై పరిశోధన మరియు అభివృద్ధి కేంద్రం ఏర్పాటు చేసి పరిశోధన ప్రారంభించడమైనది.

ఉద్యాన పరిశోధనా స్థానం, పందిరిమామిడి నందు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే మొట్టమొదటిసారిగా “తాటి ఉత్పత్తుల ప్రొసెసింగ్ విభాగము”ను తాటి ఉత్పత్తుల విలువ పెంచుటకు ప్రారంభించి పనిచేయడం జరుగుతున్నది.

అరటి పరిశోధన కేంద్రం పులివెందులలో ఏర్పాటు చేయాలని సంకల్పించి ఈ నెల 8వ తేదిన వై.యస్.ఆర్ రైతు దినోత్సవం సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి గారు శంకుస్థాపన చేశారు. కడప జిల్లాలో అరటి సాగు విస్తీర్ణం సుమారు 50,000 ఎకరాలకు పైబడి ఉంది. ఇది ఇంకా పెరుగుతుంది. దీనిలో సగం విస్తీర్ణం పులివెందుల పరిసరాల్లో ఉన్నది. ఇక్కడి అరటి ఎగుమతులకు అనుకూలంగా ఉండడంతో విస్తీర్ణం పెరుగుతుంది. ఇక్కడే **అరటి ప్రొసెసింగ్ యూనిట్** కూడా నెలకొల్పేవిధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయించారు.

2019-20 సంవత్సరంలో ఉద్యాన విశ్వవిద్యాలయ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.63.60 కోట్లు మరియు క్యాపిటల్ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.35 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

పట్టుపరిశ్రమ శాఖ:

పట్టుపరిశ్రమ ఒక వ్యవసాయ ఆధారిత కుటీరపరిశ్రమ. దీని వలన గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉపాధి కల్పించబడుచున్నది. ప్రత్యేకంగా మహిళలకు ఎక్కువగా ఉపాధి చేకూరుతున్నది. ఒక ఎకరం మల్బరీ తోటను పెంచుట వలన సగటున సంవత్సరానికి రూ.1,25,000/- ఆదాయం రావటమే కాకుండా కుటుంబ సభ్యులు అందరికీ జీవనోపాధి కల్పిస్తుంది.

రైతులకు మల్బరీ తోటలు పెంచుటకు, పెద్ద నిర్మించుకొనుటకు, పరికరములు కొనుగోలు చేసుకొనుటకు మరియు రోగ నిరోధక మందులు కొనుగోలుకు సబ్సిడీ రూపంలో ప్రభుత్వము ఆర్థిక సహాయం చేస్తుంది. పట్టుపరిశ్రమ పథకాలలో పెడవ్యాల్ట్ కులములు మరియు పెడవ్యాల్ట్ తెగల రైతులకు 90 శాతం రాయితీ అందిస్తున్నాం. బైవోల్టిన పట్టు ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించుటకు రైతులకు కే.జి. పట్టు గూళ్ళకు రూ.50/-, రీలర్లకు బైవోల్టిన పట్టు దారం ఉత్పత్తిపై కే.జి.కి రూ.130/- ప్రోత్సాహకం ఇస్తున్నాం.

పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.158.46 కోట్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

పశు సంవర్ధక శాఖ:

ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన ఒంగోలు మరియు పుంగనూరు గోజాతులు, గోదావరి రకం గేదె జాతి, శ్రేష్టమైన నెల్లూరు జోడిపి జాతి గొర్రెలు, అశీల్ జాతి కోళ్ళు సైతం మన రాష్ట్రములో ఉండటం మనకు గర్వకారణం. ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులలో సైతం స్థిరమైన ఆదాయవనరుగా, సుస్థిర సూచికగా ఉంటూ, ఈ రంగంపై ఆధారపడిన వారికి జీవనాధారంగా, గ్రామీణ ప్రజలకు బ్రతుకుతెరువునిస్తున్న పశుసంవర్ధక రంగానికి మా ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తున్న విషయాన్ని గౌరవ సభకు తెలియజేయడం నా కర్తవ్యంగా భావిస్తున్నాను.

ఆద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము అపారమైన పశుసంపదకు ఆలవాలం. మన రాష్ట్రములో 112 లక్షల పశుజాతి, 135 లక్షల గొర్రెలు మరియు మేకలు(1వ స్థానం), మరియు 805 లక్షల కోళ్ళ సంఖ్యలో 3వ స్థానాలలో ఉంటూ, రమారమి 62.54 లక్షల కుటుంబాలు (49.38%) పశుసంవర్ధక రంగంలో నిమగ్నమై జీవనోపాధి పొందుతున్నాయి.

2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఉత్పాదకతను వృద్ధి చేయుట, సంపూర్ణమైన విలువ జోడింపు, మౌలిక సదుపాయాలు, పశుత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధరలు కల్పించుట మరియు పశుగ్రాస వనరులను అందుబాటులోనికి తీసుకురావడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఇందుకుగాను పశుసంవర్ధక శాఖ బడ్జెట్ అంచనాలు రూ.1240.93 కోట్లుగా రూపొందించి, అందులో రూ.163.05 కోట్లు మూలధన వ్యయంగాను, రూ.1077.88 కోట్లు రెవెన్యూ వ్యయంగాను ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

అలాగే రూ.992.76 కోట్లు రాష్ట్ర అభివృద్ధి పథకాల పద్దు క్రింద, రూ.50.00 కోట్లు గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి నిధి (ఆర్.ఐ.డి.ఎఫ్) పద్దు క్రింద, రూ.85.12 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయ ప్రణాళిక పద్దులో రాష్ట్ర వాటా క్రింద మొత్తం రూ.1077.88 కోట్లు పశుసంవర్ధక రంగం అభివృద్ధి కోసం 2019-20 సంవత్సరంలో కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది.

నూతన ప్రభుత్వ విధానమైన **సవరత్నాలు** అమలులో భాగంగా వ్యవసాయానికి అనుబంధంగా ఉన్న పాడిపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడానికి, పాడి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించేందుకు సహకార రంగంలోని సమాఖ్యకు అనుసంధానమైన పాలసేకరణ కేంద్రాలను బలోపేతం చేసి వాటి పునరుద్ధరణకు అవసరమైన చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం ఇందునిమిత్తం రూ.100 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది. సహకార రంగంలోని డైరీలకు పాలు పోసే రైతులకు వచ్చే ఏడాది నుండి లీటరు ఒక్కొక్కటికి నాలుగు రూపాయలు చొప్పున **బోనస్ ఇచ్చేందుకు** ప్రణాళికలు సిద్ధం చేయడం జరుగుతుంది.

గొర్రెల పెంపకందారుల శ్రేయస్సుకు అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ, గొర్రెలు ప్రమాదవశాత్తు లేదా వ్యాధుల బారినపడి మరణించినట్లయితే వారికి అండగా ఉండాలనే ఆశయముతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము జీవాల నష్టపరిహార పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఈ పథకము ద్వారా ఒక్కొక్క జీవానికి రూ.6 వేలు చొప్పున ఒక్కొక్క కుటుంబానికి చెల్లించేందుకు ప్రణాళికలు సిద్ధంచేస్తున్నాం. అంతేకాకుండా పాడి పశువులు మరణించినట్లయితే రైతు ఆర్థికంగా నష్టపోకుండా నష్ట పరిహారం చెల్లించేందుకు పశువుల భీమాకు అధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ **పశు నష్టపరిహార పథకం** క్రింద రూ.30,000 వరకు నష్టపరిహారం చెల్లించడం జరుగుతుంది. వీటన్నింటికి గాను 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.50 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

ప్రస్తుతం ఉన్న రోజువారి పాల ఉత్పాదక శక్తి ఆవులలో 7.63 కిలోల నుండి 8.0 కిలోలకు, గేదెలలో 7.33 కిలోల నుండి 7.50 కిలోలకు పెంచడానికి లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. దీనికి గాను ప్రతి గ్రామాన్ని పశుగ్రాస లభ్యత విషయంలో స్వయంసమృద్ధి సాధించే దిశగా చర్యలు చేపట్టటమే కాకుండా గ్రామాలలో తక్షణ పశుగ్రాస అవసరాలుపోను మిగిలిన పశుగ్రాసాన్ని సైలేజి బేళ్ళ రూపంలోకి మార్చి పశుగ్రాస కొరత ఉన్న గ్రామాలకు ఏడాది పొడవునా పశుగ్రాసాన్ని అందుబాటులోకి తెచ్చి పశుగ్రాస కొరత లేకుండా చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఈ ఏడాది పశుగ్రాసము మరియు పశుదాణా పథకాల అమలు కోసం రూ.100 కోట్లకు పెంచడం జరిగింది.

పెడ్యూల్లు కులాల మరియు గిరిజన తెగల ఉప ప్రణాళిక పద్దు క్రింద రూ.34.00 కోట్లు (ఎస్.సి. కాంపోనెంట్ క్రింద రూ.23.57 కోట్లు మరియు ఎస్.టి. కాంపోనెంట్ క్రింద రూ.10.43) సమగ్ర పశు యాజమాన్య పద్ధతులైన పోషణ, పునరుత్పత్తి, గొర్రెల, మేకల అభివృద్ధి మరియు గ్రామీణ పెరటికోళ్ళ పెంపకం అమలు కోసం వినియోగించడానికి ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

మన రాష్ట్రములో 2 సూపర్ స్పెషాలిటీ పశువైద్య శాలలు, 12 బహువిధ పశువైద్యశాలలు, 323 ఏరియా వెటర్నరీ వైద్యశాలలు, 1576 పశువైద్య చికిత్సా కేంద్రాలు, 1219 గ్రామీణ పశువైద్యశాలల్లో 2386 నిష్ణాతులైన పశువైద్యులు మరియు 3115 పారా వెటర్నరీ సిబ్బందితో సమర్థవంతమైన పశువైద్యసేవలు అందించటం జరుగుతుంది. కావున పశు ఆరోగ్య సంరక్షణకు అవసరమైన మందుల సరఫరా కొరకు 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.75.35 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

నాణ్యమైన పశుత్పత్తుల ఎగుమతుల ద్వారా అధిక ఆదాయాన్ని పొందవచ్చు. పశు వ్యాధి నిర్ధారణా సౌకర్యాలను బలోపేతం చేసి ప్రాణాంతకమైన వ్యాధులను పూర్తిగా నిర్మూలించడం ద్వారా వ్యాధి రహిత ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేసుకొని ఆ ప్రాంతాలలో పశుత్పత్తుల ఎగుమతులు ప్రోత్సహించినట్లయితే, అధిక గిట్టుబాటు ధర లభించడం జరుగుతుంది. ఈ క్రమంలో మన రాష్ట్రము గాలికుంటు వ్యాధి రహిత రాష్ట్రముగా ప్రకటించడం జరిగింది. ఇతర ప్రాణాంతక వ్యాధులను

అరికట్టడానికి టీకాల ఉత్పత్తి మరియు కొనుగోలు, టీకాలు వేయు కార్యక్రమ నిర్వహణ కొరకు 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రూ.25 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

రాష్ట్రంలో ఇన్‌విట్రో ఫెర్టిలైజేషన్ ద్వారా దేశీయ పశుజాతులను పరిరక్షించడానికి మరియు మేలు జాతి పశు సంతతి ఉత్పత్తిని వేగవంతంగా అభివృద్ధి చేయడానికి జె.కె.ట్రస్ట్‌తో కలిసి రూ.3 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో ప్రణాళిక రూపొందించడం జరిగింది.

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కోళ్ళ పరిశ్రమకు అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తూ 2019-20 సంవత్సరంలో రూ.50 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో పొట్టి రైతులకు బ్యాంకుల నుండి తీసుకున్న ఋణాలకు వడ్డీ రాయితీ పథకాన్ని అమలు చేయాలని ప్రతిపాదించడమైనది.

2019-20 సంవత్సరంలో పశుసంవర్ధక శాఖ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.1077.88 కోట్లు, క్యాపిటల్ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.163.06 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

ఈవిధమైన చర్యలు చేపట్టటం వలన ఈ రంగంపై ఆధారపడిన ప్రతి కుటుంబానికి పశు పోషణద్వారా అదనపు ఆదాయం సమకూరే విధంగా చర్యలు చేపట్టడం జరిగిందని గౌరవ సభకు తెలియజేయడం సంతోషంగా భావిస్తున్నాను.

శ్రీవేంకటేశ్వర పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయం:

పశుగణాభివృద్ధి, పాల సాంకేతిక రంగ అభివృద్ధి మరియు మత్స్య సంపద పెరుగుదలకు తద్వారా రైతుల అభ్యున్నతి కొరకు శ్రీ వేంకటేశ్వర పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2005వ సంవత్సరంలో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి గౌరవనీయులు డా.వై.యస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారిచే ప్రారంభించడం జరిగింది.

గరివిడి, విజయనగరం జిల్లా యందు నెలకొల్పబడనున్న పశువైద్య కళాశాలకు మౌలిక సదుపాయాల కొరకు జాతీయ వ్యవసాయ గ్రామీణాభివృద్ధి బ్యాంకు యొక్క గ్రామీణ మౌలిక అభివృద్ధి పథకం ద్వారా రూ.81.72 కోట్లతో భవనాల నిర్మాణం పురోగతిలో ఉంది.

ప్రభుత్వం బనవాసి పశుసంవర్ధక పాలిటెక్నిక్‌కు బోధన మరియు బోధనేతర సిబ్బంది మంజూరు చేయడమైనది. రూ.6.2 కోట్లతో మౌలిక సదుపాయాల కల్పన పురోగతిలోవుంది.

విశ్వవిద్యాలయము శ్రీ వేంకటేశ్వర వైద్య విజ్ఞాన సంస్థ, తిరుపతి మరియు భారతీయ పశువైద్య పరిశోధనా సంస్థ ఐజిత్ నగర్‌తో బోధనా మరియు పరిశోధనా అంశాలపై అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నది.

భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా మండలి విశ్వవిద్యాలయాన్ని దక్షిణ భారతదేశంలో ఉత్తమ పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయముగా గుర్తించినది.

2019-20 సంవత్సరంలో శ్రీ వేంకటేశ్వరా పశువైద్య విశ్వవిద్యాలయ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.87 కోట్లు మరియు క్యాపిటల్ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.30 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

మత్స్య శాఖ:

ఆంధ్రప్రదేశ్ మత్స్య పరిశ్రమ మరియు ఆక్వా రంగం, రాష్ట్రంలో ఉన్న సహజ వనరులను వినియోగించుకొనుచూ తద్వారా గ్రామీణ ఉపాధి కల్పనకు, అధిక ప్రాటీన్లు కలిగిన ఆహార ఉత్పత్తికి దోహదపడుతుంది. సముద్ర మత్స్య ఎగుమతుల ద్వారా విదేశీ మారక ద్రవ్యాన్ని అందించుటలోను దోహదపడుచున్నది. ఈ రంగం 14.50 లక్షల మందికి స్వయం ఉపాధి కల్పించుచున్నది. ఈ రంగము అపార సామర్థ్యము కలిగి ఉండుటకు ముఖ్యకారణం విస్తారమైన, మంచినీటి, ఉప్పునీటి వనరులు మరియు సముద్రజలాలు కలిగి ఉండటమే. 2018-19 సంవత్సరములో దేశ సముద్ర మత్స్య ఉత్పత్తుల ఎగుమతుల విలువ రూ.47,620 కోట్లుకాగా, అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటా సుమారు రూ.21,500 కోట్లుగా మరియు 45% వాటాగా నమోదు అయినది. 2018-19 సంవత్సరమునకు 39.92 లక్షల టన్నుల చేపలు ఉత్పత్తి సాధించడమైనది.

మా ప్రభుత్వం మత్స్యకారుల సంక్షేమానికి మరియు మత్స్య రంగం సమగ్ర అభివృద్ధికి కట్టుబడి ఉన్నది. కోస్తా మత్స్యకారులకు సముద్ర చేపల వేట నిషేధ కాలములో జీవనభృతి ఇచ్చు మొత్తం ఒక కుటుంబానికి రూ.4,000ల నుండి రూ. 10,000లకు పెంచుట ద్వారా 96,662 కుటుంబాలకు లబ్ధి చేకూర్చటం జరుగుతుంది. ఇందుకు గాను రూ.100 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది. క్రియాశీలంగా ఉన్న యాంత్రిక మరియు మర పడవలకు ఇచ్చు డీజిల్ ఆయిల్ సబ్సిడీని లీటరుకు రూ.6.03 పైసలు నుంచి రూ.12.96 పైసలు పెంచుటకు ప్రతిపాదించడమైనది, తద్వారా 20,391 పడవలకు చెందిన 96,662 మంది మత్స్యకార కుటుంబాలకు లబ్ధి చేకూర్చుటకు రూ.100 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది.

ఏదైనా ప్రమాదవశాత్తు మత్స్య కారులు మరణించినట్లయితే వారి కుటుంబానికి ఇచ్చు నష్ట పరిహారం మొత్తాన్ని రూ.10 లక్షలకు పెంచడమైనది.

ఆక్వా రైతులకు లబ్ధి చేకూర్చేందుకు విద్యుత్ చార్జీలు ఒక యూనిట్‌కు రూ.2 నుండి రూ.1.50 పైసలకు తగ్గిస్తూ నిర్ణయం తీసుకొనబడినది. పెడ్యూలు కులాల మరియు పెడ్యూలు తెగల మత్స్యకారుల అభివృద్ధికి సబ్సిడీని 90%కు పెంచుతూ పెడ్యూలు కులాల కాంపానెంట్ క్రింద రూ.50 కోట్లు మరియు పెడ్యూలు తెగల కాంపానెంట్ క్రింద రూ.20 కోట్లతో పథకముల అమలుకు ప్రతిపాదించడమైనది.

మా ప్రభుత్వం కొస్తాప్రాంతాల అభివృద్ధికి, మత్స్య మౌలిక వసతుల కల్పన కోసం 5 ప్రదేశాలలో ఫిషింగ్ హార్బర్లు, ఫిష్ ల్యాండింగ్ సెంటర్లు నిర్మించాలని మరియు AQF, BMCలు విశాఖపట్నంలో ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా ఆక్వా రైతులకు నాణ్యమైన తల్లి రొయ్యల మరియు విత్తనం సరఫరాకు దృఢనిశ్చయంతో ఉన్నది. ఈ ఫిషింగ్ హార్బర్లను కొత్తగా జవ్వలదిన్నె (ఎస్.పి.ఎస్.ఆర్. నెల్లూరు జిల్లా), ఉప్పాడ(తూర్పు గోదావరి జిల్లా), ఓడరేవు(ప్రకాశం జిల్లా) అను ప్రదేశములలో నిర్మించడం, నిజాంపట్నం(గుంటూరు జిల్లా) మరియు మచిలీపట్టణం(కృష్ణా జిల్లా) హార్బర్లు విస్తరించడం కొరకు చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. ఈ మొత్తం 5 ఫిషింగ్ హార్బర్ల విలువ రూ.1758.49 కోట్లు. వీటిలో జవ్వలదిన్నె ఫిషింగ్ హార్బర్‌ను రూ.288.80 కోట్లతో నిర్మించుటకు ప్రతిపాదించగా, భారత ప్రభుత్వం ఇందుకు గాను 50% ఆర్థిక సహాయం చేయుటకు సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించినది. మిగిలిన 4 హార్బర్ల ప్రతిపాదనలు జాతీయ మత్స్య అభివృద్ధి సంస్థ (NFDB)చే ఆమోదించబడి భారత ప్రభుత్వం వారికి ఫివరీస్ మరియు ఆక్వాకల్చర్ మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి నిధి (FIDF) క్రింద ఆర్థిక సహాయము కొరకు సిఫార్సు చేయబడినది. ఫిషింగ్ హార్బర్లు, ఫిష్ ల్యాండింగ్ సెంటర్ల నిర్మాణం కొరకు రూ.100 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది. ఇవియే కాక కాలువ్య నివారణకు కాలువలు, డ్రేయిన్లు, పూడిక తీయుట, లోతైన సముద్ర జలాల్లో చేపల వేటను ప్రోత్సహించుట, సముద్ర జలాలలో పంజరముల ఏర్పాటు ద్వారా చేపల పెంపకం, సముద్ర కలుపు మొక్కల పెంపకం, రిజర్వాయర్లలో పంజరములు ఏర్పాటు ద్వారా చేపల పెంపకం మొదలగు కార్యక్రమములను ప్రాధాన్యత అంశాలుగా గుర్తించి తద్వారా మత్స్య ఉత్పత్తి మరియు ఉత్పాదకతను పెంపొందించటానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాం.

2019-20 సంవత్సరంలో మత్స్యశాఖ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.409.62 కోట్లు, క్యాపిటల్ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.141.24 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ శాఖ:

వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్ వ్యవస్థను పటిష్ఠపరుస్తున్నాము. ఇప్పటికే 22 ఈ-నామ్ మార్కెట్లు ఉండగా ఈ ఏడాది మరో 12 మార్కెట్లను ఈ-నామ్ చేయబోతున్నాము. ఆన్‌లైన్ బిడ్డింగ్ ప్లేడింగ్ సౌకర్యాలతో ఏర్పాటయ్యే వ్యవస్థ రైతులకు మెరుగైన ధరలు అందించబోతుంది. రాష్ట్రంలో మార్కెటింగ్ శాఖ ద్వారా 10 లక్షల టన్నుల సామర్థ్యం కలిగిన 1055 గోడౌన్లు ఉండగా మరో 10 లక్షల టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యంగల గోడౌన్లను ఏర్పాటు చేయాలనే భారీ లక్ష్యాన్ని పెట్టుకున్నాం. ఇటీవల మంజూరు చేసిన 17 రైతు బజార్లు వివిధ దశలలో ఉండగా మరో 100 రైతు బజార్లను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రణాళిక సిద్ధం చేశాయి. ఈ-సర్మిట్ విధానాన్ని అమలుచేయటానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం.

మా ప్రభుత్వం పొగాకు ధరల స్థిరీకరణపై కూడా దృష్టి సారించింది. అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే ధరలు పతనమౌతున్నాయని గమనించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి

గారు వెంటనే దీనిపై దృష్టి సారించాలని ఆదేశించారు. గుంటూరులో పొగాకు రైతులు, బ్రేడర్స్‌తో ఉమ్మడి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి ధరలు స్థిరీకరించడానికి గట్టి చర్యలు తీసుకున్నాం. లోగ్రేడ్ పొగాకు కొనుగోళ్ళు అత్యధికంగా జరిగేటట్లు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది.

2019-20 సంవత్సరంలో వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ శాఖ అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయం పద్దు క్రింద రూ.3012.34 కోట్లు, క్యాపిటల్ వ్యయం పద్దు క్రింద రూ.200.10 కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

సహకార రంగం:

వ్యవసాయ మరియు తత్సంబంధిత రంగముల అభివృద్ధికి సహకార రంగం చాలా కీలకమైన పాత్ర పోషించుచున్నది.

రాష్ట్రంలో 2051 ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార పరపతి సంఘములు 86.92 లక్షల సభ్యులను కలిగి ఉన్నాయి. సంఘ సభ్యులకు/రైతులకు అవసరమైన వ్యవసాయ ఋణాలు మరియు పరపతీతర సేవలు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, ధాన్యము నిల్వ సదుపాయాలు, మొదలగు సేవలే ముఖ్యఉద్దేశాలుగా సహకార రంగం ముందుకు పోతుంది.

ఆప్యోబ్ 2018-19 సంవత్సరానికి గాను రూ.10551.68 కోట్లు స్వల్ప కాలిక పంట ఋణాలు మరియు రూ.904.37 కోట్లు దీర్ఘకాలిక వ్యవసాయ పరపతి ఋణములను 16,38,369 మంది రైతులకు, ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార పరపతి సంఘములు మరియు జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకుల ద్వారా పంపణి చేయడమైనది. జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకులు స్వల్పకాలిక ఋణాలతో కలిపి రూ.376.80 కోట్లు ఆర్థిక సహాయము 53,868 మంది కౌలు రైతులకు పంపిణీ చేయడమైనది.

2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరములో రూ.12,000కోట్లు స్వల్పకాలిక పరపతి ఋణములు మరియు రూ.1500కోట్లు దీర్ఘకాలిక వ్యవసాయ పరపతి ఋణములను పంపణి చేయబడును. ఇందులో రూ.1200కోట్లు కౌలు రైతులకు ఇవ్వబడును.

సమీకృత సహకార అభివృద్ధి పథకము (ఐ.సి.డి.సి) కేంద్రం సహాయ పథకము క్రింద, జాతీయ సహకార అభివృద్ధి సంస్థ వారి ఆర్థిక సహాయముతో ఫేజ్-1 క్రింద రాష్ట్రములోని 13 జిల్లాలలో అమలు చేయడం జరిగింది.

జాతీయ సహకార అభివృద్ధి సంస్థ వారు సమీకృత సహకార అభివృద్ధి పథకము (ఐ.సి.డి.సి) ఫేజ్-2 క్రింద (03) జిల్లాలు (తూర్పు గోదావరి, చిత్తూరు, కర్నూలు)లో రూ.609.38 కోట్లు వ్యయ ప్రతిపాదనలతో మంజూరు చేసారు. ఈ ప్రతిపాదిత పథకము కాల పరిమితి ఐదు సంవత్సరాలు. 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరములో ఈ మూడు జిల్లాలలో రూ.315.85 కోట్లు ఖర్చు చేస్తాం.

ఈ పథకము అమలు ద్వారా 1761 ప్రాథమిక పరపతి సంఘములు మరియు ఇతర సహకార సంఘములు మరియు 5 లక్షల మంది లబ్ధిదారులలో కౌలు రైతులు, జీవనోపాధి వృత్తుల మీద ఆధారపడిన వారు అభివృద్ధి చెందుటకు అవకాశం ఉంది.

2019-20 సంవత్సరంలో సహకార రంగం అభివృద్ధి కొరకు రెవెన్యూ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.174.64 కోట్లు, క్యాపిటల్ వ్యయ పద్దు క్రింద రూ.60కోట్లు ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

విద్యుత్ శాఖ:

మా ప్రభుత్వము ప్రకటించిన నవరత్నాలలో ఇచ్చిన హామీ ప్రకారం, వ్యవసాయానికి పగటి పూట 9 గంటలు నాణ్యత కలిగిన నమ్మకమైన విద్యుత్‌ను ఉచితంగా సరఫరా చేయుటకు కృతనిశ్చయంతో ఉన్నది. రాష్ట్రంలో మే 2019 నాటికి 18.02 లక్షల వ్యవసాయ సర్వీసు కనెక్షన్లు ఉన్నాయి. ఇప్పటికే 60 శాతం ఫీడర్ల ద్వారా తక్షణమే పగటిపూట 9 గంటల వ్యవసాయ విద్యుత్ సరఫరా చేయడానికి సాంకేతిక వెసులుబాటు ఉండటంతో ఏర్పాటు చేశాం. మిగిలిన 40 శాతం ఫీడర్లకు తగు ఏర్పాటు చేయడానికి రూ.1700కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేసి నిధుల విడుదలకు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డిగారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ చర్యలు రైతాంగానికి ఊరట కలిగిస్తాయి. ఆనాడు డా.వై.యస్. రాజశేఖర్‌రెడ్డి గారు వ్యవసాయానికి ఉచిత విద్యుత్‌పై తొలిసంతకం చేసి చరిత్ర సృష్టించగా అదే బాటలో ఈనాడు పగటిపూట 9 గంటల వ్యవసాయ విద్యుత్ సరఫరాకు చర్యలు తీసుకోవడం రైతు సంక్షేమంలో కీలక అంశంగా భావిస్తున్నాం. ఈ కనెక్షన్లకు ఉచిత విద్యుత్ సరఫరా కోసం బడ్జెట్‌లో రూ.4525 కోట్లు ప్రతిపాదించడమైనది. అలాగే ఆక్వారంగ రైతులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను దృష్టిలో ఉంచుకొని రూ.2లుగా ఉన్న విద్యుత్ యూనిట్ ధరను రూ.1.50కి తగ్గించాం. ఇందుకు అవసరమైన మొత్తం రూ.475 కోట్లు ప్రతిపాదించాం.

నెడ్‌క్యాప్:

మా ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్ నూతన మరియు పునరుద్ధరణీయ ఇంధన వనరుల అభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా 3 H P మరియు 5 H P సామర్థ్యము కలిగిన సోలార్ పంపుసెట్ వినియోగమును పెద్ద ఎత్తున ప్రోత్సహిస్తుంది. వీటిని రైతులకు 90 శాతం రాయితీపై సరఫరా చేస్తున్నాం.

సోలార్ పంపుసెట్లు పగటి పూట పనిచేస్తాయి, కావున రైతులు రాత్రిపూట పొలాలకు వెళ్ళవలసిన అవసరం లేదు. ముఖ్యంగా విద్యుత్ లైన్లు వేయడానికి అవకాశంలేని దూర ప్రాంతాలలో కూడా ఈ సోలార్ పంపుసెట్లను ఏర్పాటు చేసుకొనవచ్చును.

మా ప్రభుత్వము 2019-20 సంవత్సరంలో 50వేల సోలార్ పంపుసెట్లు ఏర్పాటు ప్రణాళిక తయారు చేయడం జరిగింది.

వ్యవసాయానికి ఉపాధి హామీ అనుసంధానం:

షెడ్యూల్డ్ కులములు, షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన సాగు భూముల్లో ఉత్పాదకతను పెంచి, వారి జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపర్చడానికి అవసరమైన పనులు చేయడానికి ఉపాధి హామీ చట్టం వెసులుబాటు కల్పించింది. ఇందులో భాగంగా బీడు, సాగు భూముల్లో భూమి అభివృద్ధి, ఉద్యానవనాలు, గట్లపై మొక్కలు, గడ్డి పెంపకం, వంటి పనులను పెద్ద ఎత్తున చేపట్టారు.

నీటి సంరక్షణ, భూసార పరిరక్షణ వంటి పనులు భూగర్భ జలాలను పెంచుతాయి. చెరువుల పునరుద్ధరణ, చెరువులకు నీరు సరఫరా అయ్యే ఫీడర్ ఛానల్స్, సప్లై ఛానల్స్, పంటకాల్వల పనుల వల్ల చెరువులు తిరిగి వాటి వాస్తవ నీటి సామర్థ్యాలను పొందుతాయి. భూమి అభివృద్ధి, నీరు, చెట్లు నాటడం వంటి పనులతో వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ ఉత్పాదకతను పెంచే ఆస్తులను ఏర్పాటు చేయాలని, జిల్లా స్థాయిలో చేపట్టే పనుల ఖర్చులో 60 శాతం మొత్తాలను వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ పనులకే ఖర్చు పెట్టాలని చట్టంలోని షెడ్యూల్-1 తెలియజేస్తుంది.

రైతులకు, వ్యవసాయానికి మద్దతు ఇస్తూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఎంజిఎన్ఆర్ఐజిఎ-వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ శాఖలతో అనుసంధాన ప్రక్రియను కొనసాగించడానికి ప్రణాళికలు రచిస్తోంది. అలాగే నిధులను వెచ్చించి, వ్యవసాయ రంగాన్ని సుస్థిర పర్చాలని కూడా భావిస్తోంది.

సేద్యపు నీటి కుంటలను ఉద్యమములా చేపట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కరవు నివారణ కార్యక్రమాల్లో భాగంగా ప్రతిష్ఠాత్మకంగా మిని గోకులం, పట్టు పరిశ్రమ, చేప పిల్లలను పెంచే చెరువులు, చేపలు ఎండబెట్టే యార్డులు, పంటలేక నిరంతరం కరువు, తక్కువ వర్షపాతం, అనిశ్చిత పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న చిన్న, సన్నకారు రైతులకు పండ్ల తోట పనులను చేపట్టింది.

ముఖ్యంగా వర్షాకాలంలో వచ్చే ప్రతి వాన నీటి బొట్టును ఒడిసి పట్టడానికి సేద్యపు నీటి కుంటలను పెద్ద ఎత్తున నిర్మించింది. సహజసిద్ధ వాన నీటి సంరక్షణ సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో ఎండిపోతున్న పంటకు జీవం పోసేందుకు, అంతేకాక పరిగెడుతున్న నీటిని భూమిలోకి ఇంకించేందుకు సేద్యపు కుంటలను నిర్మించడం జరిగింది.

వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధంగా 2019-20 సం.లో 81,000 ఎకరాలలో పండ్ల తోటలు, 5,000కి.మీల పరిధిలో రోడ్డుకిరువైపులా మొక్కల పెంపకం, 25,000 చెరువుల పునరుద్ధరణ, 35,000 పూడికతీత పనులు, 35,000ఎకరాలలో భూమి అభివృద్ధి పనులు మరియు 25,500ఊట కుంటలు/చిన్న ఊట కుంటలు ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రణాళిక తయారు చేశాం.

కేంద్ర గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ మార్గదర్శకాల మేరకు వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ పనులకు 60% ఖర్చు చేయాలి. దీని ప్రకారంగా 2019-20 ఆర్థిక సంవత్సరానికి సంబంధించి ఆమోదం పొందిన లేబర్ బడ్జెట్‌లో రూ.3626కోట్లు వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యక్రమాలకు అందుబాటులో ఉంటుంది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయ మరియు అనుబంధ శాఖల బడ్జెట్ 2019-20 సంవత్సరానికి గాను మొత్తం రూ.28,866.23కోట్లను ప్రతిపాదించాం. ఇందులో రెవెన్యూ వ్యయం రూ.27,946.65 కోట్లు మరియు రూ.919.58కోట్లు పెట్టుబడి వ్యయాన్ని ప్రతిపాదించాం.

ఈ బడ్జెట్‌ను సభ ఆమోదం కొరకు సమర్పించడమైనది.

అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్‌లో ముఖ్యంగా ఏదైతే ఎన్నికలకు ముందు మేనిఫెస్టోను విడుదల చేశామో, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఏదైతే సుదీర్ఘ పాదయాత్ర చేశారో రైతులు, వ్యవసాయానికి సంబంధించిన అన్ని వర్గాలకు మేలు కలిగేలా మేనిఫెస్టోలో చెప్పారు. మీ అనుమతితో మేనిఫెస్టోలో పెట్టిన అంశాలను చదువుతాను.

ప్రతీ రైతు కుటుంబానికి పెట్టుబడి కోసం రూ.50 వేలు ఇస్తామన్నాము. పంట వేసే సమయానికి ఏటా రూ.12,500 ఇస్తామన్నాము. దీనిని వచ్చే అక్టోబర్, 15వ తేదీ నుంచి అమలు చేయబోతున్నాం. ఎన్నికల మేనిఫెస్టో అంటే మాకు ఒక భగవద్గీత, ఒక బైబిల్, ఒక ఖురాన్ అని చెప్పాము. అదే రీతిలో ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో పొందుపరిచిన అంశాలన్నింటినీ కూడా అమలు చేస్తామని చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. నూటికి 90 శాతం అమలు చేస్తున్నాం. రైతులకు బీమా మొత్తం చెల్లిస్తాము. రైతులందరికీ వడ్డీ లేని పంట రుణాలను లక్ష రూపాయల వరకు తీసుకున్న వారికి, మూడు లక్షల రూపాయల వరకు తీసుకున్న వారికి పావలా వడ్డీ క్రింద ఇస్తామనే విషయాన్ని కూడా బడ్జెట్‌లో పొందుపరిచాము. ఉచితంగా బోర్లు వేయడం గానీ, వ్యవసాయానికి వగటిపూట 9 గంటల ఉచిత విద్యుత్ గానీ, ఆక్వా రైతులకు ఒక యూనిట్‌కు రూ.1.50 పైసలకే కరెంటు ఛార్జి చేయడం గానీ, రూ.3000 కోట్లతో ధరల స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటు చేయడం గానీ, ప్రకృతి వైపరీత్యాల సమయంలో చేసే సహాయం కొరకు సహాయ నిధిని ఏర్పాటు చేయడం గానీ, గిడ్డంగులు, గోదాములు ఏర్పాటు చేయడం గానీ, డెయిరీలకు సంబంధించి నాలుగు రూపాయలు సబ్సిడీ ఇస్తామని ఒక ప్రణాళికను తయారు చేస్తున్నామని సభాముఖంగా ప్రజలందరికీ తెలియచేయడం జరుగుతుంది. వ్యవసాయ ట్రాక్టర్‌కి రోడ్డు ట్యాక్సుని మినహాయిస్తామని చెప్పాము. ప్రమాదవశాత్తూ ఏ కుటుంబమైనా చనిపోతే వారికి రూ.5 లక్షల నుంచి రూ.7 లక్షలు ఇస్తామని ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో చెప్పాము. రూ.7 లక్షలకు సంబంధించిన బడ్జెట్‌ను కూడా ప్రతిపాదించడం జరిగింది. కౌలు రైతులు నష్టపోకూడదు, ఇబ్బంది పడకూడదు, ఏవైనా వైపరీత్యాలు వస్తే రైతుకే నష్టపరిహారం వస్తుంది గానీ కౌలు రైతు దీనస్థితికి వస్తున్నాడని అతన్ని ఆదుకోడానికి కూడా 11 నెలలకు ప్రణాళిక రచించి, ఆ కౌలు రైతుకి ఏమీ ఇబ్బంది లేకుండా ప్రభుత్వం ఒక కార్యక్రమాన్ని

రూపొందించింది. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీ కౌలు రైతులకు కూడా రైతు భరోసా కింద రూ.12,500 అదనంగా ఇస్తున్నాము. ఎందుకు చెప్పానంటే ఎన్నో ప్రభుత్వాలను చూశాము. కానీ ఎన్నికల హామీలను 5 సంవత్సరాల్లో అమలు చేయడమో, లేకపోతే రెండో, మూడో చేసి మిగిలినవి చేయకుండా కాలయాపన చేయడం జరుగుతుంది. ఎన్నికల ప్రణాళిక అంటే 40 పేజీలో, 50 పేజీలో, 500 పేజీలో, 600 పేజీలో ఉండేవి. కానీ, అలాకాకుండా మూడు పేజీల్లోనే మొత్తం ఎన్నికల ప్రణాళికలో రైతుకు సంబంధించి ఇచ్చిన హామీల్లో 90 శాతం ఈ బడ్జెట్లోనే పొందుపరచడం జరిగింది. మిగిలిన 10 శాతం కూడా చేసేందుకు ప్రణాళికా బద్ధంగా ముందుకు పోతాము. తగిన కాల పరిమితితోనే ఆ కార్యక్రమాన్ని కూడా చేస్తాము. నేను రెండుసార్లు శాసనసభలో మంత్రిగా ఉన్నాను. వివిధ బడ్జెట్లు ప్రవేశపెట్టే సమయంలో సభలో ఉన్నాను. పార్లమెంటులో ఒకసారి ఎంపీగా పనిచేశాను. కానీ ఈ రకంగా కమిట్మెంటుతో చేసింది ఈ ప్రభుత్వమే. ముఖ్యమంత్రి గారు తన తండ్రి గారి ఆశయాన్ని అమలు చేసే ప్రయత్నంలో భాగంగా చేస్తున్నారు. దానికి సభ్యులందరూ రైతుల తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తూ ఈ బడ్జెట్ని సభ ఆమోదం కొరకు సమర్పిస్తున్నానని తెలియచేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: The House is adjourned to meet again at 9.00 am on Monday.

(The House then adjourned at 2.53p.m. to meet again at 9.00 a.m. on Monday, the 15th July, 2019.)

**“Published under Rule 347 of the Rules Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Assembly and printed at the AP Legislative Assembly
Press, Velagapudi, Amaravati.”**